

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöenheten
Johan Bohlin

BESLUT

2004-03-29

1(3)

dnr 511-536-01

Se sändlista

Ändrade föreskrifter för del av naturreservatet Värmlandsskärgården, Karlstads och Kristinehamns kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar i enlighet med 7 kap 7 § miljöbalken att för de delar av fastigheterna Hovlanda 2:3 och Ölme-Riddargården 1:3 som markerats på bifogade karta upphäva gällande bestämmelse om tillståndsplikt för att avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbestånden. Beslutet gäller endast under förutsättning att nedanstående beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsen beslutar vidare enligt 7 kap. 5 § tredje stycket att utöver befintliga föreskrifter skall fastighetsägare och innehavare av särskild rätt tåla följande intrång:

- förbud mot att bedriva skogsbruk, inklusive tåkt av ved inom de på bifogade karta markerade områdena.

Beslutet skall gälla från och med att ovan nämnda upphävande vinner laga kraft.

Bakgrund

I beslutet om naturreservatet Värmlandsskärgården från 1980-10-20 (dnr 11.1211-153-79) stadgas att det utan tillstånd av länsstyrelsen är förbjudet att avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbestånden. Ansökan om tillstånd att avverka skog på Östra och Västra Tormesön inkom till länsstyrelsen under 2001 (dnr 231-536-01 resp. 231-3660-01). Länsstyrelsen avlog ansökningarna och initierade en diskussion med markägarna om ekonomisk ersättning för att avstå rätten att avverka skogen.

Berörda markägare har i samband med tecknande av avtal om intrångsersättning godkänt inskränkningen av skogsbruksåtgärder och vedtåkt på berörd del av fastigheten.

Motivering

Skogen på Västra Tormesön, Långholmen, Kvinnholmen och Kobergsudden visade sig vid en översiktlig inventering sommaren 2001 dels vara naturskogsartad med förekomst av rödlistade arter, och dels

Länsstyrelsen
Värmland

Johan Bohlin
Miljöenheten

2(3)

2004-03-29

dnr 511-536-01

vara av en sådan karaktär att den har betydelse för friluftslivet i naturreservatet.

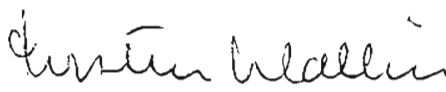
Skogen på Östra Tormesön är likaså ställvis naturskogsartad med gott om mycket gamla träd och död ved samt förekomst av rödlistade arter.

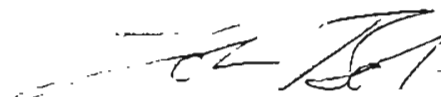
Mot bakgrund av dessa kvaliteter är det viktigt för uppfyllande av syftet med naturreservatet att skogen på aktuella delarna får stå kvar utan påverkan av skogsbruk eller vedtäkt. Den reglering som nu finns vad gäller rätten att bedriva skogsbruk, kan inte anses som tillräcklig för att uppnå syftet med skyddet. En förpliktelse som innebär totalt förbud mot skogsbruk bör därför införas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 3

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit avdelningsdirektör Johan Bohlin. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Lars-Ove Olsson deltagit.

Kerstin Wallin

Johan Bohlin

2004-03-29

dnr 511-536-01

Länsstyrelsen
Värmland

Johan Bohlin
Miljöenheten

Bilagor:

1. Karta över del av Hovlanda 2:3 och del av Ölme-Riddargården 1:3
2. Hur man överklagar

Sändlista

Lennart Austrin   delgivn
Arnön 216, Hovlanda
660 57 Väse

Daniel Austrin   delgivn
Arnön 214, Hovlanda
660 57 Väse

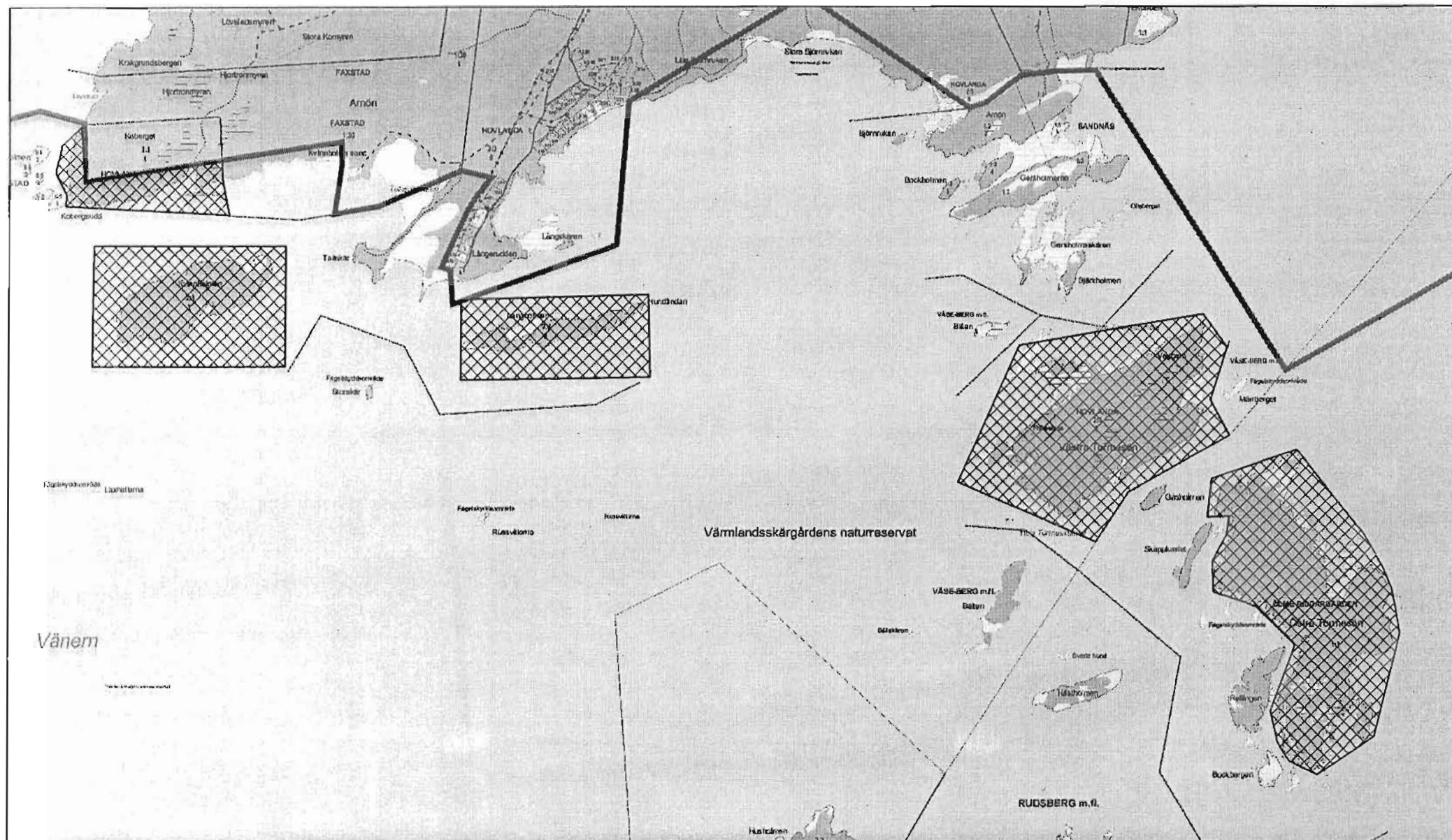
Kaj Röhs   delgivn
Spånga 421
655 94 Karlstad

Jan Röhs   delgivn
Solskensvägen 3
656 72 Skattkärr

MT
Mats Johansson, tillsynsman
Eva Lagerblad, Naturvårdsverket

NATURRESERVATET VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN
Svart raster visar områden med ändrade föreskrifter
på del av fastigheterna Hovlanda 2:3 och
Ölme-Riddargården 1:3

dnr 511-536-01

skala 1:25 000

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag Ni anses fått del av beslutet, annars kan Er överklagande inte tas upp.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöenheten
Johan Bohlin

BESLUT

2004-03-29

1(3)

511-4229-03

Roland Dahlman
Gyllenstiernsgatan 6, 4 tr
115 26 Stockholm

Ändrade föreskrifter för del av naturreservatet Värmlandsskärgården, Säffle kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar i enlighet med 7 kap 7 § miljöbalken att för de delar av fastigheten Mässviksskogen 1:1 som markerats på bifogade karta upphäva gällande bestämmelse om tillståndsplikt för att avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbestånden. Beslutet gäller endast under förutsättning att nedanstående beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsen beslutar vidare enligt 7 kap. 5 § tredje stycket att utöver befintliga föreskrifter skall fastighetsägare och innehavare av särskild rätt tåla följande intrång:

- förbud mot att bedriva skogsbruk, inklusive tåkt av ved inom de på bifogade karta markerade områdena.

Beslutet skall gälla från och med att ovan nämnda upphävande vinner laga kraft.

Bakgrund

I beslutet om naturreservatet Värmlandsskärgården från 1980-10-20 (dnr 11.1211-153-79) stadgas att det utan tillstånd av länsstyrelsen är förbjudet att avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbestånden. En anmälan om avverkning av skog på öar inom fastigheten Mässviksskogen 1:1, Säffle kommun, lämnades av Skogssällskapet förvaltning AB till Skogsvårdsstyrelsen 2001-12-18. Skogsvårdsstyrelsen vidarebefordrade anmälan till Länsstyrelsen 2001-12-21 (dnr 521-302-02) som enligt gällande reservatsbeslut behandlade den som en ansökan om tillstånd att avverka. Länsstyrelsen avlog ansökan och initierade en diskussion med markägaren om ekonomisk ersättning för att avstå rätten att avverka skogen.

Berörd markägare har i samband med tecknande av avtal om intrångsersättning godkänt inskränkningen av skogsbruksåtgärder och vedtåkt på berörd del av fastigheten.

:\Map\delad map\Naturvård\Naturreservat förvaltning\Reservatsbeslut\Värmlandsskärgården\Ändrade föreskrifter Mässvik.doc

Länsstyrelsen
Värmland

Johan Bohlin
Miljöenheten

2(3)

2004-03-29

dnr 511-4229-03

Motivering

Skogen på Dagsholmen, Björnholmen och södra delen av Knipan är dels gammal, naturskogsartad talldominerad skog med förekomst av rödlistade arter, och dels har den en sådan karaktär att den har betydelse för friluftslivet i naturreservatet. De gamla skogar med höga naturvärden som finns inom naturreservatet

Värmlandsskärgården är utpekade som en prioriterad natyrtyper inom ramen för det europeiska nätverket för skyddad natur - Natura2000. Tillstånd till åtgärder som påverkar naturvärdena negativt i utpekade områden är inte tillåtet enligt gällande lagstiftning (MB 7 kap 28 §).

Mot bakgrund av ovanstående är det viktigt att skogen på aktuella delarna får stå kvar utan påverkan av skogsbruk eller vedtäkt. Den reglering som nu finns vad gäller rätten att bedriva skogsbruk, kan inte anses som tillräcklig för att uppnå syftet med skyddet. En förpliktelse som innebär förbud mot skogsbruk bör därför införas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit avdelningsdirektör Johan Bohlin. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson.

Kerstin Wallin

Johan Bohlin

Länsstyrelsen
Värmland

Johan Bohlin
Miljöenheten

2004-03-29

3(3)

dnr 511-4229-03

Bilaga:

1. Karta över det område som omfattas av beslutet
2. Hur man överklagar

Sändlista:

Roland Dahlman
Gyllenstiernsgatan 6, 4 tr
115 26 Stockholm

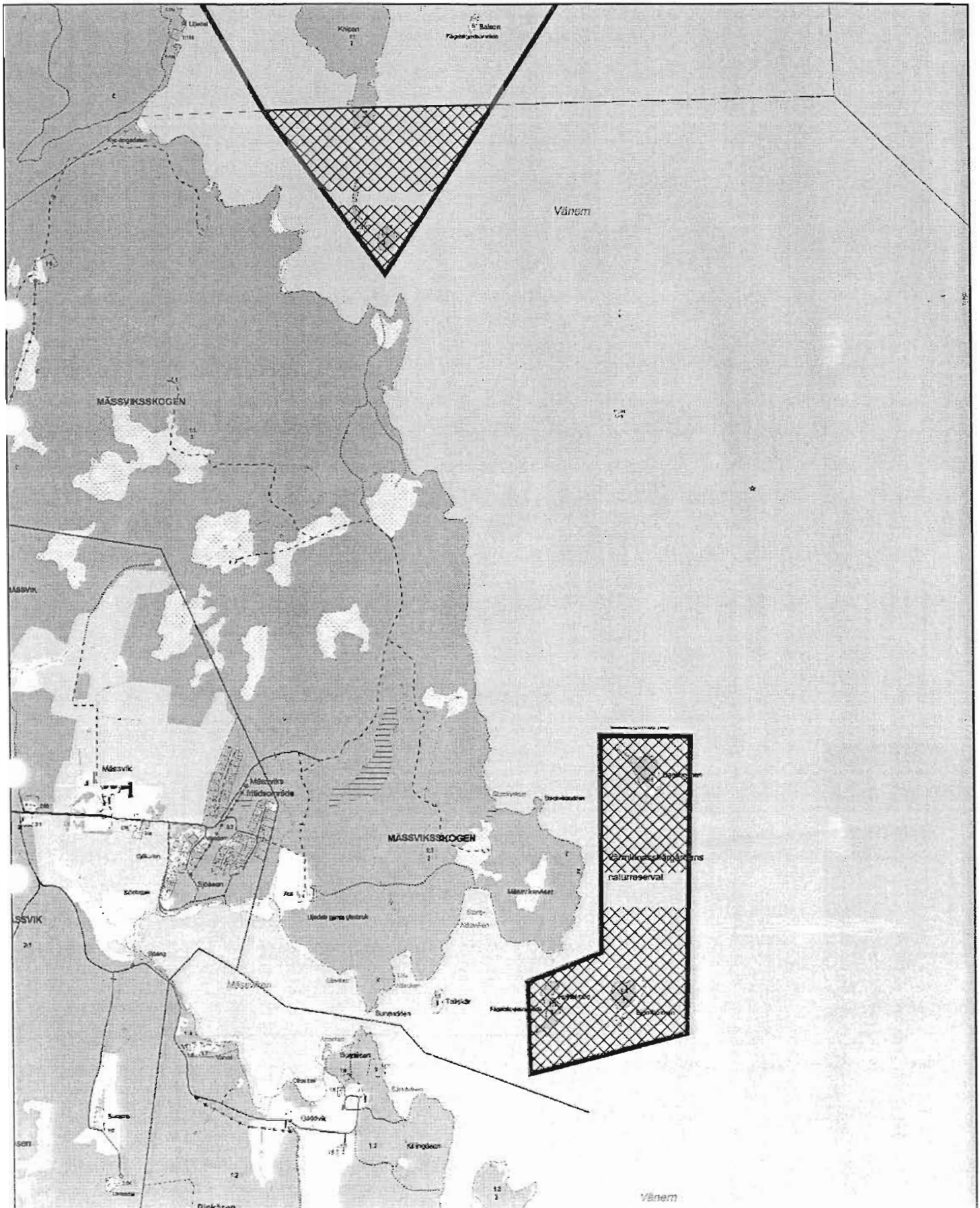
delgivn.

MT

Alf Olsson, tillsynsman
Eva Lagerblad, Naturvårdsverket

NATURRESERVATET VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN
Svart raster visar områden med ändrade föreskrifter
på del av fastigheten Mässviksskogen 1:1

dnr 511-4229-03

skala 1:25 000

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag Ni anses fått del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöenheten
Dan Mangsbo

BESLUT
2003-06-10

511-9879-00

1 (3)

Upphävande av fågelskyddsområden inom Värmlandsskärgårdens naturreservat.

Beslut

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 7 kap 30 § Miljöbalken;

- dels att fågelskyddsområde Laxhallarna (F13) samt Långön (G16) skall upphävas. (bilaga 4 enligt 12 p del C beslut 11.1211-153-79 från 1980-10-20).
- dels att fågelskyddsområde Udde vid Rammholmsbotten (H1) skall upphävas. (del av beslut 11.1211.3193-81 från 1986-07-02).

Ärendet

I Länsstyrelsens beslut från 1980-10-20 om reservatsbildning för Värmlandsskärgården föreskrivs ett förbud för allmänheten att under tiden 1 april – 31 juli landstiga på öar och delområden eller varaktigt vistas på vattenområde intill dessa enligt markering på karta till beslutet. Syftet med dessa s k fågelskyddsområden är att ge skydd åt vissa, särskilt känsliga fågelarters häckningslokaler. Det rör sig ofta om måsfågelkolonier eller häckande fiskgjuse. Dessa fågelskyddsområden har senare reviderats 1986-07-02.

Under 1990-talet har ny kunskap erhållits om häckfåglarna på Vänerns fågelskär, främst genom den miljöövervakning av kända fågelskär som genomförts tiden 1993 – 2003 på uppdrag av Länsstyrelserna vid Väner samt Vänerns vattenvårdsförbund. På uppdrag av Länsstyrelsen i Värmlands län har Erik Landgren utarbetat ett förslag till revidering av fågelskyddsområdena i norra Väner baserat på en analys av miljöövervakningen av fågelskär i Väner.

Förslaget har varit ute på remiss till markägare, kommuner och organisationer samt för kännedom till Vänerns seglationsstyrelse, Polisen, Tullverket och Sjöräddningen.

Länsstyrelsens motivering

Ändamålet med naturreservatet Värmlandsskärgården är att bevara skärgårdsmiljöer så långt som möjligt orörda, i första hand utifrån naturvetenskapliga motiv, men även utifrån landskapsestetiska och rekreativa motiv. Ändamålet är vidare att i den mån det inte strider mot bevarandeintressena främja allmänhetens friluftsliv och naturkännedom. Intressekonflikter kan uppstå om alltför många attraktiva utflyktsmål beläggs med tillträdesförbud.

2003-06-10

Önskemål om tillgängliga utflyktsmål är ytterst berättigade och måste beaktas. Samtidigt höjer ett rikt fågelliv i hög grad ett skärgårdsområdes kvalitéer som rekreationsområde. För "Laxhallarna" och "Udde vid Rammholmsbotten" bedömer Länsstyrelsen att det naturvetenskapliga motivet för skydd är så pass svagt att förordnande om fågelskydd inte kan motiveras utifrån ändamålet med reservatet.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas hos miljödomstolen (se bilaga)

Vid den slutgiltiga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövdingen Kerstin Wallin beslutat och byrådirektören Dan Mangsbo varit föredragande, har även deltagit avdelningsdirektören Mikael Tuneld och chefsjuristen Lars-Ove Olsson.

Kerstin Wallin

Dan Mangsbo

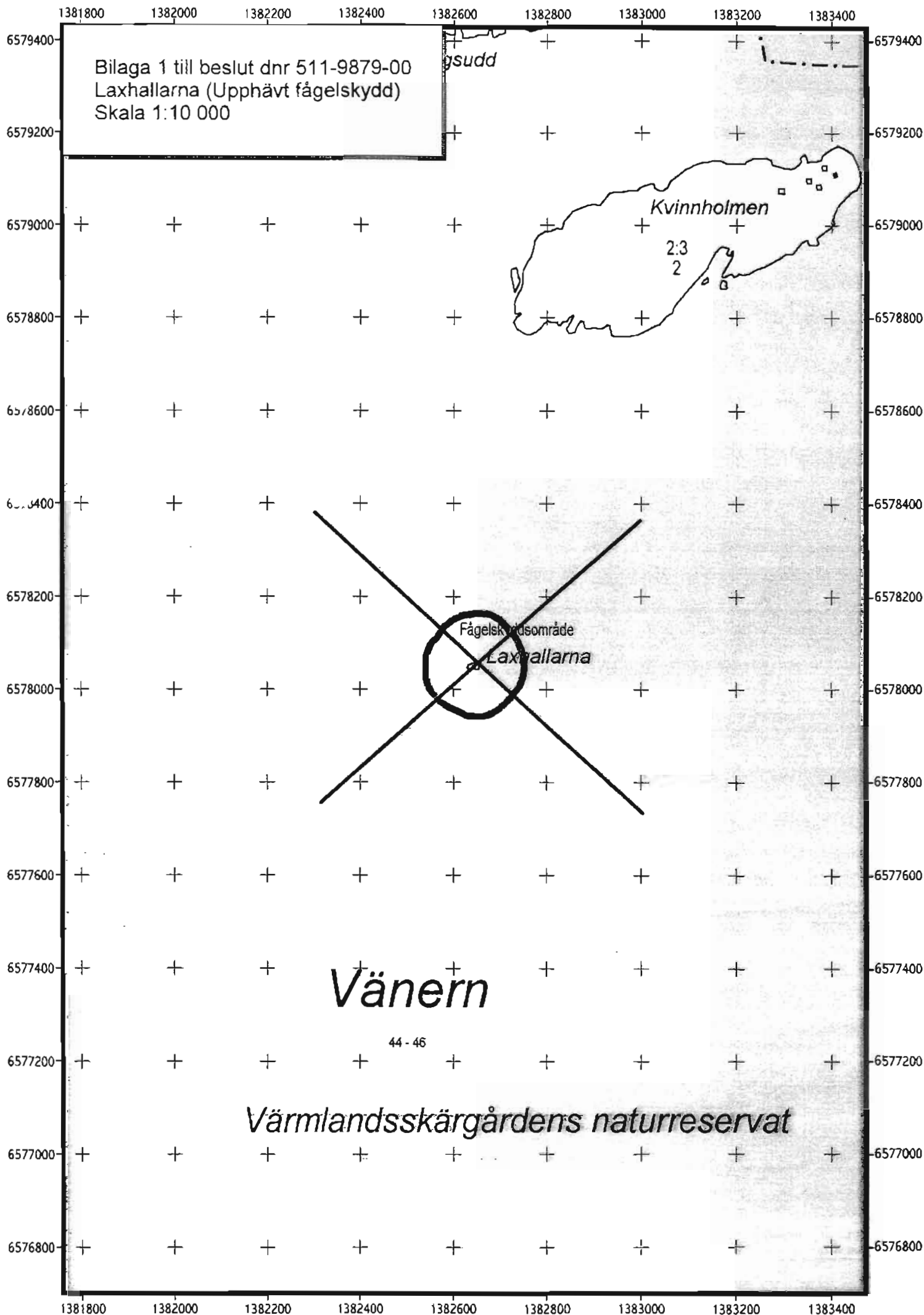

Bilagor:

1. Karta över Laxhallarna (Upphävt fågelskydd)
2. Karta över Långön (Upphävt fågelskydd)
3. Karta över Udde vid Rammholmsbotten (Upphävt fågelskydd)

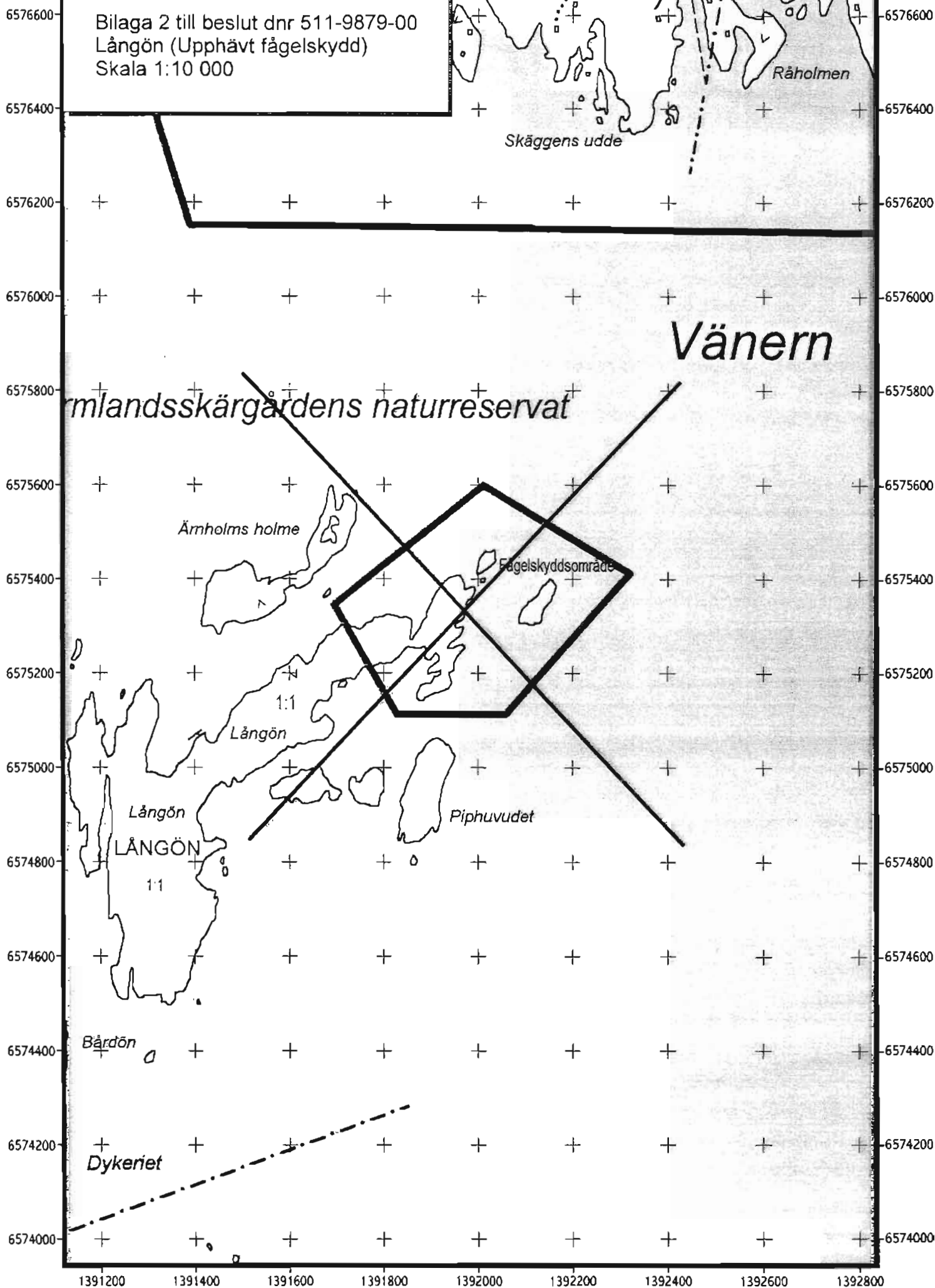
Kopia till:

Sjöfartsverkets sjökartavdelning
Vänerns seglationsstyrelse
Polisen
Sjöräddningen
Hammarö kommun
Karlstad kommun
Kristinehamns kommun
Markägare
SNF
WOF
KOF
Sällskapet Naturskydd Kristinehamn
Kristinehamns Kanotseglare
Värmlands Båtförbund
Karlstads Segelsällskap
Christinehamns Segelsällskap
Svenska Kryssarklubben
Karlstad Båtklubb
Åsfjordens Båtsällskap
Kristinehamns Motorbåtklubb
Slottsbrons Båtsällskap
Grums Båtsällskap
Väse Båtklubb
Väse Båtsällskap
A9 Båtklubb
Skoghalls Båtsällskap
Kungsnäs Båt- och fritidsförening
Ransundets Båtförening
Skattkärr Båtklubb
Bredsands Motorbåtklubb
Vänerns Fiskareförbund
Fiskeklubben Astrid
Solstadsfiskarna
Christinehamns Fiskevårdsförening
Vänerns Sportfiskeförening
Vänerns Fritidsfiskares Förening
Åsfjordens Trollingsfiskeklubb
Sportfiskarna/Värmlandsdistriktet
SFK Trekroken
Grums Sportfiskeklubb

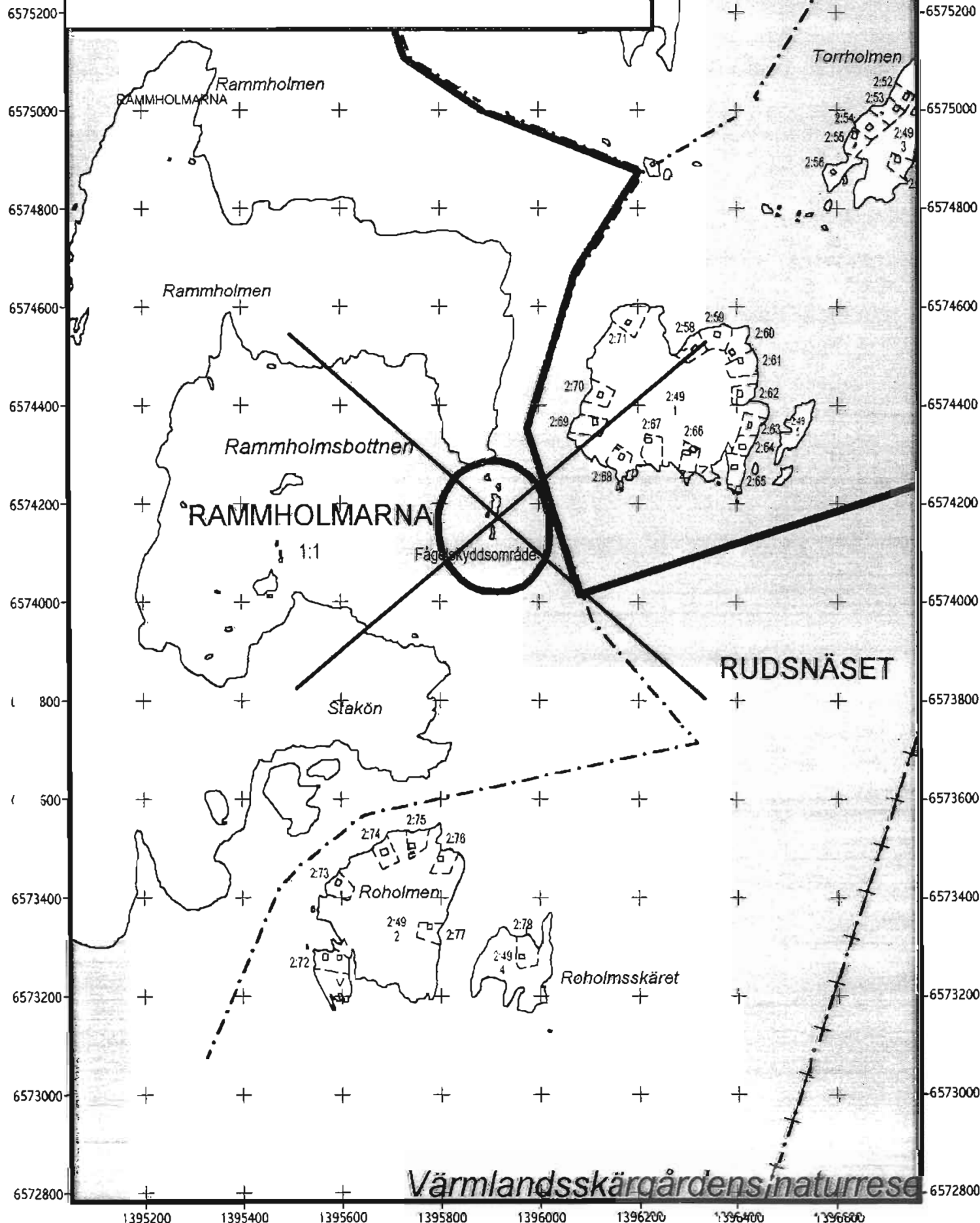
1391200 1391400 1391600 1391800 1392000 1392200 1392400 1392600 1392800

Bilaga 2 till beslut dnr 511-9879-00
Långön (Upphävt fågelskydd)
Skala 1:10 000

1395200 1395400 1395600 1395800 1396000 1396200 1396400 1396600

Bilaga 3 till beslut dnr 511-9879-00
Udde vid Rammholmsbotten (Upphävt fågelskydd)
Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöenheten
Dan Mangsbo

BESLUT

2003-06-10

511-6038-03

1 (5)

Nya fågelskyddsområden i norra Vänern

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 12 § Miljöbalken att förbud skall gälla under tiden 1 april – 31 juli att landstiga på följande öar och delområden eller varaktigt vistas i vattenområden där intill.

1. Fiskviksholmens skär
2. Torsängsvikens skär
3. Mjöviksskåret
4. Östra Grisen
5. Kobergen
6. Raholmarnas skär
7. Gossen
8. Trappen
9. Gustavsberg

Områden som omfattas av förbudet avgränsas med en svart linje på bifogade kartor (bilaga 1-9).

Ärendet

I Länsstyrelsens beslut 1980-10-20 om reservatsbildning för Värmlandsskär-gården föreskrivs ett förbud för allmänheten att under tiden 1 april – 31 juli landstiga på öar och delområden eller varaktigt vistas på vattenområde intill dessa enligt markering på karta till beslutet. Syftet med dessa s k fågelskydds-områden är att ge skydd åt vissa, särskilt känsliga fågelarters häckningsloka-ler. Det rör sig ofta om måsfågelkolonier eller häckande fiskgjuse. Dessa få-gelskyddsområden har senare reviderats 1986-07-02.

Under 1990-talet har ny kunskap erhållits om häckfåglarna på Vänerns fågel-skär, främst genom den miljöövervakning av kända fågelskär som genomförts tiden 1993 – 2001 på uppdrag av Länsstyrelserna vid Vänern samt Vänerns vattenvårdsförbund. På uppdrag av Länsstyrelsen i Värmlands län har Erik Landgren utarbetat ett förslag till revidering av fågelskyddsområdena i norra Vänern baserat på en analys av miljöövervakningen av fågelskär i Vänern.

Förslaget har varit ute på remiss till markägare, kommuner och organisationer samt för kännedom till Vänerns seglationsstyrelse, Polisen, Tullverket och Sjöräddningen.

2003-06-10

Länsstyrelsens motivering

Intressekonflikter kan uppstå om alltför många attraktiva utflyktsmål beläggs med tillträdesförbud. Önskemål om tillgängliga utflyktsmål är ytterst berättigade och måste beaktas. Samtidigt höjer ett rikt fågelliv i hög grad ett skärgårdsområdes kvalitéer som rekreatjonsområde. Den nu föreslagna utökningen av fågelskyddet bedöms vara positiv för fågellivet och samtidigt endast marginellt påverka friluftslivet i den aktuella delen av Väneren.

Enligt fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar) skall Sverige vidta åtgärder som är nödvändiga för att bibehålla svenska fågelarter i livskraftiga populationer. För vissa fågelarter, listade i direktivets bilaga 1, skall särskilda åtgärder vidtas för att skydda, bevara och återställa livsmiljöer för fåglarna. Fisktärna och silvertärna är exempel på två kolonihäckande fågelarter som listats i direktivets bilaga 1 och som skyddas med detta beslut. Detsamma gäller för fiskgjuse samt två av de kolonihäckande måsfåglarnas följararter; storlom och vitkindad gås. En annan art som utnyttjar skyddet av en måsfågelkoloni är roskarlen. Denna är emellertid inte med fågeldirektivets bilaga 1 men har en negativ populationstrend i Sverige och är därför med på artdatabankens nationella rödlista. Genom detta beslut om fågelskyddsområden skapas även bättre förutsättningar för roskarlen, en av Värmlands mest hotade häckfåglar.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut harmoniserar med åtaganden enligt EU:s fågeldirektiv att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för vissa fågelarter samt de nationella och regionala miljömålen om bevarande av biologisk mångfald.

Upplysningar

För de lokaler som är avsatta som fågelskyddsområden enligt detta beslut gäller i normalfallet förbud mot att landstiga eller varaktigt vistas i vattenområdet inom 100 meter från ön eller skäret under tiden 1 april – 31 juli. Uttrycket "varaktigt vistas" innefattar ej förbud att med båt passera genom området.

Undantag från tillträdesförbudet gäller för respektive markägare.

Undantag från tillträdesförbudet gäller även för Vänerns seglationsstyrelse, sjöräddningen, tullverket och polisen. Verksamhet inom utpekade områden skall dock i största möjliga utsträckning undvikas under förbudstiden.

Länsstyrelsen får i särskilda fall medge ytterligare undantag från ovan nämnda förbud.

Förbuden skall på lämpligt sätt utmärkas med skyltar.

Detta beslut kan överklagas hos miljödomstolen.

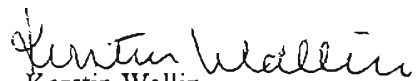

Länsstyrelsen
Värmland

3 (5)

2003-06-10

Vid den slutgiltiga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövdingen Kerstin Wallin beslutat och byrådirektören Dan Mangsbo varit föredragande, har även deltagit avdelningsdirektören Mikael Tuneld och chefsjuristen Lars-Ove Olsson.

Kerstin Wallin

Dan Mangsbo

Bilagor:

1. Karta med avgränsning Fiskviksholmens skär
2. Karta med avgränsning Torsängsvikens skär
3. Karta med avgränsning Mjöviksskäret
4. Karta med avgränsning Östra Grisen
5. Karta med avgränsning Kobergen
6. Karta med avgränsning Råholmarnas skär
7. Karta med avgränsning Gossen
8. Karta med avgränsning Trappen
9. Karta med avgränsning Gustavsberg

Kopia till:

Sjöfartsverkets sjökartavdelning
Vänerns seglationsstyrelse
Polisen
Sjöräddningen
Hammarö kommun
Karlstad kommun
Kristinehamns kommun
Markägare
SNF
WOF
KOF
Sällskapet Naturskydd Kristinehamn
Kristinehamns Kanotseglare
Värmlands Båtförbund
Karlstads Segelsällskap
Christinehamns Segelsällskap
Svenska Kryssarklubben
Karlstad Båtklubb
Åsfjordens Båtsällskap
Kristinehamns Motorbåtklubb
Slottsbrons Båtsällskap
Grums Båtsällskap
Väse Båtklubb
Väse Båtsällskap
A9 Båtklubb
Skoghalls Båtsällskap
Kungsnäs Båt- och fritidsförening
Ransundets Båtförening
Skattkärr Båtklubb
Bredsands Motorbåtklubb
Vänerns Fiskareförbund
Fiskeklubben Astrid
Solstadsfiskarna
Christinehamns Fiskevårdsförening
Vänerns Sportfiskeförening
Vänerns Fritidsfiskares Förening

Länsstyrelsen
Värmland

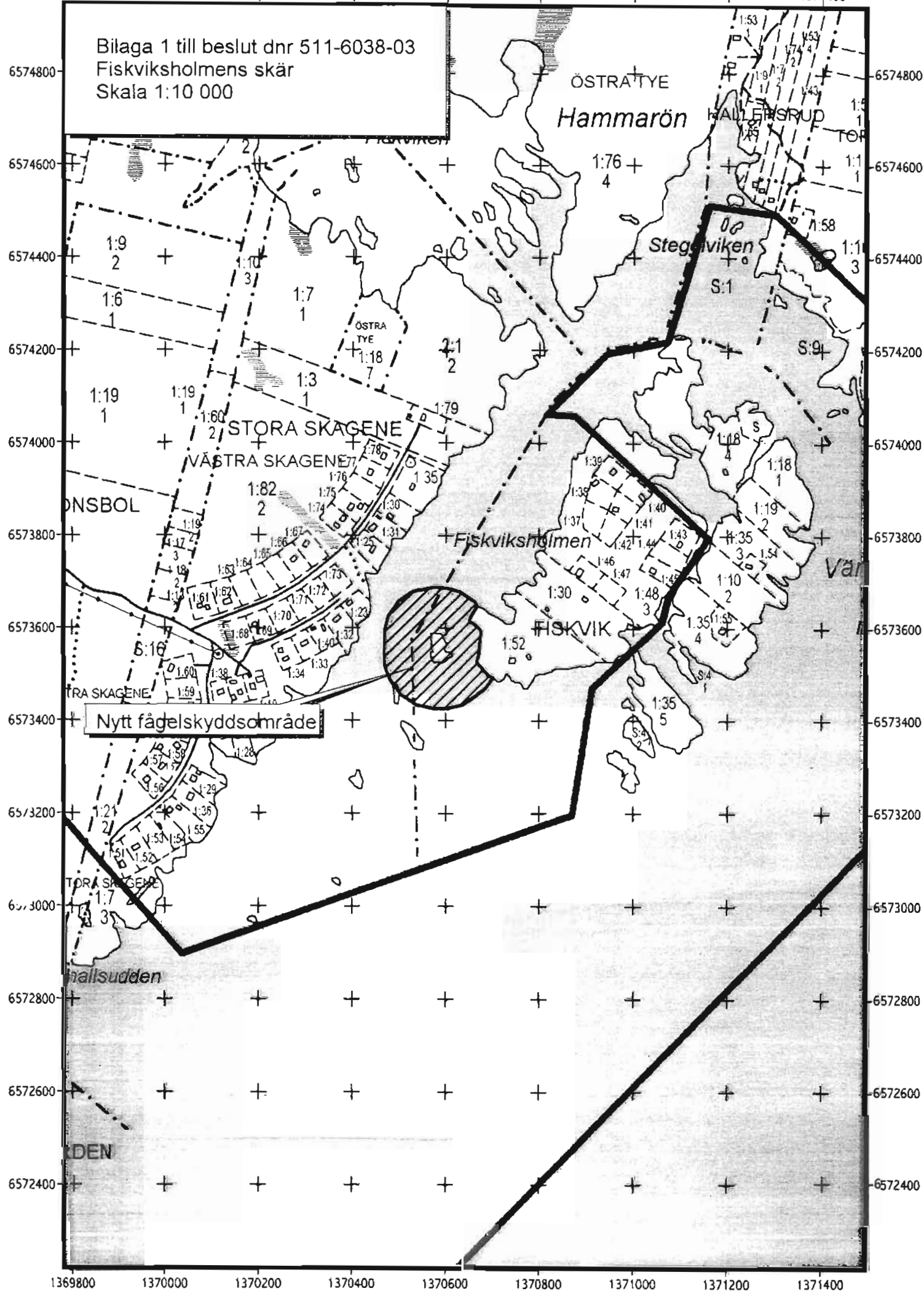
5 (5)

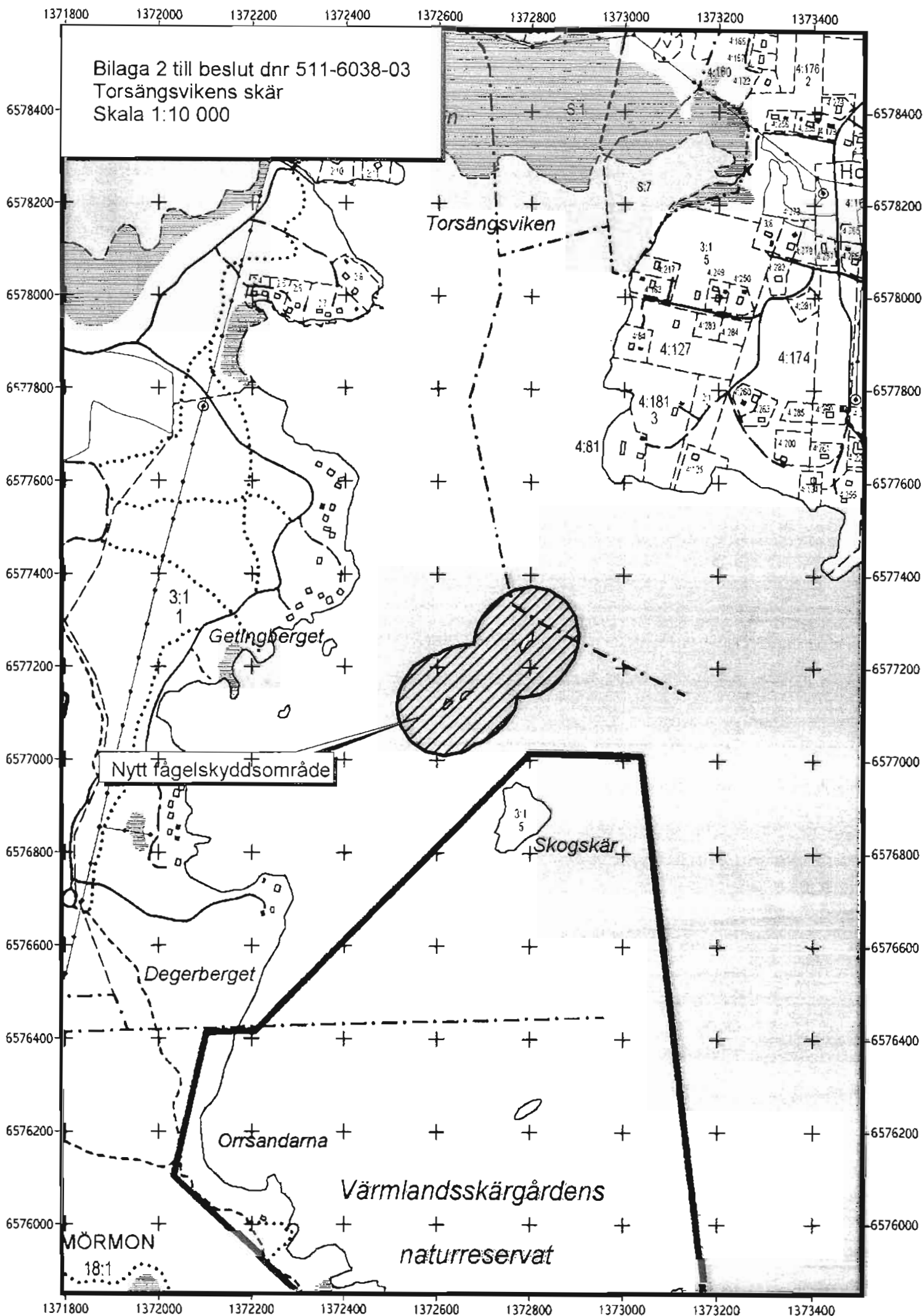
2003-06-10

Åsfjordens Trollingsfiskeklubb
Sportfiskarna/Värmlandsdistriktet
SFK Trekroken
Grums Sportfiskeklubb

1369800	1370000	1370200	1370400	1370600	1370800	1371000	1371200	1371400

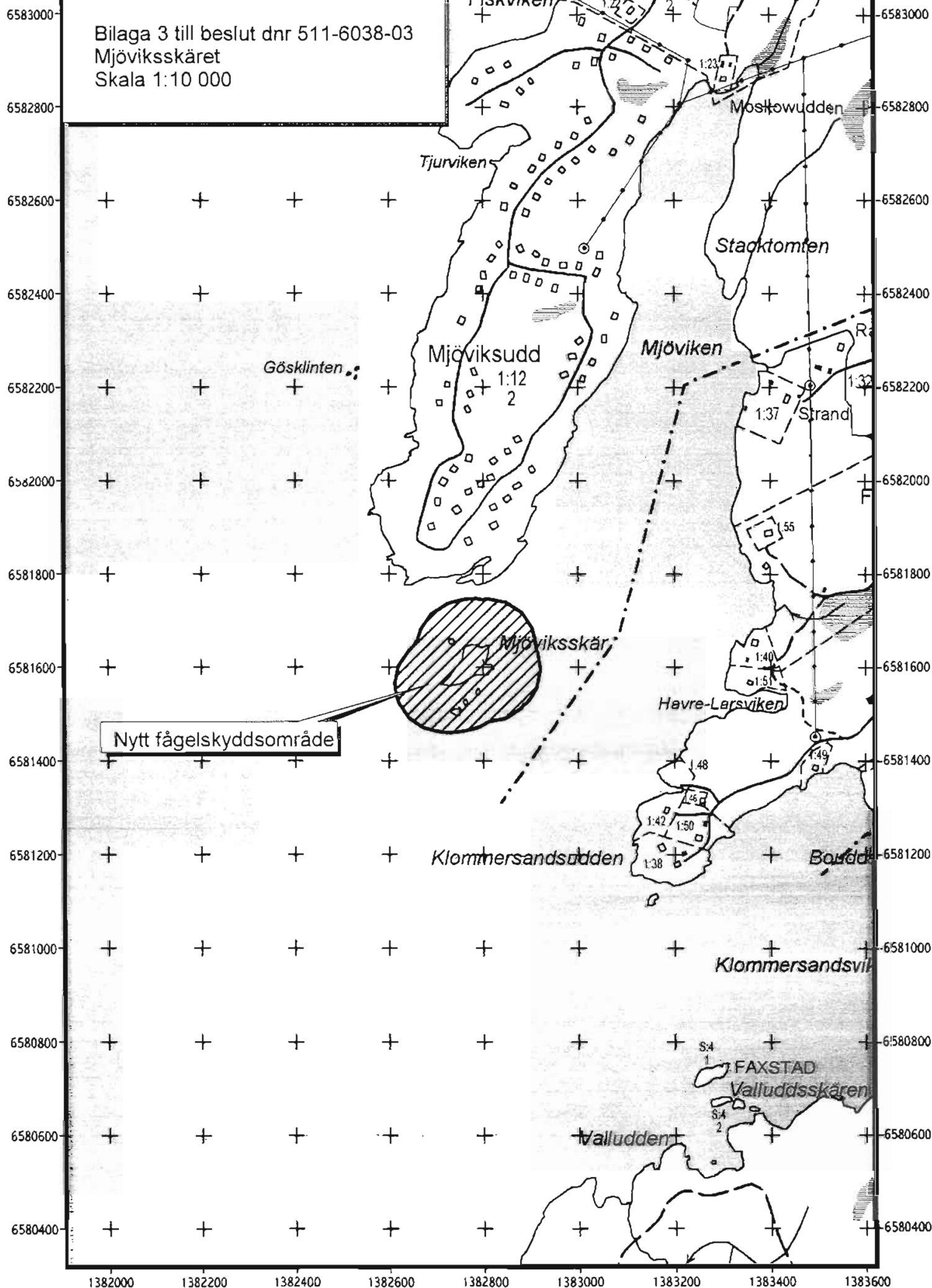
Bilaga 1 till beslut dnr 511-6038-03
Fiskviksholmens skär
Skala 1:10 000

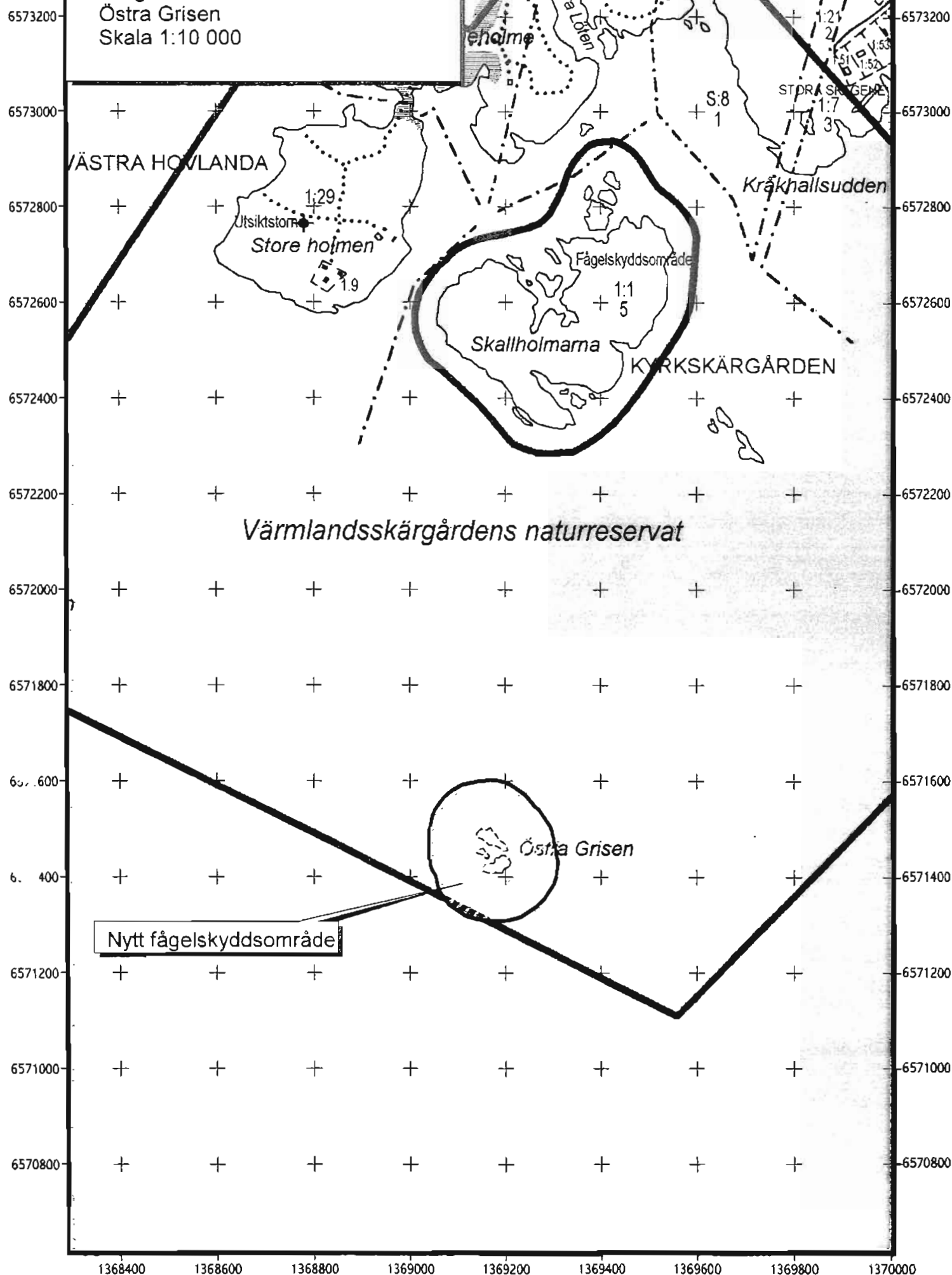
1382000 1382200 1382400 1382600 1382800 1383000 1383200 1383400 1383600

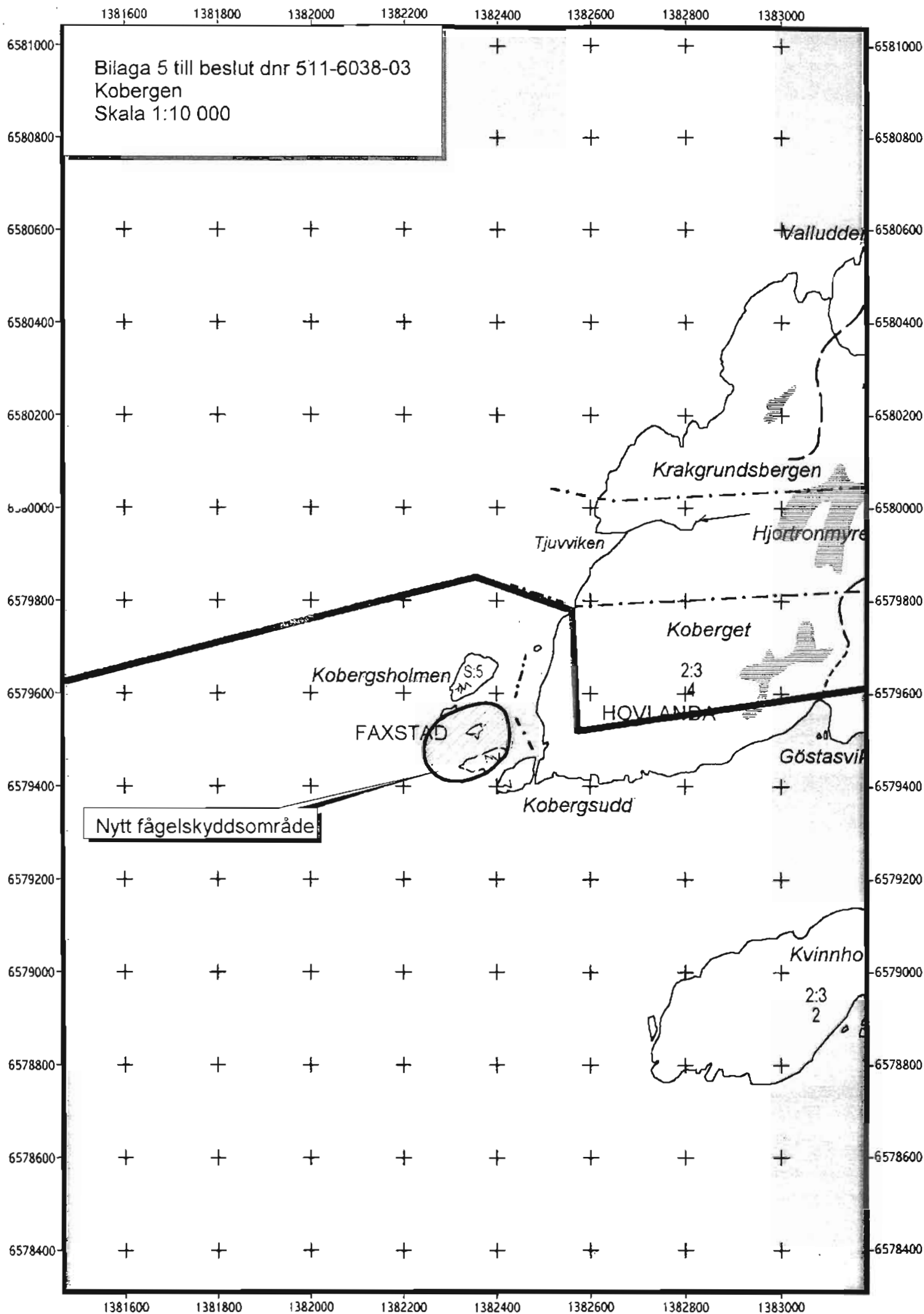
Bilaga 3 till beslut dnr 511-6038-03
Mjöviksskåret
Skala 1:10 000

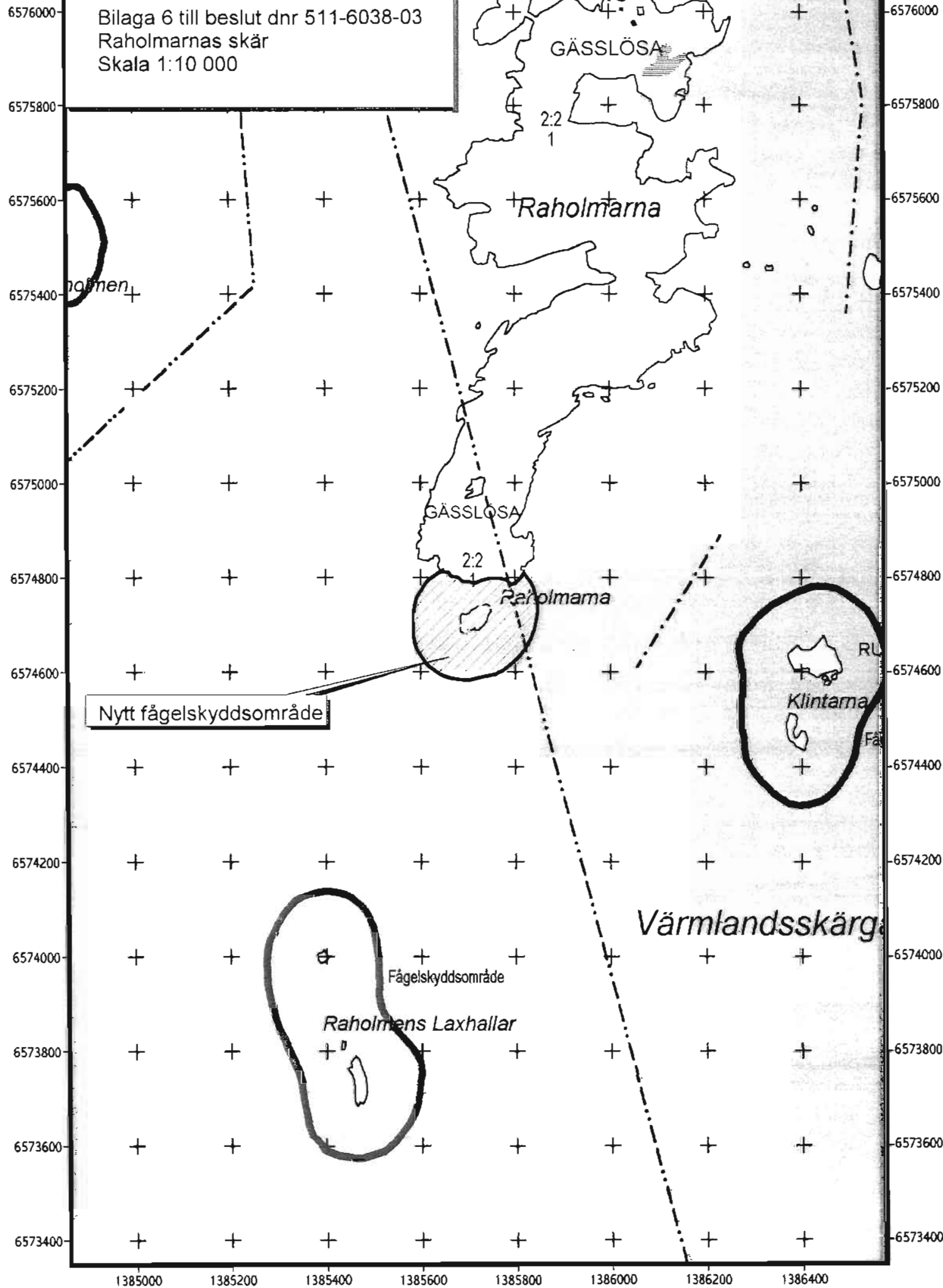
1368400 1368600 1368800 1369000 1369200 1369400 1369600 1369800 1370000

Bilaga 4 till beslut dnr 511-6038-03
Östra Grisen
Skala 1:10 000

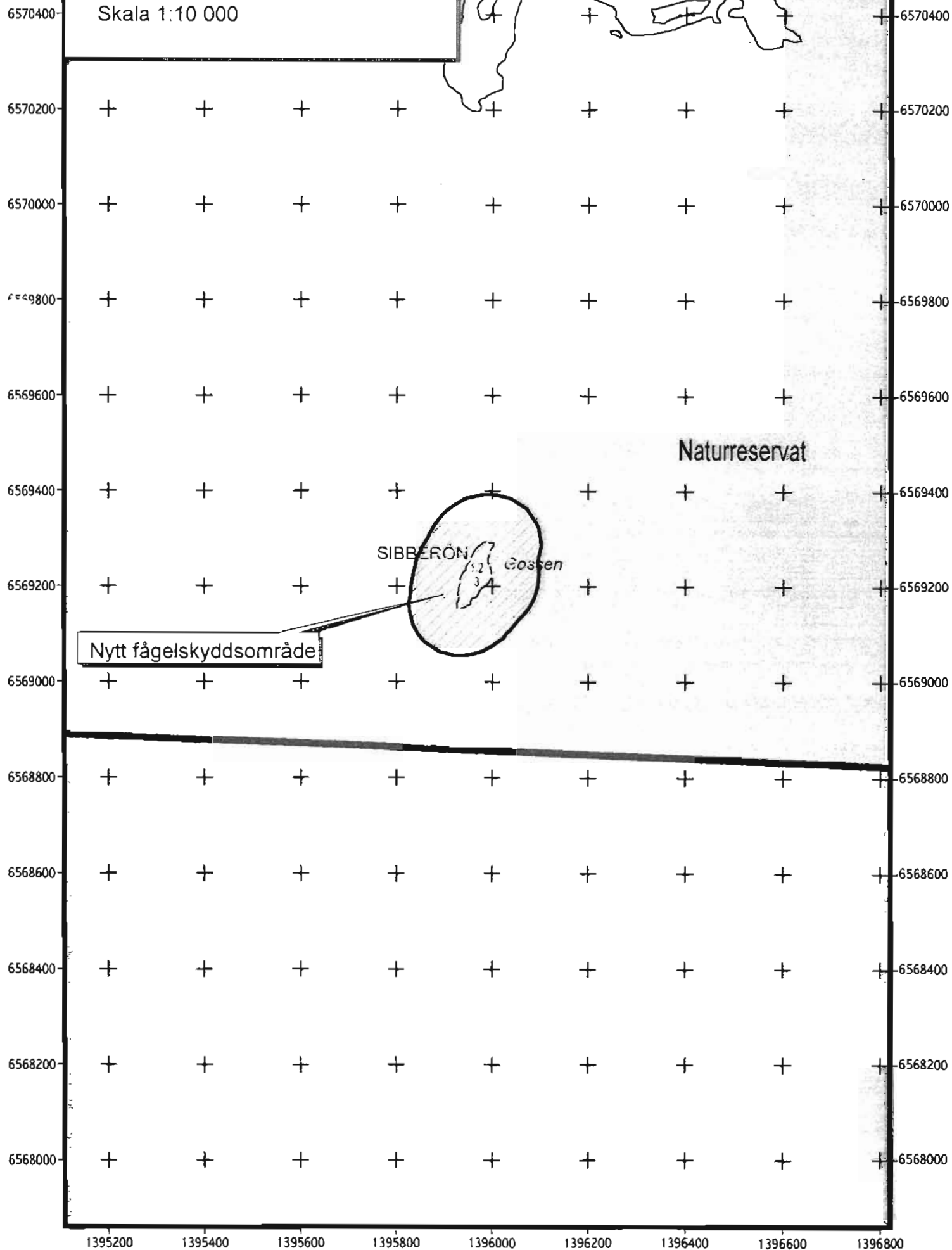

1385000 1385200 1385400 1385600 1385800 1386000 1386200 1386400

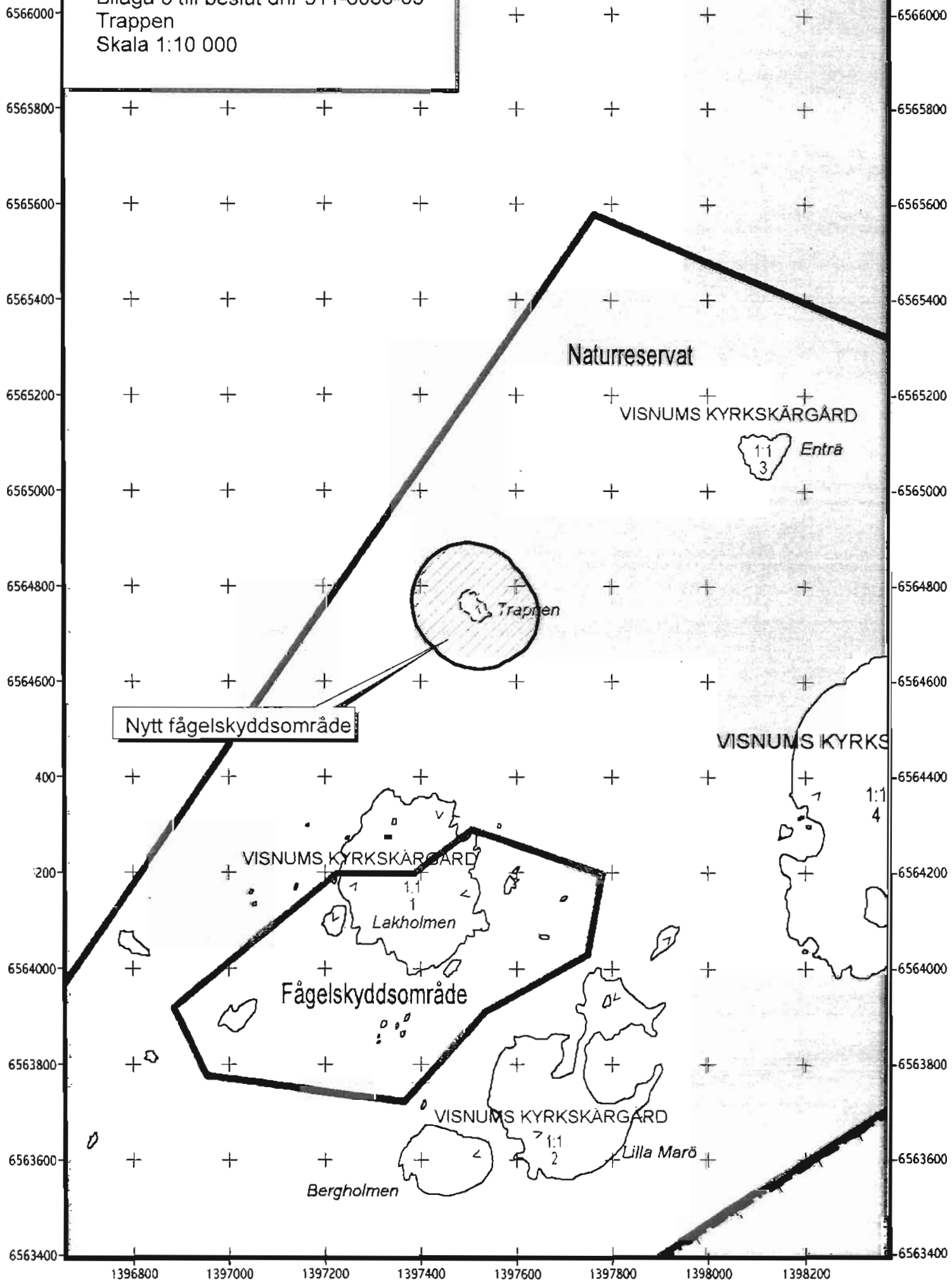
1395200 1395400 1395600 1395800 1396000 1396200 1396400 1396600 1396800

Bilaga 7 till beslut dnr 511-6038-03
Gossen
Skala 1:10 000

1396800 1397000 1397200 1397400 1397600 1397800 1398000 1398200

Bilaga 8 till beslut dnr 511-6038-03
Trappen
Skala 1:10 000

1391200 1391400 1391600 1391800 1392000 1392200 1392400 1392600

Bilaga 9 till beslut dnr 511-6038-03
Gustavsberg
Skala 1:10 000

Råholm

Skäggens udde

Vänern

Värmlandsskärgårdens naturreservat

Ärnholms holme

Fågelskyddsområde

Långön

Långön

LÅNGÖN

Piprövudet

Nytt fågelskyddsområde

Bårdön

Dykeriet

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT

1986-07-02

11.1211-3193-81

(09-026) R.Rnr 02-25
(09-027)
(09-028) 1 (3)

Kopia till

SNV
Kristinehamns kommun
SVS
Statens planverk
Vf
FBM
Lantbruksnd
NATREG
Akten

Överlämnas till registratör i jord-
bruks-departementet med anhållan
om bevis, huruvida besvär anförts över
beslutet utslaget.

Karlstad den 25.7.86

Enligt uppdrag

Eha Carlsson

Revidering av fågelskyddsområden i Kristinehamnsdelen av Vänerskärgråden

Enligt jordbruks-
departementets diarium
har besvär inte anförts
över detta beslut.

Datum 860814
Registratör/Sig.

E. Hjäl-Sankberg

11. 1211-3193-81

1986-03-15

Länssstyrelsen i Värmlands län
Planeringsavdelningen

I beslut om bildande av naturreservat för Vänerskärgråden den 20 oktober 1980 meddelades förbud mot att under tiden 1 april - 31 juli landstiga på ett antal öar och holmar längs Vänerkusten eller varaktigt vistas i vattenområde därintill. Syftet med förordnandet är främst att ge fågellivet skydd från störningar under häckningsperioden.

Sällskapet för Naturskydd och Wermlands Ornitologiska Förening anhöll hos länsstyrelsen den 21 december 1981 om att reservatsförordnandet skulle kompletteras med tillträdestörbud till ett antal lokaler inom Kristinehamns kommun samt en inom Karlstads kommun.

Ursprungsförslaget har därefter omarbetats och utvidgats på initiativ av miljö- och hälsoskyddsnämnden i Kristinehamns kommun.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har remitterat förslaget till ett antal berörda organisationer och samrått med skogsvårdsstyrelsen.

Granskning av arbetet har utförts inom länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Naturvårdsverket har yttrat sig över förslaget.

Med stöd av 10 § naturvårdslagen förordnar länsstyrelsen att förbud skall gälla under tiden 1 april - 31 juli att landstiga på följande öar och delområden eller varaktigt^{1/} vistas i vattenområde därintill (Områdena framgår av bifogad karta). Det förbjudna vattenområdet sträcker sig i normalfallet 100 m ut från ön.

^{1/} Uttrycket "varaktigt vistas" innefattar här ej förbud att med båt passera genom området.

Postadress
651 86 KARLSTAD

Besöksadress
☐ Våxnäsgatan 5-7
☐ Malmtorpsgatan 4-6

Telefon
Växel 054 - 19 71 00
Direktiv 054 - 19 7

Telex
66198
LSTVARM S

Postgiro
3 51 87-4

1986-07-02

11.1211-3193-81

Rnr 02-028

	<u>Beteckning</u>	<u>Lokalens namn</u>	<u>Motivering</u>
<i>Nya</i>	G 17	Megberget	Mycket värdefullt fågelskär med såväl fisk- som silvertärna. Bör alltså skyddas trots att det ej är helt ointressant för båt och bad.
	G 3	Små skär NV Relingen vid Ö Tormesön	Värdefulla fågelskär
	F 10	Mårberget NO V Tormesön (Benämns även Märrberget)	(Ligger inom Karlstads kommun) Värdefullt fågelskär (bl a silvertärna).
	G 4	"Lomskäret" = det lilla skäret N Hästholmen som på kartan felaktigt kallas Svarta hund	Värdefullt fågelskär som förutom tärnor bl a troligen hyser häckande lom.
	G 13	Nyponholmarna, de två nordligaste skären	Värdefulla fågelskär, i synnerhet det ostligaste.
<i>upphävs enligt beslut 2003-06-10 dnr 511-9879-00</i>	<u>H 1</u>	Udde vid Rammholmsbotten	Värdefull fågelokal som bl a hyst häckande dvärgmås 1983. Det är dock inte alla år som tärnor slår till här (vilket dock är ganska typiskt för tärn-skär och inte obetingat bör utesluta skydd). För båt och bad bör udden vara relativt ointressant men kan ha intresse för sportfiske. Störningsrisken utan tillträdesförbud bedöms som stor.

Följande områden ligger utanför reservatet Värmlandsskärgården. Med stöd av 14 § naturvårdslagen och 15 § naturvårdsförordningen förordnar länsstyrelsen att samma bestämmelser skall gälla för dessa som för ovan angivna lokaler inom reservatet.

	<u>Beteckning</u>	<u>Lokalens namn</u>	<u>Motivering</u>
<i>Rnr 09-026</i>	G 21	Mellskär	Ett värdefullt fågelskär som har en särskild betydelse genom läget vid inloppet till den näringsrika Lunnerviken.
<i>Rnr 09-027</i>	J 7	Blå berget	Värdefullt fågelskär med mycket tärnor. Ej så attraktivt för båt och bad, men kan lätt nås av t ex barn i småbåtar eller badande från det närlägnade fastlandet varför tillträdesförbud synes angeläget.

1986-07-02

11.1211-3193-81

<u>Beteckning</u>	<u>Lokalens namn</u>	<u>Motivering</u>
22nr 09-028	K 8 Piparnistet	Värdefull fågellokal, enda häckningsskär för sjöfåglar utefter denna del av Vänerkusten.
22nr 02-028 "upphör"	Länsstyrelsen beslutar att tillträdesförbudet skall utgå inom följande områden	
G 14	Svarthallen	Ej av större värde för fågellivet, däremot intressant för fridställe.
F 20	Ullholmens laxhallar	Av ringa värde för fågellivet.
G 12	Kräkskär	Har visst värde som fågellokal men också för det rörliga friluftslivet. Mot bakgrund av den positiva effekt de tillkommande skyddsområden kommer att ha för fågellivet är det i detta fall motiverat att ta bort tillträdesförbudet.

Undantag från tillträdesförbudet gäller för respektive markägare.

Undantag från

/ tillträdesförbudet gäller även för Vänerns seglationsstyrelse, sjöräddningen, tullverket och polisen. Verksamhet inom utpekade områden skall dock i största möjliga utsträckning undvikas under förbudstiden.

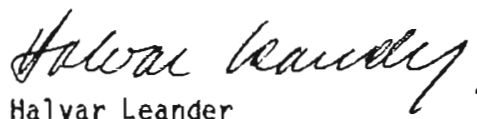
Länsstyrelsen får i särskilda fall medge ytterligare undantag från ovannämnda förbud.

Förbuden skall på lämpligt sätt utmärkas med skyltar vilka sättes upp av skogsvårdsstyrelsen.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket naturvårdsdirektör Wirén beslutat och förste byråinspektör Leander varit föredragande, har även deltagit länsantikvarien samt företrädare för juridiska enheten.

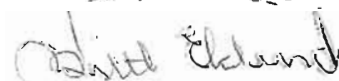

Jonas Wirén

Halvar Leander

Bilagor

Besvärshänvisning
Kartor i skala 1:10 000
Översiktskarta 1:50 000

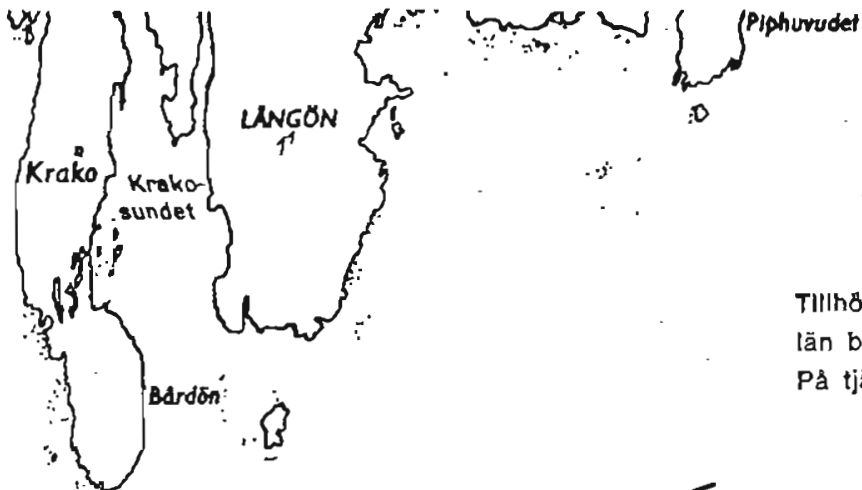
Fotokopians likhet med
originalet bestyrkes
På tjänstens vägnar

BESVÄRSHÄNVISNING

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos regeringen. Besvärshandling skall ha kommit in till jordbruksdepartementet, 103 33 Stockholm, inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

I besvärshandlingen skall anges länsstyrelsens beslut. Vidare bör anges vad som yrkas och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör även uppgi namn, post-adress och telefonnummer.

Bilaga

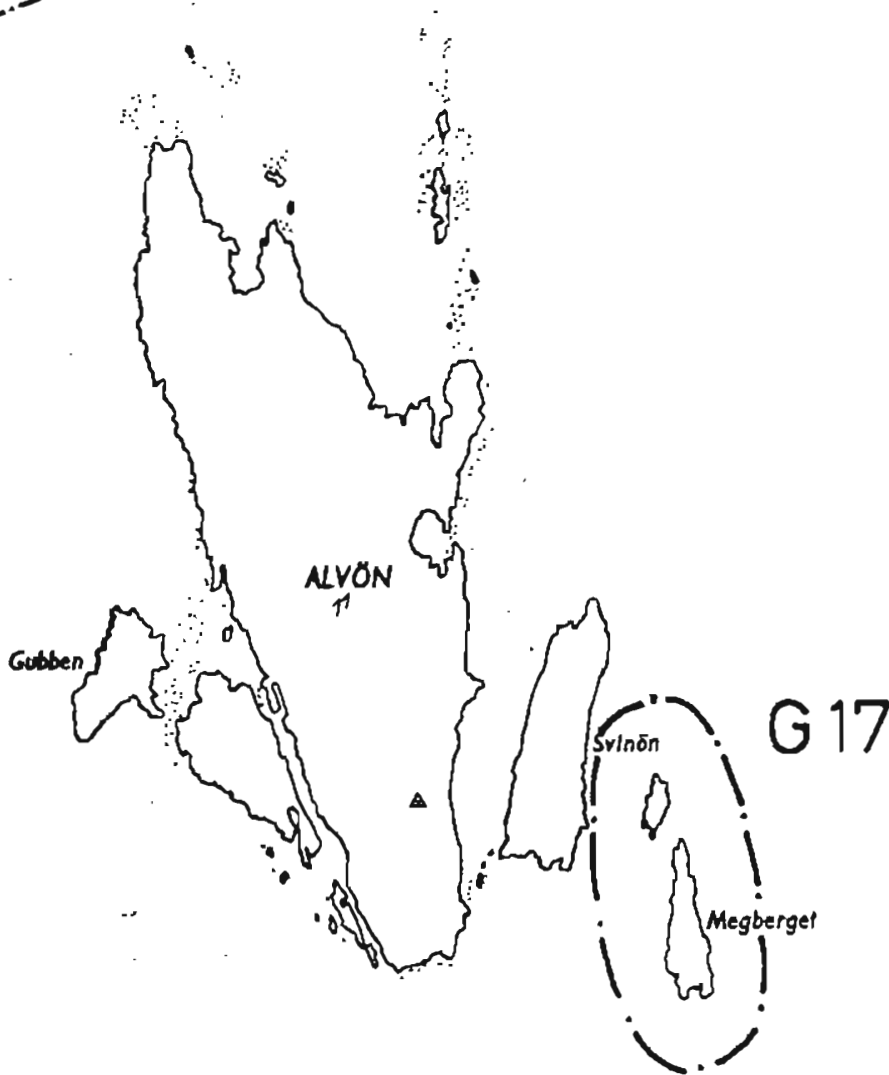
1(11)

Dnr 11.1211-3193-81

Ek kart 10D4j
Skala 1:10 000

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands
län beslut 1986 -07-02
På tjänstens vägnar

Anders Eklund

G17

Östra Tormessundet

Östra Tormesön

Östra Tormesön

Östra Tormesön

Östra Tormesön

Vaggern

▲ 50.4

BERG m. fl.

Märrberget

Gåsholmen

Skäppkastet

G3

RIDDAREGÅRDEN

Östra Tormesön

13

Reellingen

Fiskestuga

Bockberget

RUDSBERG m. fl.

Bilaga

2(11)

Dnr 11.1211-3193-81

Ek kart 10D5h

Skala 1:10 000

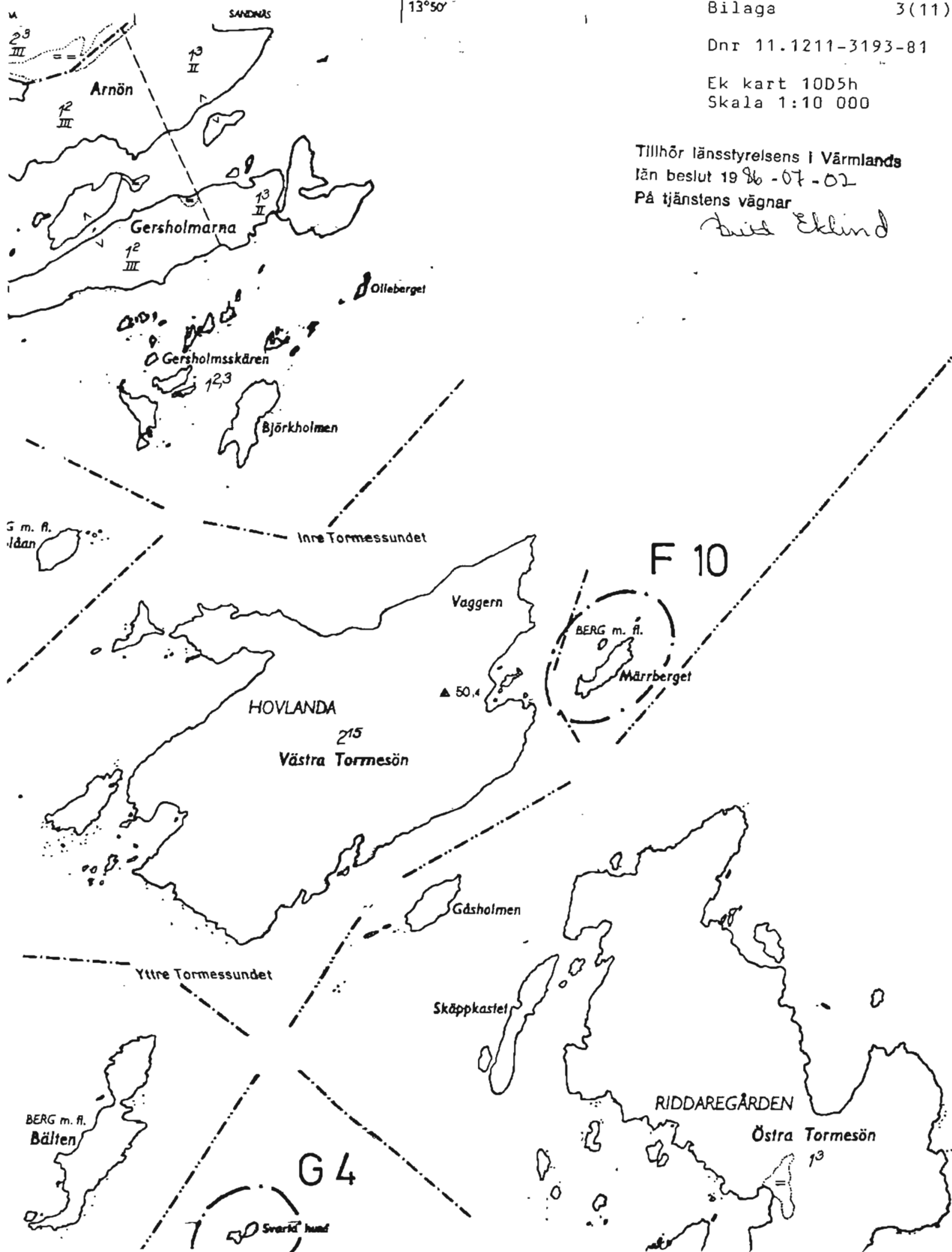
Tillhör länsstyrelsens i Värmlands

län beslut 1946-07-02

På tjänstens vägnar

Hilf Eklund

Britt Eklin

ad i vattenytan

segeplat

närke

k o. dyl.
ningshus

äg

ädarkvarn

i skorsten

itor

st

5h TORMESÖARNA

OMÅTTE
VÄSE K: N
ÖSTERSSÖLET S: A

e

med

esslen

ör sig

r av

r ay om-
i 13. all
sligt fa

cke kunnat
rånser

el. fastig-
let på kär-
ör enhet--

med sa.

anhopning
astigheter

tal) områ-
mes- eller
risas

at område

klshus

Bilaga

4(11)

Bränningen

Södden

Dnr 11.1211-3193-87

Ek kart 10051

Skala 1:10.000

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands

län beslut 1986 - 07 - 02

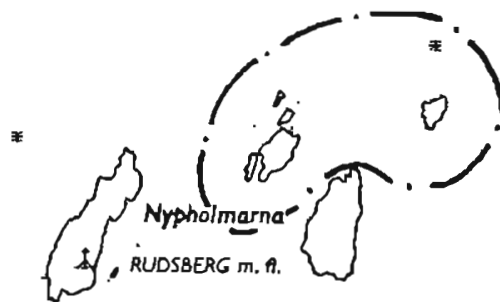
På tjänstens vägnar

Britt Eklund

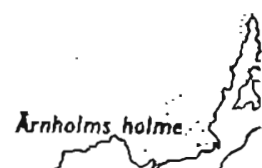
≡ Smedens

G 13

59°18'

14
012
— 6750 —
19

Dnr 11.4211-3193-81

Ek K 11 1004j

Skala 1:10 000

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands

län beslut 1986 -07 -02

På tjänstens vägnar

Sten Ekblad

SKRÅKVIK

Klavudden

Koja

Rammholmen

Rammholmsbotten

RAMMHOLMARNÄ

1'

Stukön

Roholmsundet

Roholmen

Roholmskäret

Apelholms-
sundet

Apelholmen

Apelholmskäret

H1

RUDSNÄSET 22', SVARTEBERG 1'

Upphavs enligt
beslut 2003-06-10
dnr 511-9879-00

Ålgår

59°16'

HULTSBERG 1^a MELLANVIKEN 1^a

RIKETS ALLMÄNNA KARTVERK 10D 6h

Flygfotograferingen verkställd 1959, 60

Kartläggningen slutförd 1962

Förlagsrätt: Rikets allmänna kartverk, Stockholm

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands
län beslut 1946 - 07 - 02
På tjänstens vägnar

Bilaga

8(1)

Dnr 11.1211-3193-81

Ek kart 10D1i

Skala 1:10 000

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands

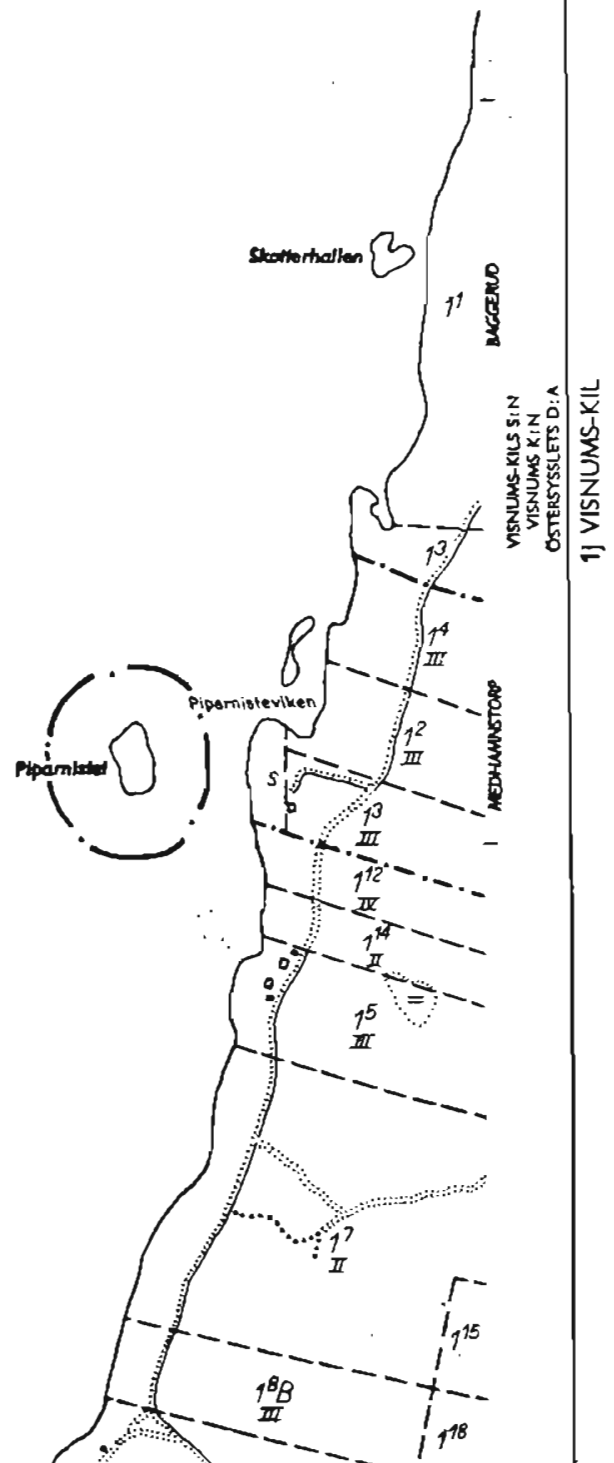
län beslut 1986-07-02

På tjänstens vägnar

Litt Eklund

59°8'

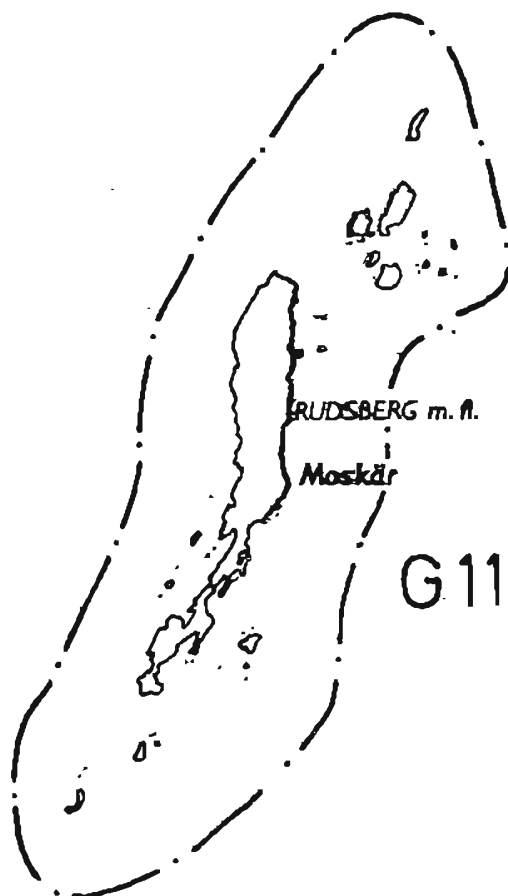
K 8

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands
län beslut 1986 -07 -02

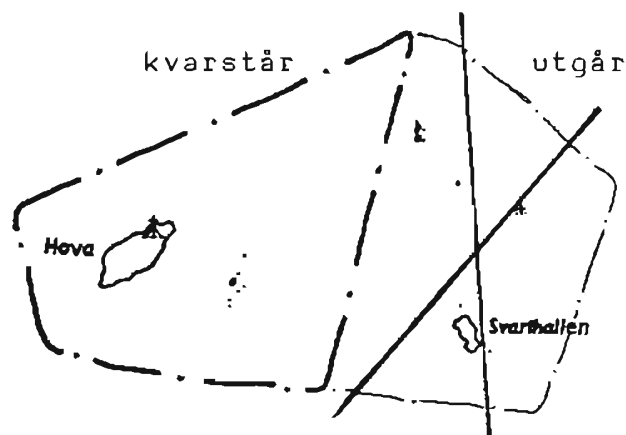
På tjänstens vägnar

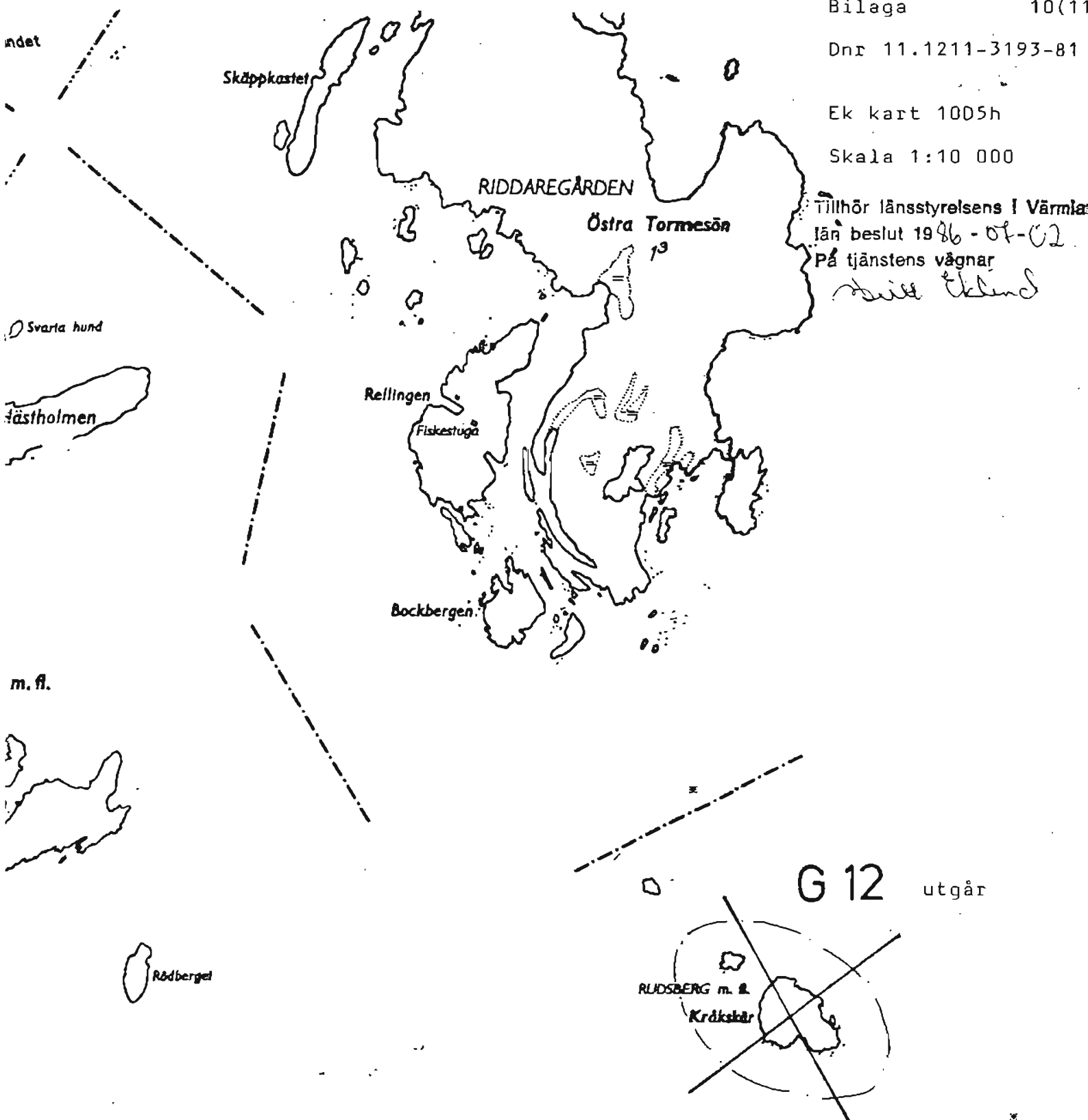
Anders Ekblad

Moskärskädden

G 14

Dnr 11.1211-3193-81

Ek kart 10D4g

Skala 1:10 000

Myrholmen

F20

utgår

Tillhör länsstyrelsens i Värmlands
län beslut 1986-07-02
På tjänstens vägnar

Karl Eklund

*

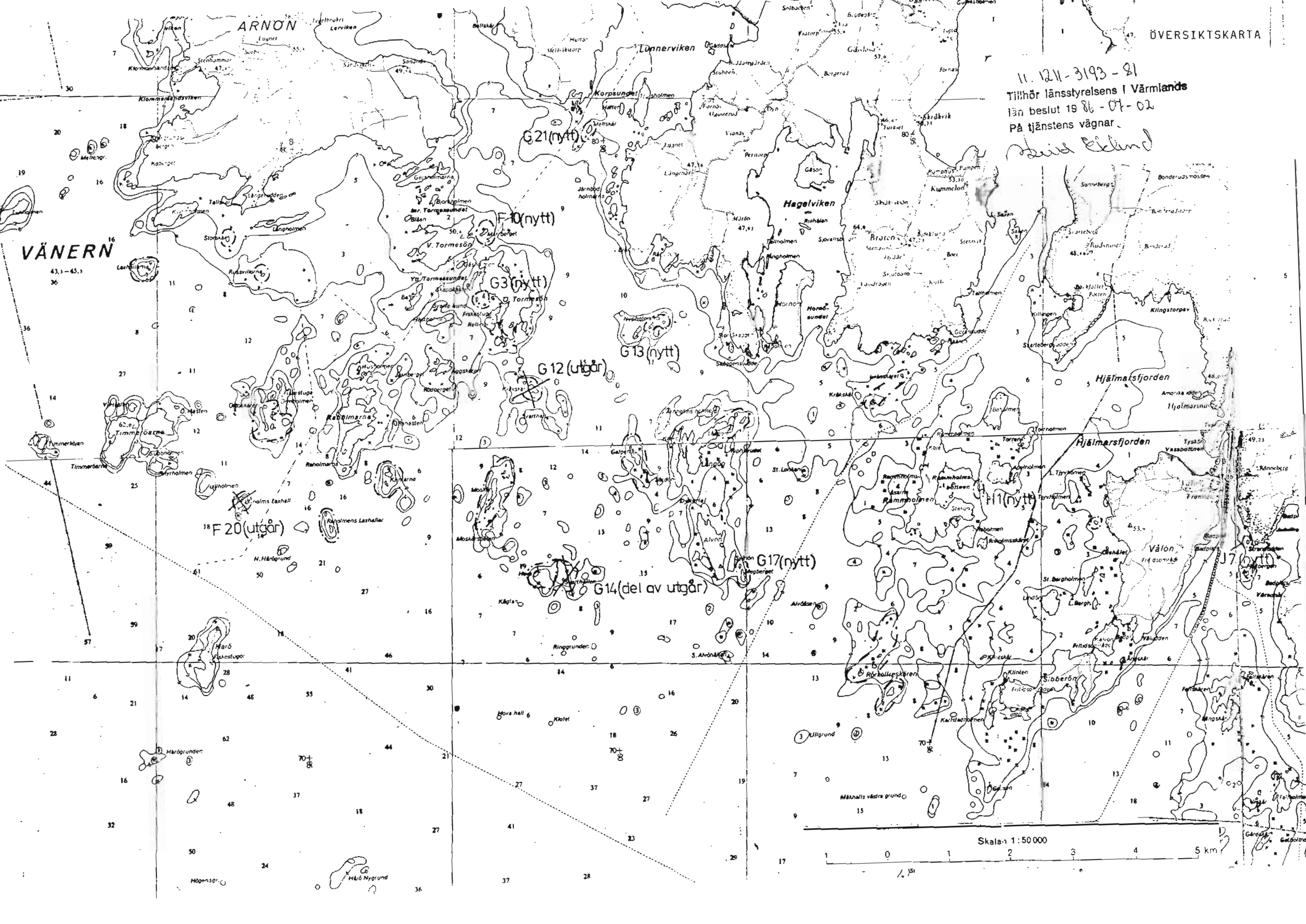
ARNON

ÖVERSIKTSKARTA

11. 1211-3193-81
Tillhör länsstyrelsens i Värmlands
län beslut 1986-07-02
På tjänstens vägnar.

Sten Eklund

VÄNERN

Skala 1:50 000

1 0 1 2 3 4 5 km

LÄNSSTYRELSEN
Värmlands län
Planeringsavdelningen
Byrådirektör P Åhgren

BESLUT

1 (7)

1980-10-20

11.1211-153-79

Reservatsbildning i Värmlandsskärgården, Värmlands län

Beskrivning av reservatet

Namn: Värmlandsskärgården

Kommun: Grums, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn, Säffle

Fastighet: Enligt markägarutredning.
(Bil 1, förvaras i arkiv på länsstyrelsens naturvårdsenhet).

Lägesbeskrivning: Vänerkusten mellan Furholmarna, cirka 20 km SSO om Kristinehamn till Mässviken i nord-östra delen av Värmlandsnäs.

Gränser: Reservatet omfattar öar och fastlandsuddar inom markerad gränslinje enligt bifogade kartor. Se bilagor 2-4.

Översiktskarta, skala 1:250 000, bil 2
Översiktskarta, skala 1:50 000, bil 3
Denna karta visar även indelning i detaljkartor skala 1:10 000.
Detaljkartor, 25 stycken i skala 1:10 000 utvisande tillträdesförbud och gränsdragning som berör fastlandsdelar, bil 4.

Reservatsområdet ansluter till de tidigare av satta naturreservaten Getgarsudde i Grums kommun, Timmeröarna i Karlstads kommun och Sibberön i Kristinehamns kommun.

Areal: Total landareal ca 1 200 hektar.

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Markägare: Enligt markägarutredning.
(Förvaras i arkiv på länsstyrelsens naturvårdsenhet).

Grund för beslutet

Vänerns stränder och skärgårdar är som landets största sötvatten-arkipelag en unik naturtillgång. Magra klippstränder med vindpinade martallar och lavklädda hållar karaktäriserar landskapet. Frodigare undantag finns på en del berggrundsgeologiskt gynnade och större öar. Grunda vassvikar i de inre skärgårdsdelarna bidrar till variationen.

Till dessa miljöer är starka naturskyddsintressen knutna. Liksom andra liknande områden har Vänerns kust- och skärgårdsområden blivit allt mer utnyttjade för rörligt friluftsliv.

Vänerskärgårdarna har i den fysiska riksplaneringen betecknats som riksobjekt och området har varit föremål för omfattande undersöknings- och planeringsverksamhet. Enligt riksdagens beslut den 13 december 1975 om fortsatt fysisk riksplanering (FRP) krävdes - liksom för fyra andra områden i landet - en särskild redovisning i samband med genomförandet av FRP:s planeringsskede. Berörda kommuner har därför presenterat gemensamma riktlinjer för fortsatt planering i en rapport, "Vänerredovisningen", i april 1978.

Den 21 december 1978 beslutade regeringen om fortsättning av FRP i Värmlands län. Av beslutet framgår bl a att regeringen anser Vänerns skärgårdsområden och kuster tillhöra de områden i landet som är särskilt värdefulla för friluftsliv, naturvård och kulturminnesvård. Man säger vidare att "De vetenskapliga naturvårdsintressena är särskilt markerade i det centrala skärgårdsområdet. Behovet av mark för friluftslivet bör tillgodoses i det övriga skärgårdsområdet och i attraktiva kustområden.... Formerna för skogsbruket på öar och vid stränder bör också uppmärksammas i det fortsatta planeringsarbetet. I de för naturvården och friluftslivet mest attraktiva och värdefulla områdena kan därvid förordnanden enligt naturvårdslagen behöva utfärdas...."

Säkerställande av naturvårdens intressen enligt föreliggande förslag till reservatsbeslut ligger inom ramen för riktlinjerna i Vänerredovisningen samt regeringens beslut om FRP. Reservatsförslaget har föregåtts av interimistiska förordnanden sedan den 20 oktober 1974 samt utrednings- och samrådsverksamhet av olika slag.

Ändamålet med reservatet är att bevara skärgårdsmiljöer så långt möjligt orörda, i första hand utifrån naturvetenskapliga motiv men även utifrån landskapestetiska och rekreativa motiv. Ändamålet är vidare - i den mån det inte strider mot bevarandeintressena - att främja allmänhetens friluftsliv och naturkännedom. Därvid skall enkla anläggningar - anpassade till naturmiljön - iordningställas för att motverka slitage och nedskräpning.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen Värmlandsskärgården som naturreservat.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anordning. För yrkesfiskets behov kan dock tillstånd lämnas efter särskild prövning av länsstyrelsen
2. bedriva täkt i någon form samt att schakta eller utfylla
3. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med tillåten skogsavverkning
4. använda biocider eller växtnäringsämnen

Utan tillstånd av länsstyrelsen är det förbjudet att

5. anlägga ny väg
6. tillbygga eller på annat sätt väsentligt ändra befintlig byggnad
7. avverka, röja eller utföra andra ingrepp i skogsbestånden
8. dra fram ledning
9. bedriva bete eller annan djurhållning. Särskilda betesavtal upprättas med beaktande av reservatets syfte i övrigt.

Ovan nämnda föreskrifter må ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som avser att betjäna allmänhetens friluftsliv i enlighet med reservatets syfte och fastställd skötselplan och inte heller för nödvändig siktröjning för befintliga sjömärken eller för åtgärd enligt fornminneslagens 5 §.

Undantag från reservatsbestämmelserna kan meddelas för verksamhet som bedrivs av Värmlands länsstyrelse, sjöräddningen, tullverket och polisen.

Tomtområde kring befintligt bostadshus undantages från reservatsbestämmelserna vad gäller punkterna A2-A4 samt A7-A9. Med tomt avses här normalt ett markområde om högst 2 000 m² i form av en kvadratisk yta med centrum i bostadshuset. Vid speciella förhållanden kan annan tomtavgränsning fastställas av länsstyrelsen efter särskild ansökan och prövning.

Tomtavgränsning enligt ovan gäller endast gentemot reservatsbestämmelserna. En tomtavgränsning vid en ev framtida avstyckningsförrättning prövas enligt annan lagstiftning och med andra utgångspunkter.

Jakt får - utan hinder av reservatsbestämmelserna - bedrivas i överensstämmelse med god jaktvård.

Föreskrifterna nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att åtgärder enligt nedan vidtages inom de delar av reservatet som framgår av markering på bifogade karta i skala 1:50 000 (bilaga 3) och bifogade "ramplan" för skötseln (bilaga 5)

Följande åtgärder är aktuella:

Enkla serviceanordningar av typen

1. toalett
2. eldstad (med vedförråd)
3. förtöjningsringar och i vissa fall bryggor
4. informationsskyltar
5. stigmarkeringar (på större öar).

Anläggningarna placeras i princip i anslutning till lämpligaste naturhamn. Anläggningarnas läge har angivits på bifogad karta i skala 1:50 000 (se bil 3).

Exakt placering inom angivna delområden (se bilaga 3) samt utformning klargöres i direkt samråd med markägaren och i detaljerade skötselplaner som efter hand utarbetas och fastställs av länsstyrelsen för olika delar av skärgården. Innan länsstyrelsen fastställer (detaljerad) skötselplan enligt ovan ges markägare tillfälle yttra sig över förslaget.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. skada fast naturföremål eller ytbildning
2. anbringa tavla, plakat, affisch, inskrift eller annan därmed jämförbar anordning
3. gräva upp växter
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
5. störa djurlivet genom t ex närgången fotografering, varaktig vistelse nära boplatz
6. på land medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur
7. göra upp öppen eld annat än på (av reservatsförvaltaren) anvisad och särskilt iordningställd plats. Medhavda grillar och friluftskök får dock användas även på annan plats.

Det erinras vidare om att länsstyrelsen vid speciella väderleksförhållanden tillfälligt kan utfärda totalt eldningsförbud
8. framföra motordrivet fordon på öar och fastlandsdelar (med undantag av upplåtna vägar)
9. tälta mer än två (2) dygn i sträck på samma plats
10. förtöja båt eller husbåt mer än två (2) dygn i sträck på samma plats. För lägerverksamhet och liknande kan reservatsförvaltaren anvisa särskild plats
11. på störande sätt använda radio, bandspelare e d
12. under tiden 1 april - 31 juli landstiga på öar och delområden eller varaktigt^{x)} vistas i vattenområde därintill enligt markering på bifogad karta - bilaga 4. Det förbjudna vattenområdet sträcker sig i normalfallet 100 m ut från ön.

Undantag från tillträdesförbudet gäller för Vänerns seglationsstyrelse, sjöräddningen, tullverket och polisen. Arbeten inom dessa områden skall dock i största möjliga utsträckning undvikas under förbudstiden.

x) Uttrycket "varaktigt vistas" innefattar här ej förbud att med båt passera genom området.

— Undantag från tillträdesförbudet kan meddelas för yrkesfiskare. Ansökan och länsstyrelsens prövning skall ske i varje särskilt fall.

— Undantag från tillträdesförbudet gäller för respektive markägare.

Vetenskapliga eller andra undersökningar av allmänt intresse skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

D. Bestämmelser jämlikt 9 § naturvårdsförordningen om skötselplan m m

1. Syftet med vården och förvaltningen är att tillse att naturmiljön inte skadas samt att främja allmänhetens friluftsliv och naturupplevelser - i den mån det inte strider mot bevarandeintressena.
2. Skötselplan. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade plan. Denna plan får ses som en ram för skötseln. Detaljerade planer för de många delområdena utarbetas och fastställs efter hand av länsstyrelsen. Förverkligandet av skötselplanen i form av direkta åtgärder, tillsyn, information m m sker efter hand i den takt som länsstyrelsen beslutar i sin årliga fördelning av medel för vård av naturreservat, beredskapsarbeten etc.

Nu bifogad "ram-plan" (bilaga 5) behandlar frågor som är gemensamma för hela området. Den anger även principiell disposition och målsättning för de olika delområdena.

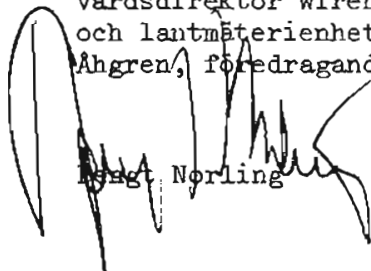
3. Reservatet skall utmärkas i enlighet med de av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningarna.
4. Förvaltningsuppdraget lämnas till skogsvårdsstyrelsen. Arbetet med tillsyn och konkreta åtgärder skall i tillämpliga delar uppdragas åt lokala tillsynsmän.
5. Samråd

Fortlöpande samråd skall ske mellan länsstyrelsen och reservatsförvaltaren. Med tanke på områdets speciella karaktär skall länsstyrelsen i detta fall överväga att inrätta ett speciellt samrådsorgan med representanter för olika intressen.

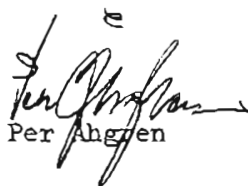
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, jordbruksdepartementet, se bilaga (formulär 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Bengt Norling jämte ledamöterna Carl E Carldén, Sten Fogde, Arne Hult, Sune Johansson, Bertil Jonasson, Sven Junzell, Helmer Karlsson, Göthe Knutson, Elvy Nilsson, Sven Nilsson, Eric Persson, Henry Stjernborg och Nils Wallander samt suppleanten Gunnar Törnqvist.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Beckman, naturvårdsdirektör Wirén, företrädare för juridiska enheten, planenheter och lantmäterienheten, länsantikvarie Varenius samt byrådirektör Åhgren, föredragande.

Bengt Norling

Per Åhgren

Bilagor

Bilaga 1, markägarutredning, medsändes ej - finns på naturvårds-
enheten
" 2, översiktskarta skala 1:250 000
" 3, " 1:50 000
" 4, detaljkartor, fågelskyddsomr
och avgränsn på fastland, 1:10 000 25 st
" 5, skötselplan
" 6, besvärshänvisning

Kopia till

Statens naturvårdsverk

Statens planverk

FBM

Kommunfullmäktige Säffle, Grums, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn

Lantbruksnämnden

Skogsvårdsstyrelsen

Vägförvaltningen

Lantmäterienheten

Planenheten

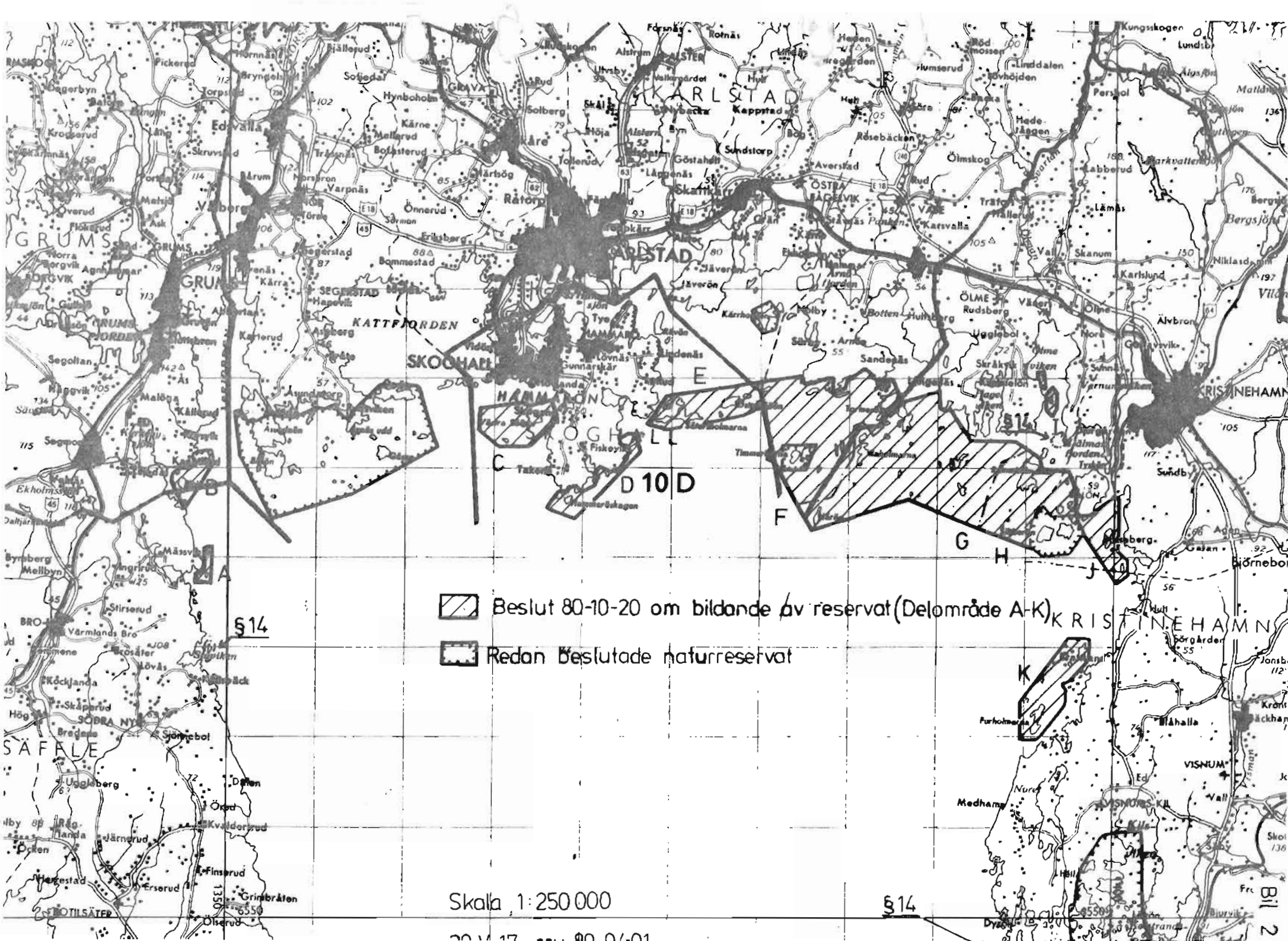
Naturvårdsenheten

Naturvårdsregistret

Byggnadsnämnden Säffle, Grums, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn

Markägare enl förteckning, rek + mb

/BF

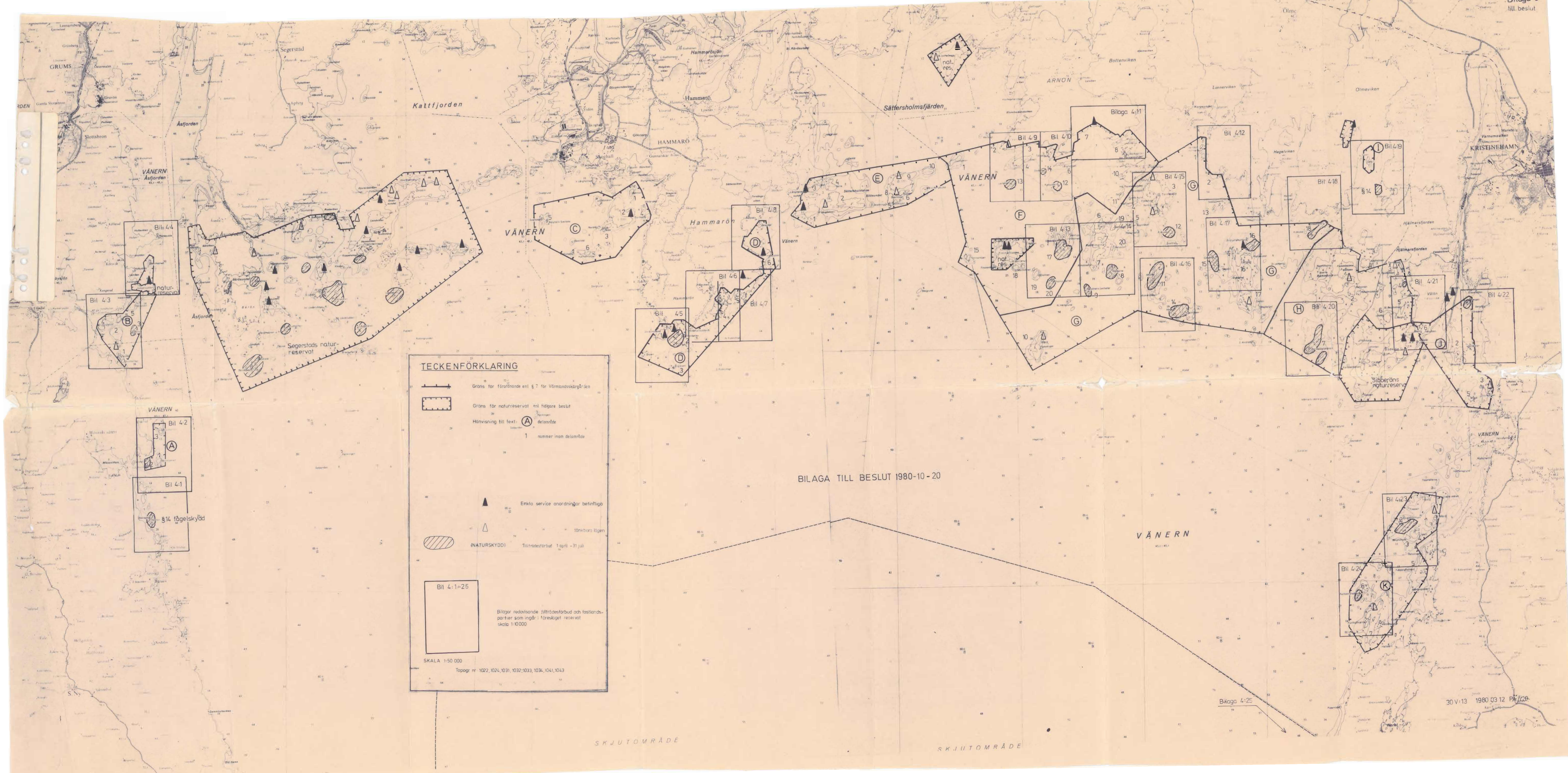
 Beslut 80-10-20 om bildande av reservat (Delområde A-K)

 Redan beslutade naturreservat

Skala 1:250 000

§14

Bil 2

TECKENFÖRKLARING

Gräns för förordnande enl § 7 för Värmdandskärgränd

Gräns för naturreservat enl tidigare beslut

Hänvisning till text: (A) delområde

1 nummer inom delområde

Enkla service anordningar befintliga

(NATURSKYDD) Tillträdesförbud 1 april - 31 juli

Bilagor redovisande tillträdesförbud och fastlandsparter som ingår i föreslaget reservat
skala 1:10 000

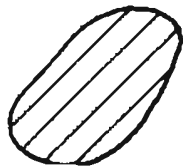
SKALA 1:50 000

Topogr nr 1022,1024,1031,1032,1033,1034,1041,1043

BILAGA TILL BESLUT 1980-10-20

Teckenförklaring till detaljkartor i skala 1:10 000.

 gräns för förordnande enl. § 7

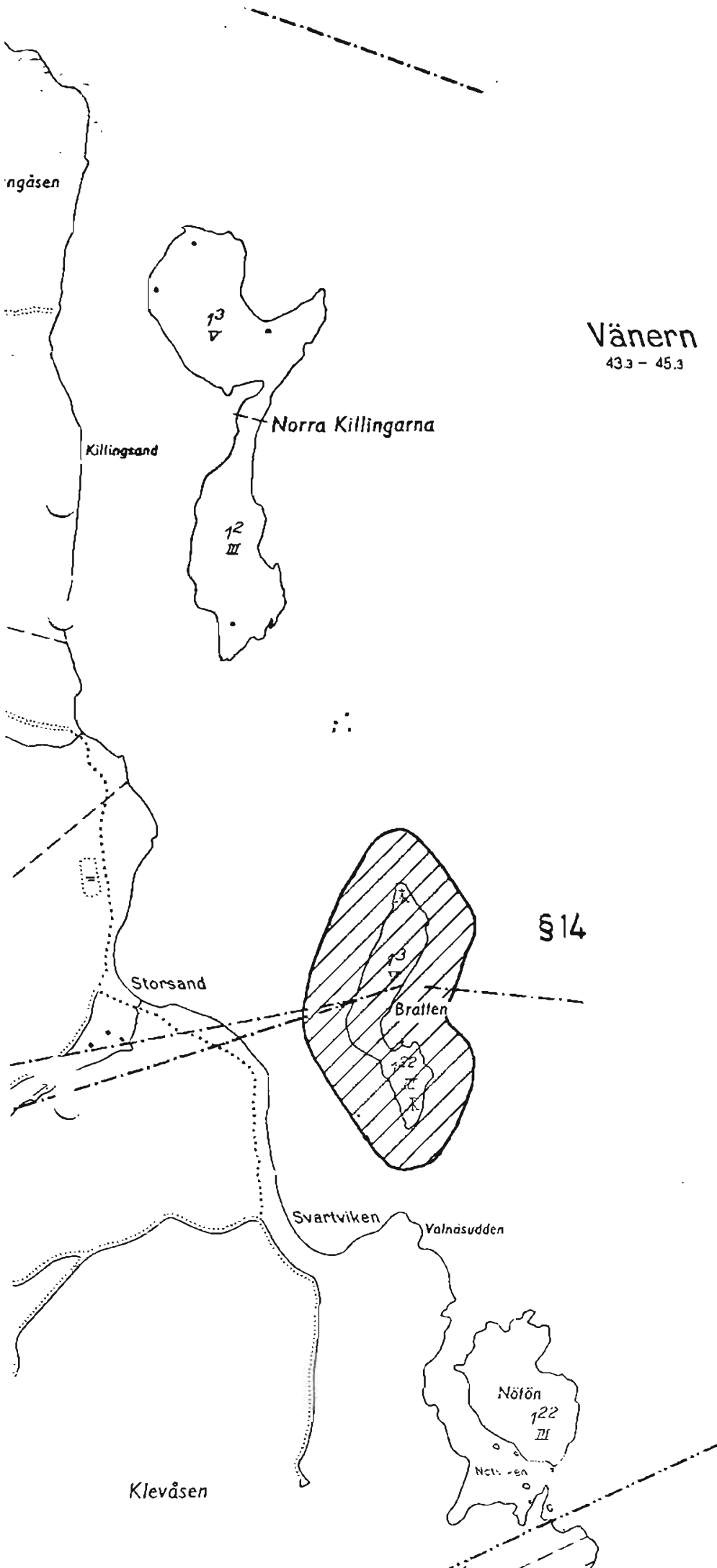
gräns för område med tillträdesförbud
tiden 1/4 - 31/7

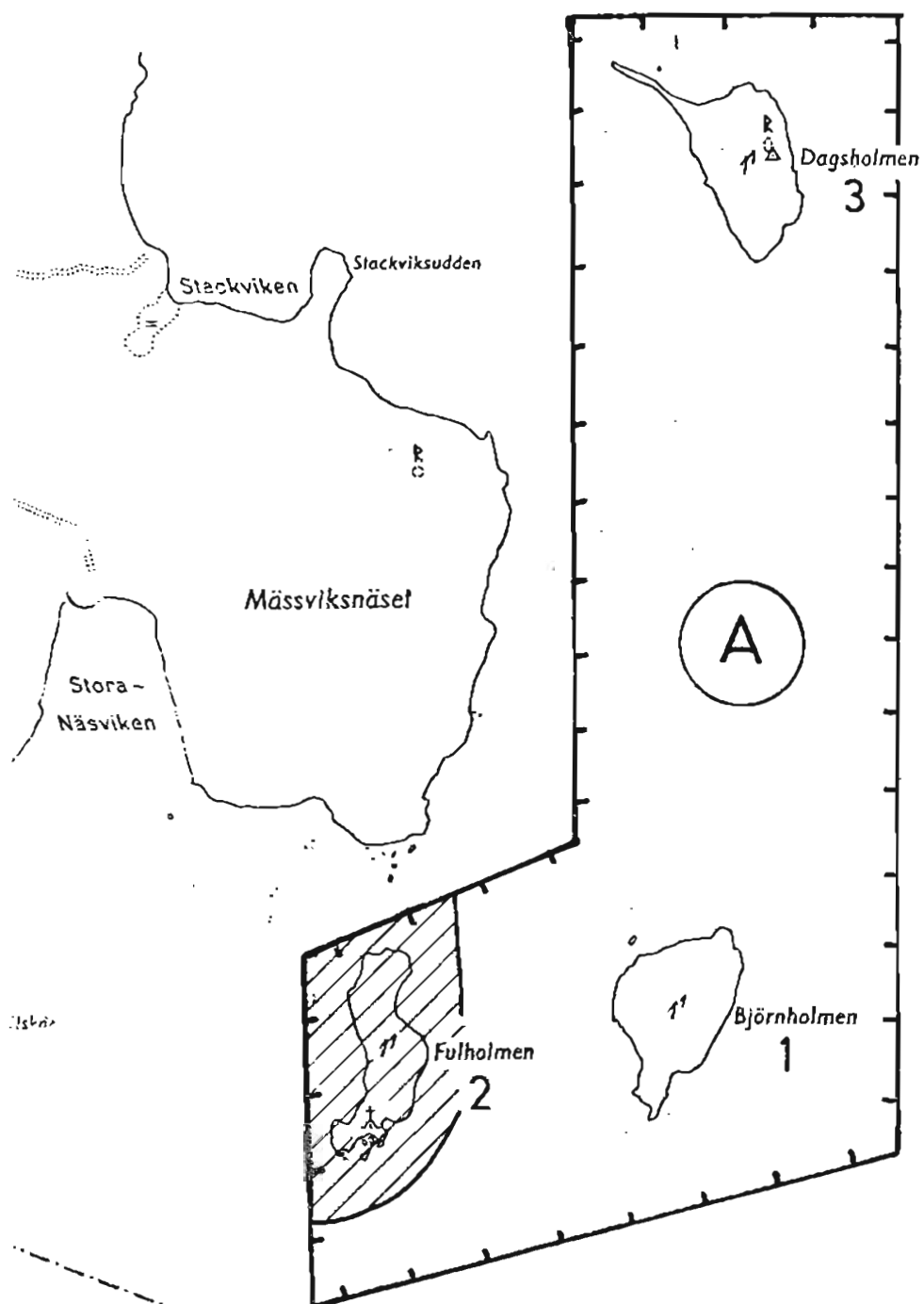

delområde (se textdel)

1

nr inom delområde — " —

102 39

Bilaga 4:3

Vassviken

Vassudden

KORSVIK
5

Sundhullet

45.00

Tingklon

Skorven

4

KNIPÖARNA

1'

Harvelsön

B

2

Knipan

3

Dalsön

Bräcken

Kycklingedalen

Dunderbäcksviken

Lilla Sätсанд

Talleskär

1

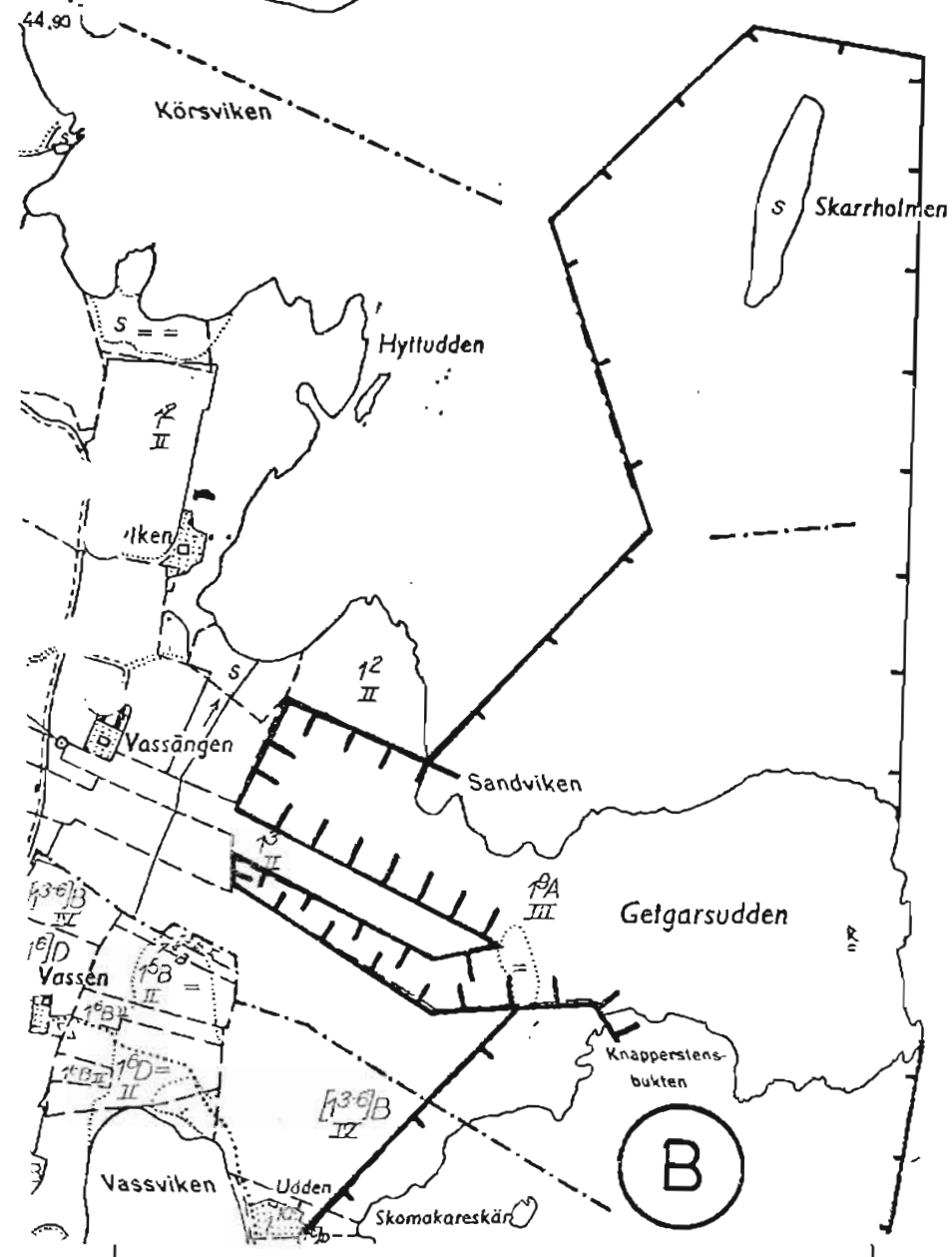
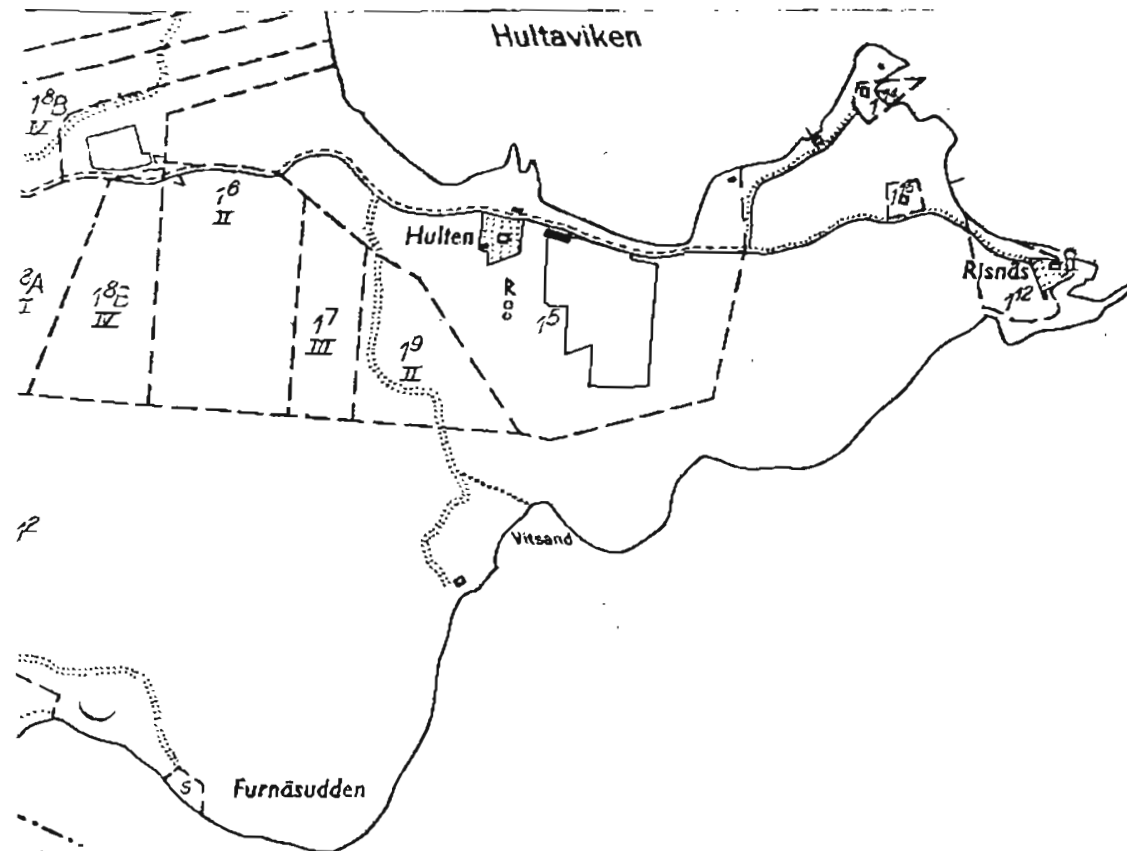
1'

Orrholmen

Stora Sätсанд

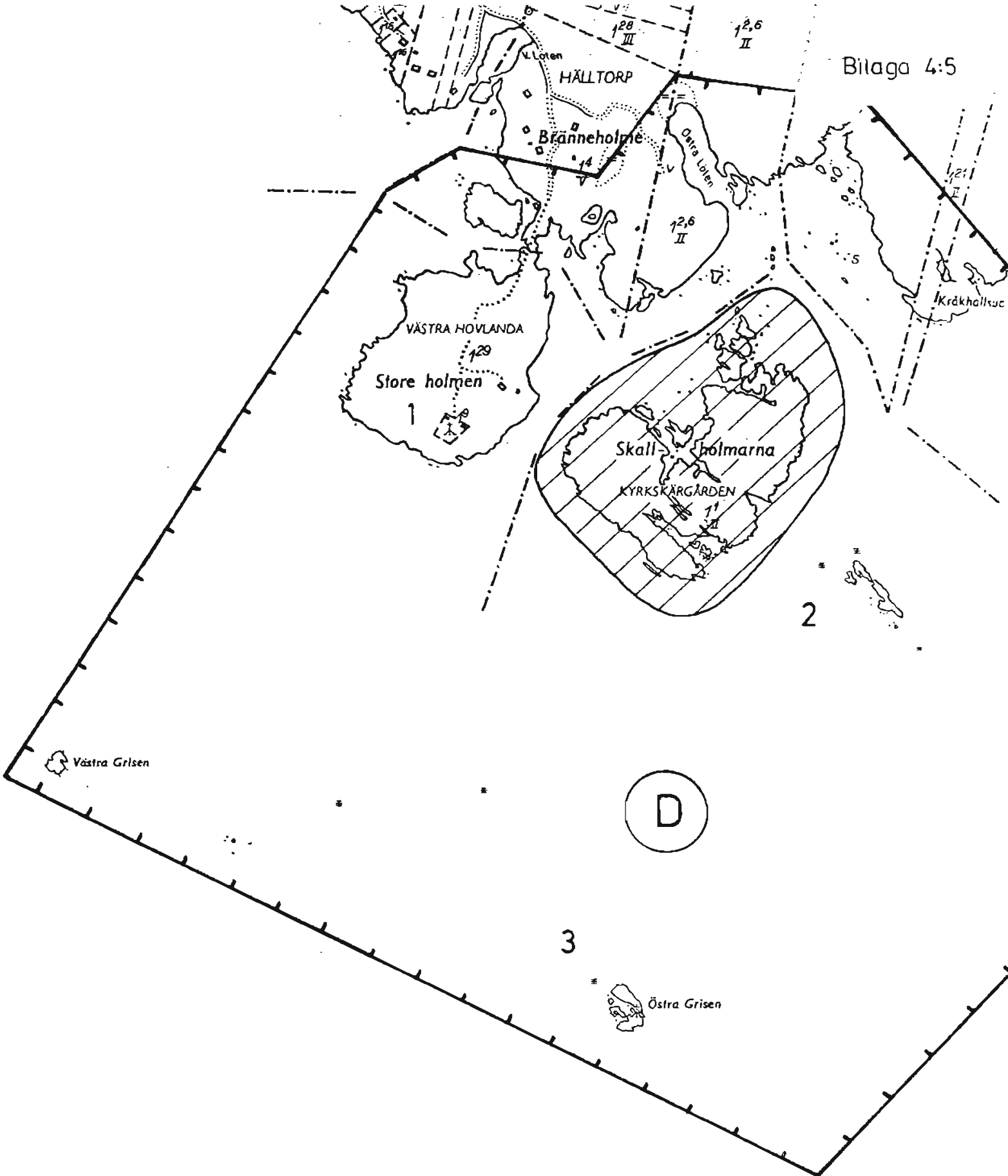
Lilla Traludden

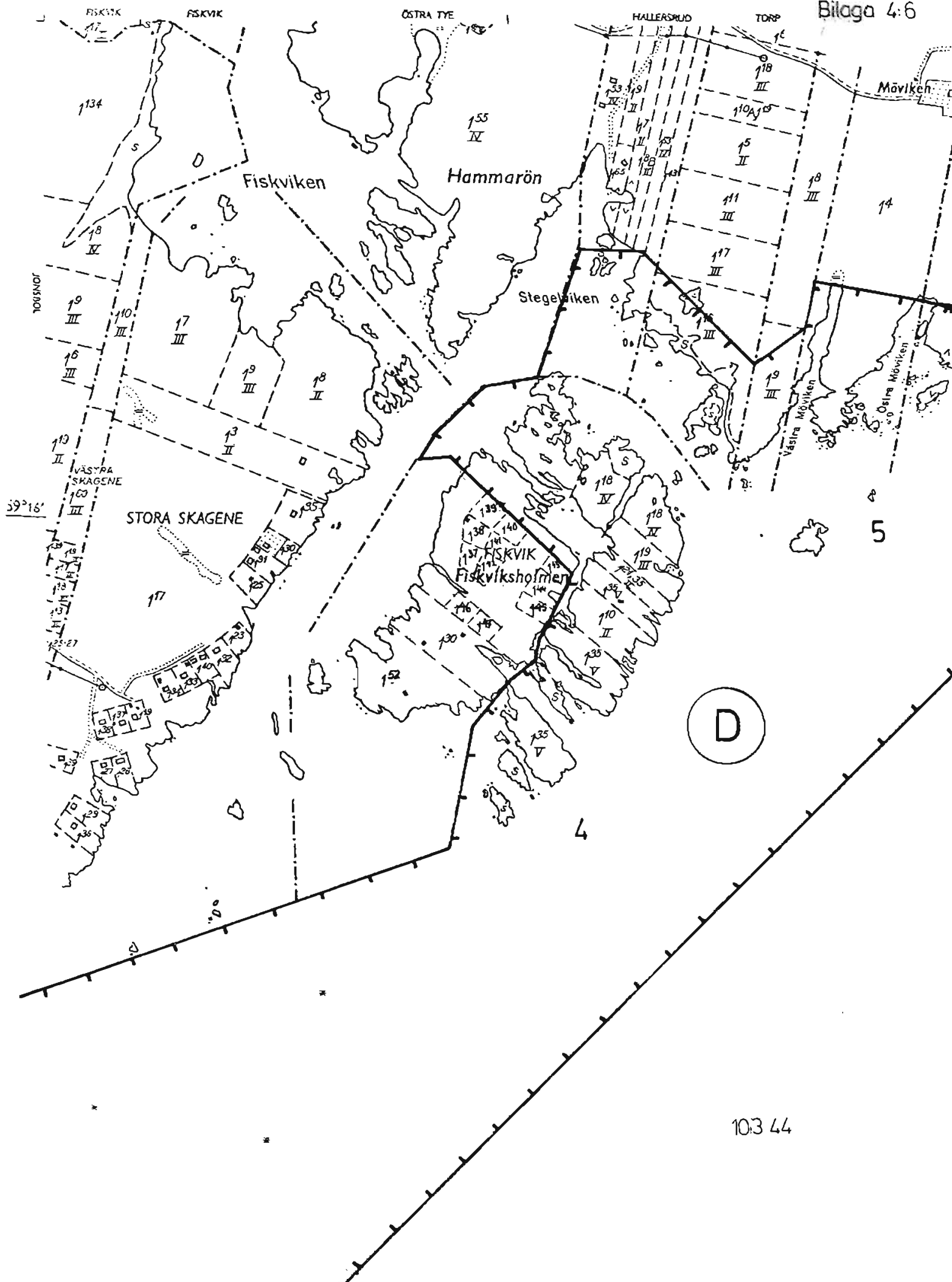
EK KART 10249 SKALA 1:10 000

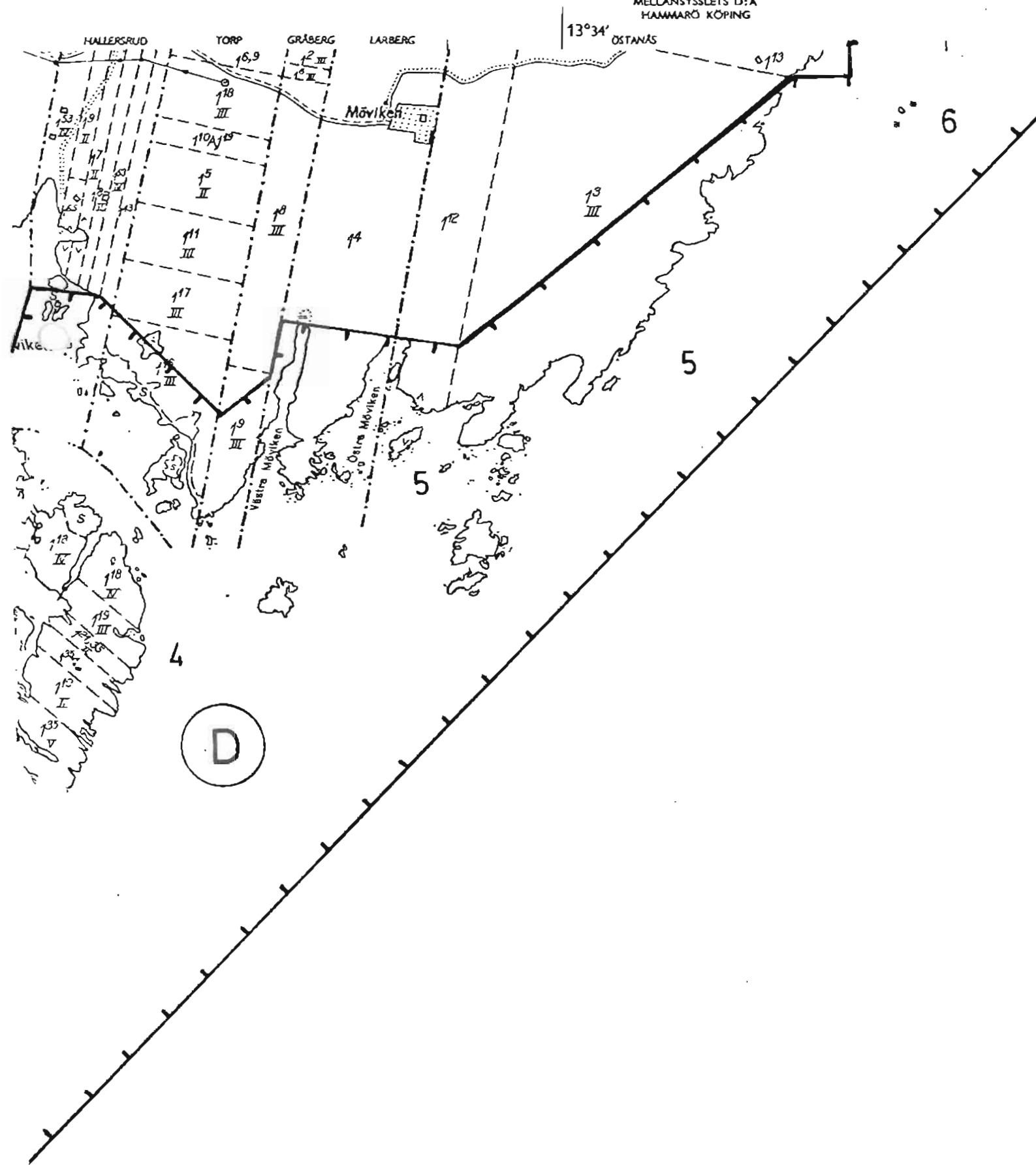

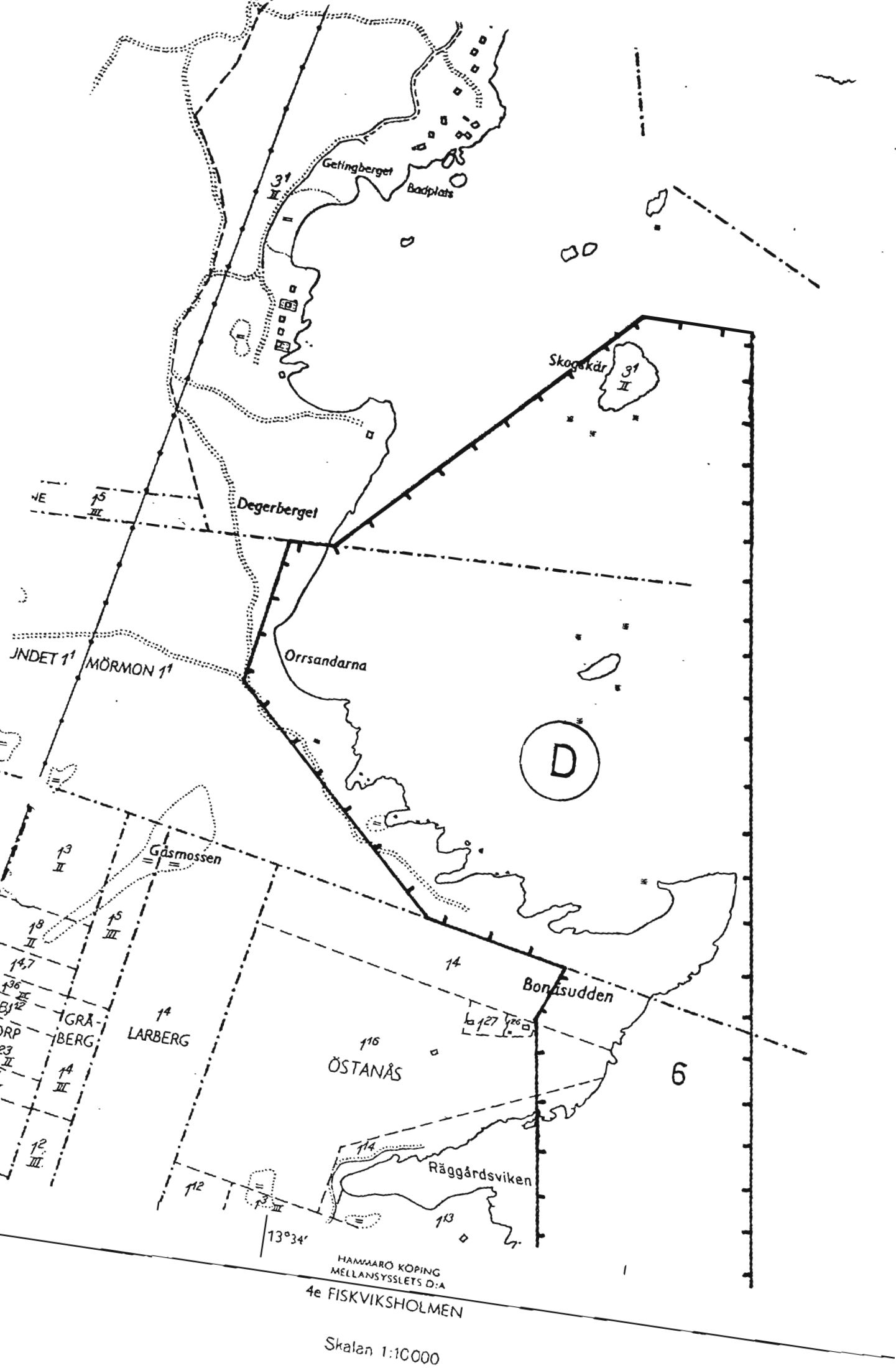
Vänern
43,3 - 45,3

Bilaga 4:5

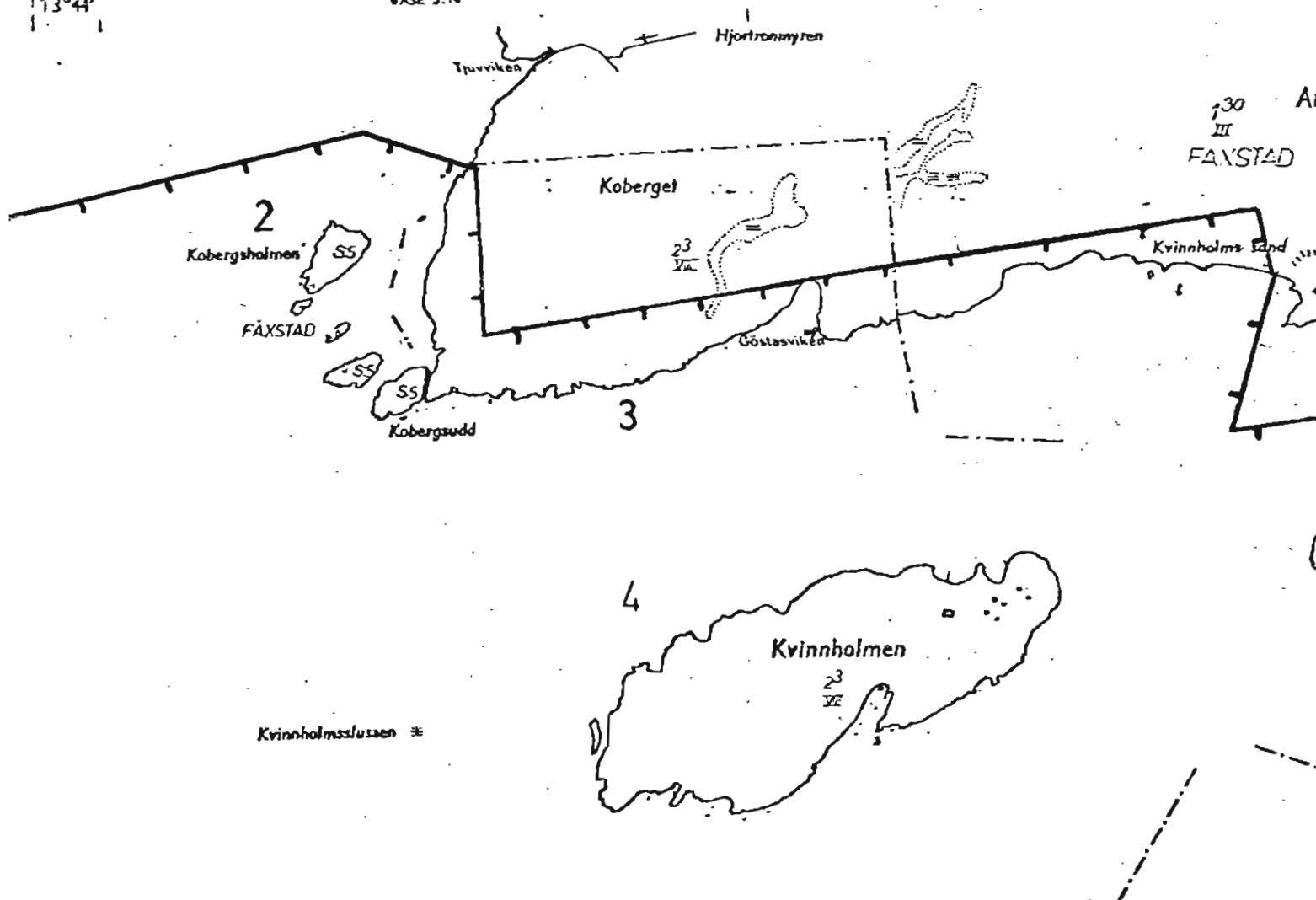

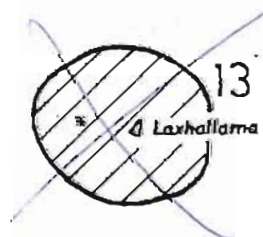
6g FAXSTAD

ÖSTERSYSSLETS D: A
VÅSE K: N
VÅSE S: N

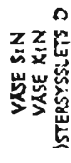
Bilaga 4:9

F

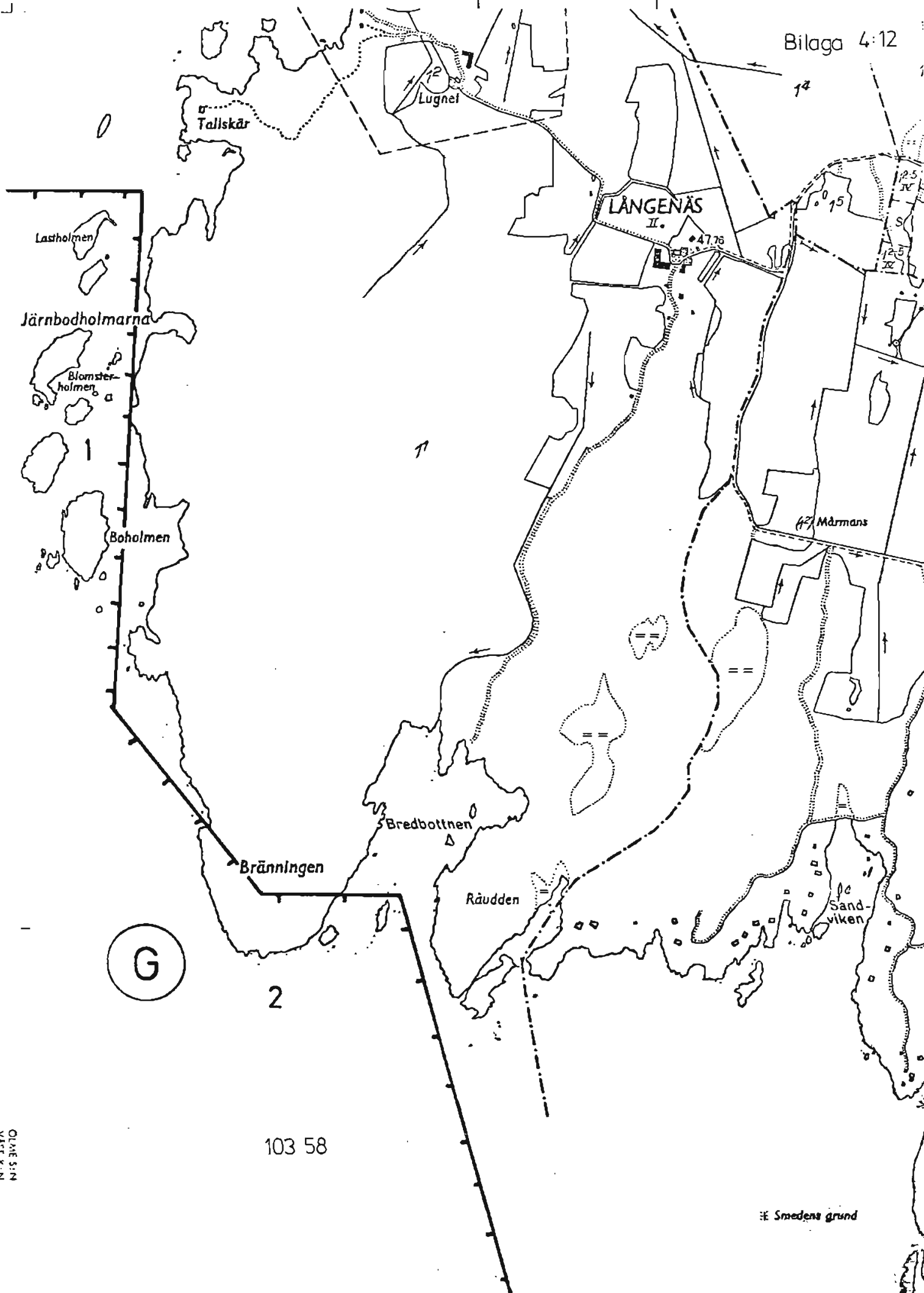
Upphävus enligt beslut 2003-06-10
dnr 511-9879-00

13°54'

Bilaga 4:12

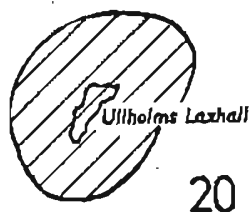
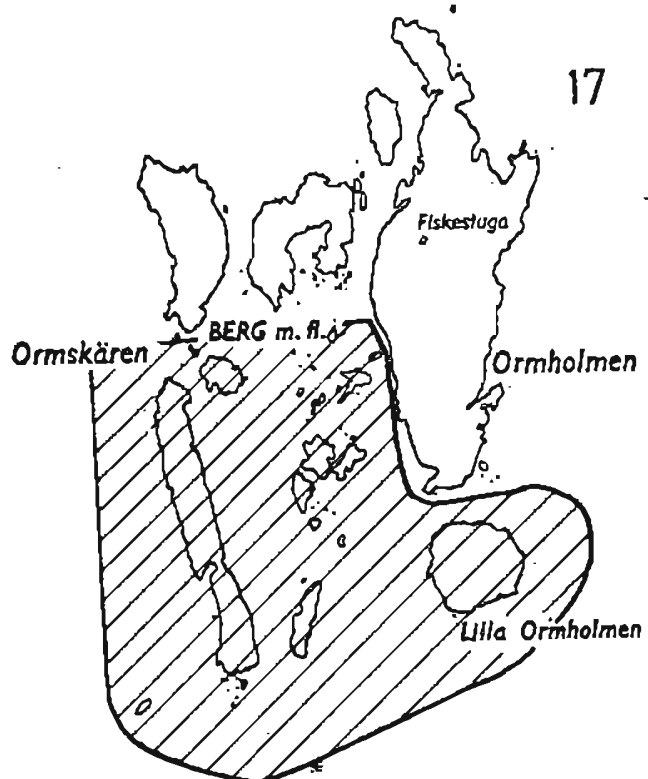

103 58

≡ Smedens grund

F

ÖLME S: N

103 46
103 56

19

Husholmen

14
IV

12
III

Jungfrun

Jungfrusundet

GÄSSLÖSA

Raholmarna

13
IV

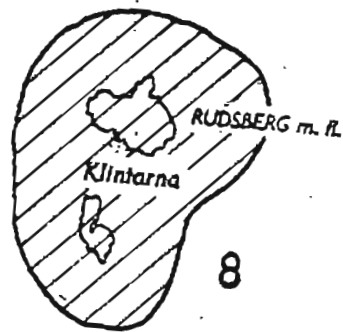
Rahösten

20

Raholmarna

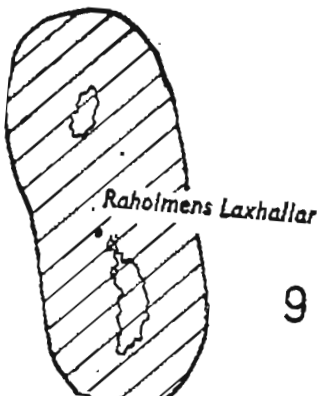
7

13
IV

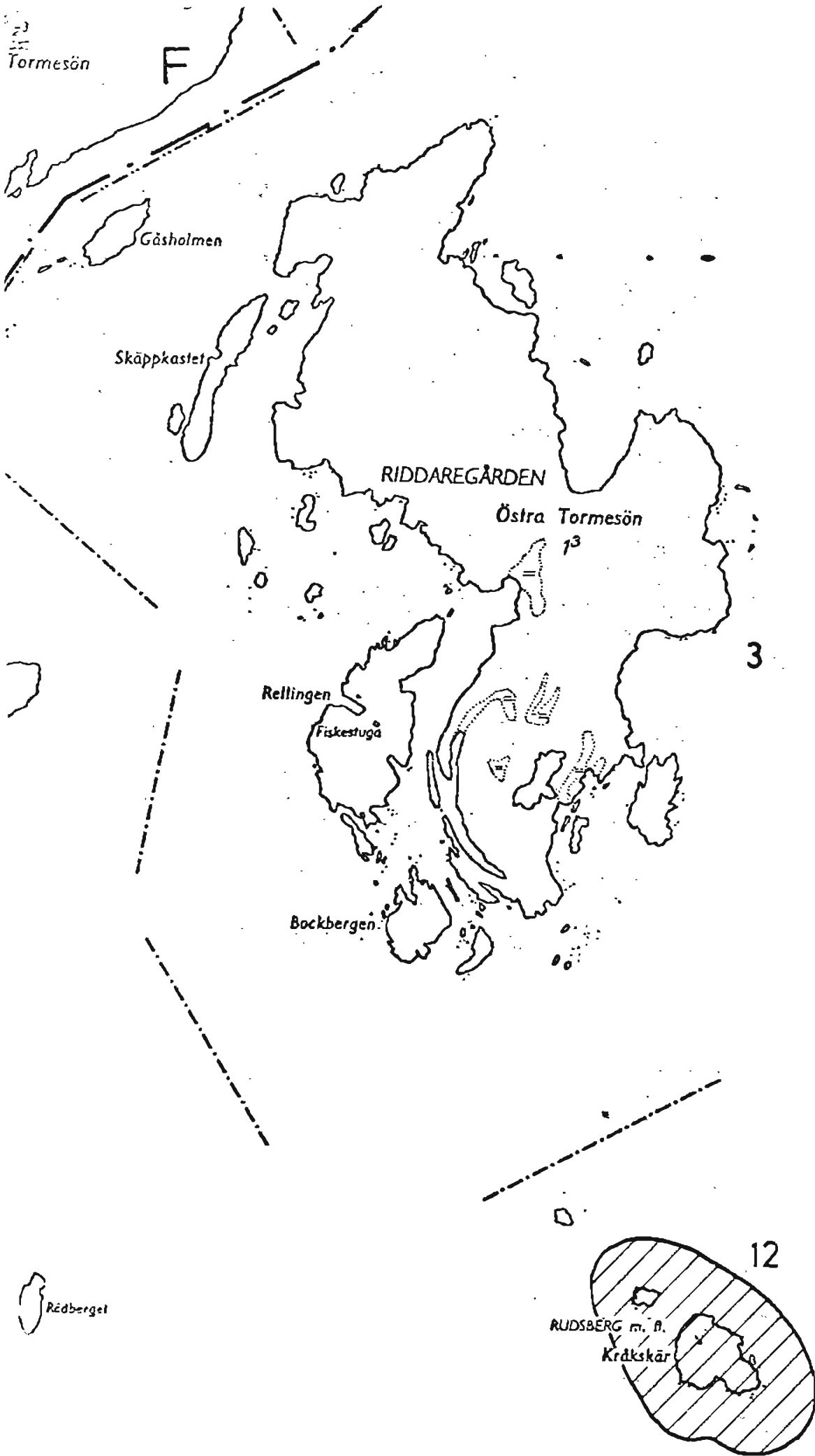
8

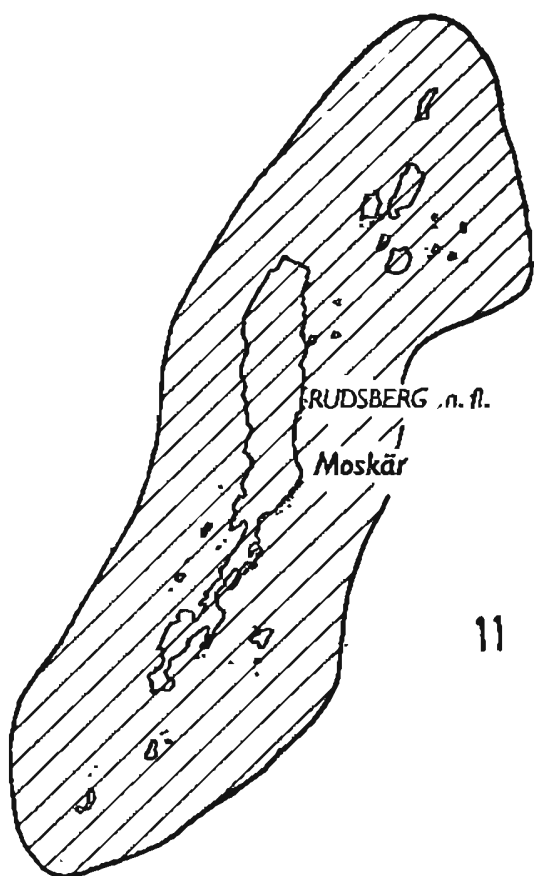
G

9

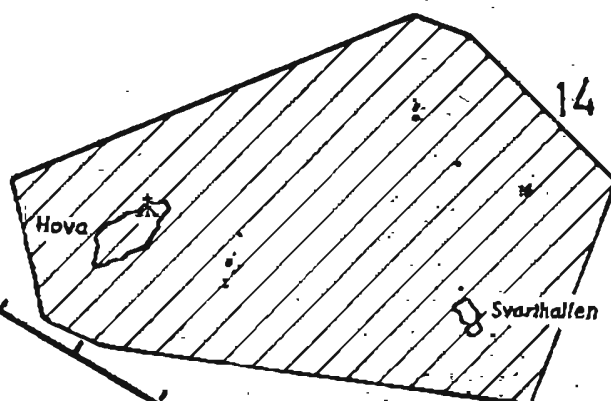
103 57
103 47

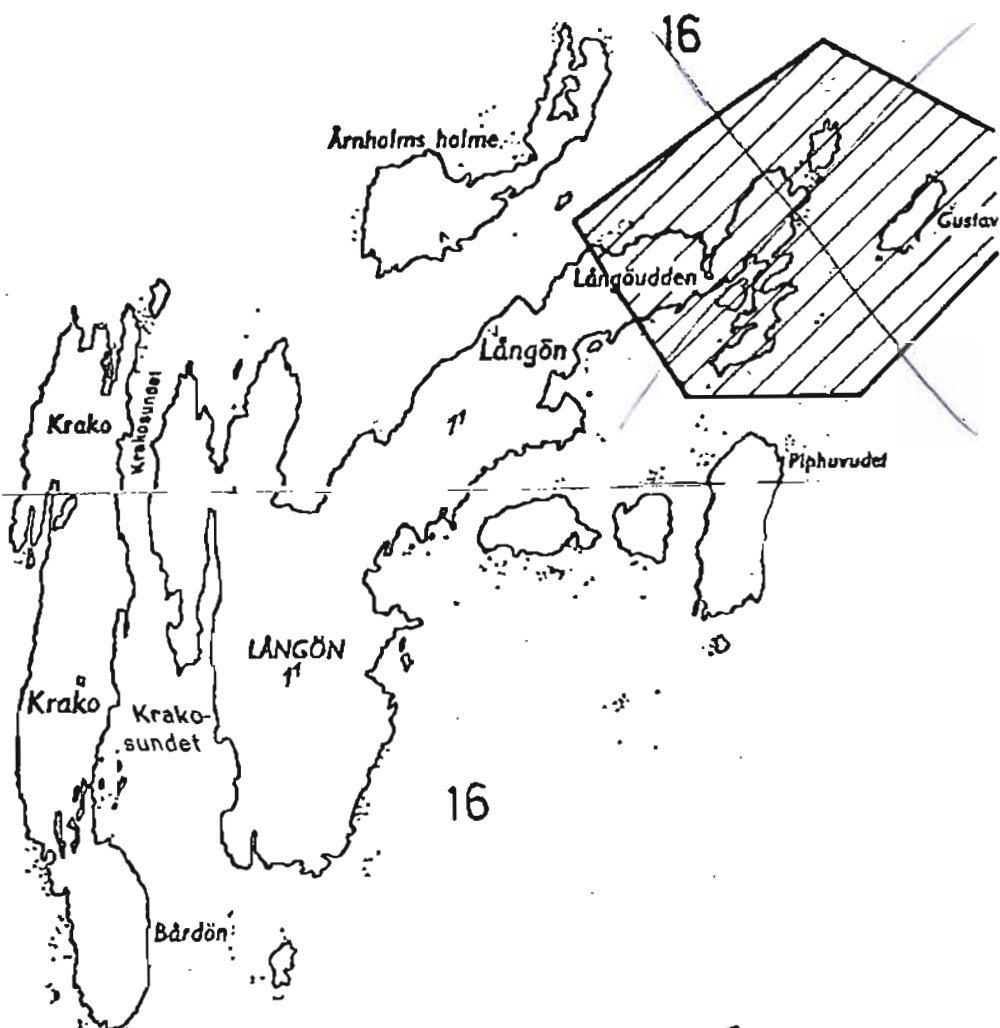
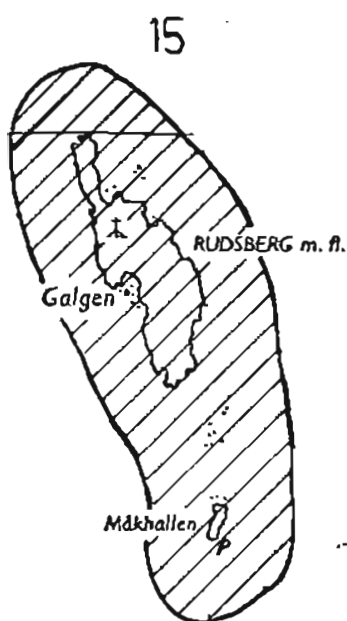

G

Moskärskåten

upphävs enligt beslut
2003-06-10
dnr 511-9879-00
Ersätts av nytt område
med annan avgränsning
se dnr 511-6038-03

Dykeriet

G

103 48
103 58

Hornösundet

Sikskär

Hösen

Sandviken

18

16

KUMMELÖN

59°18'

Skottet

Taveludden

Gräskäret

18

Kräkskär

RUDSBERG m. fl.

G

103 58

1000 meter

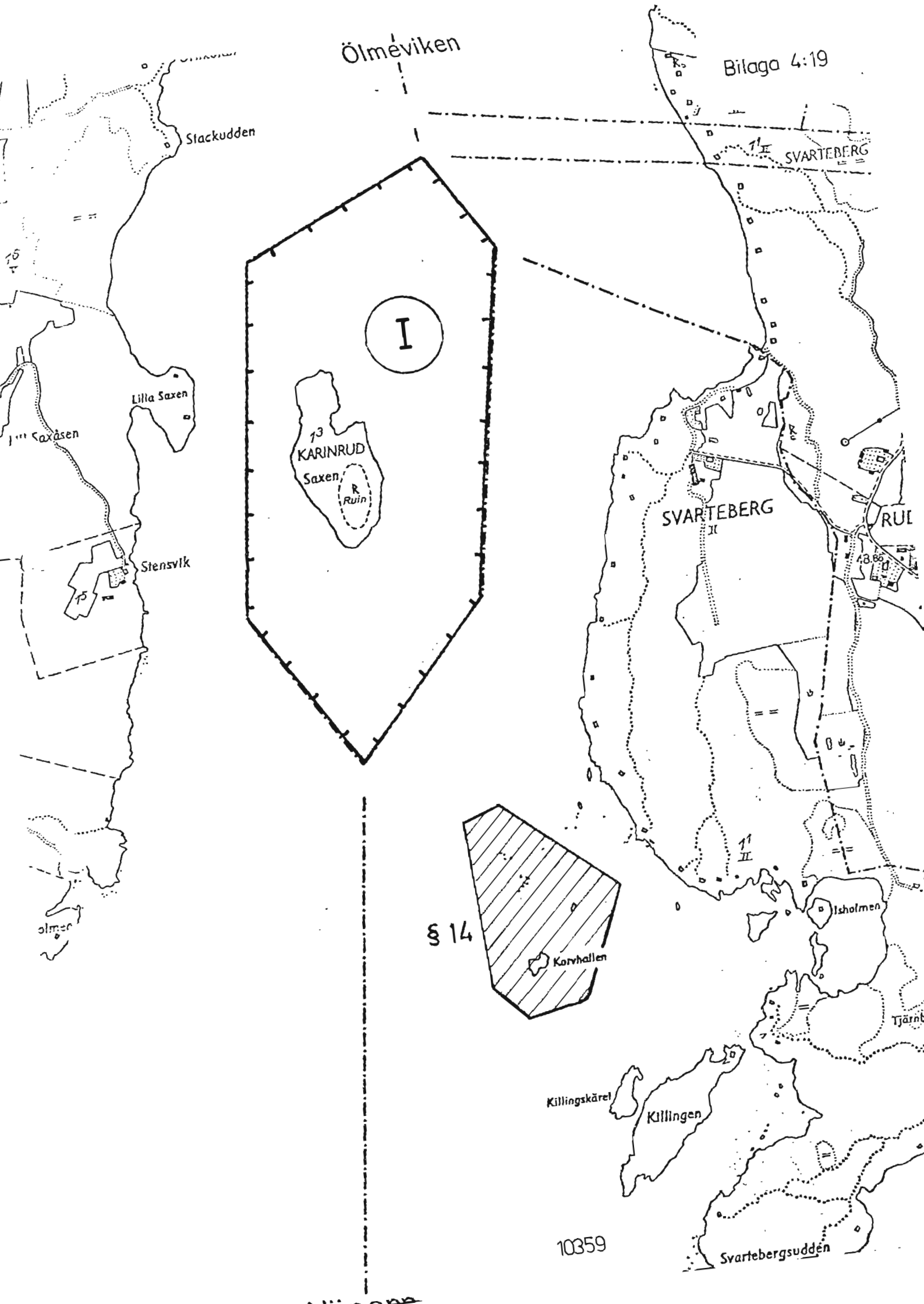
1 hektar

RIKETS ALLMÄNNA KARTVERK 10D 5i

Flygfotograferingen verkställd 1959, 60

Kartläggningen slutförd 1962

Förlagsrätt: Rikets allmänna kartverk, Stockholm

Ölméviken

Bilaga 4:19

Slackudden

SVARTEBERG

I

13
KARINRUD
Saxen
R
Ruin

Lilla Saxen

SVARTEBERG
II

Stensvik

RUI

§ 14

Killingskäret

Killingen

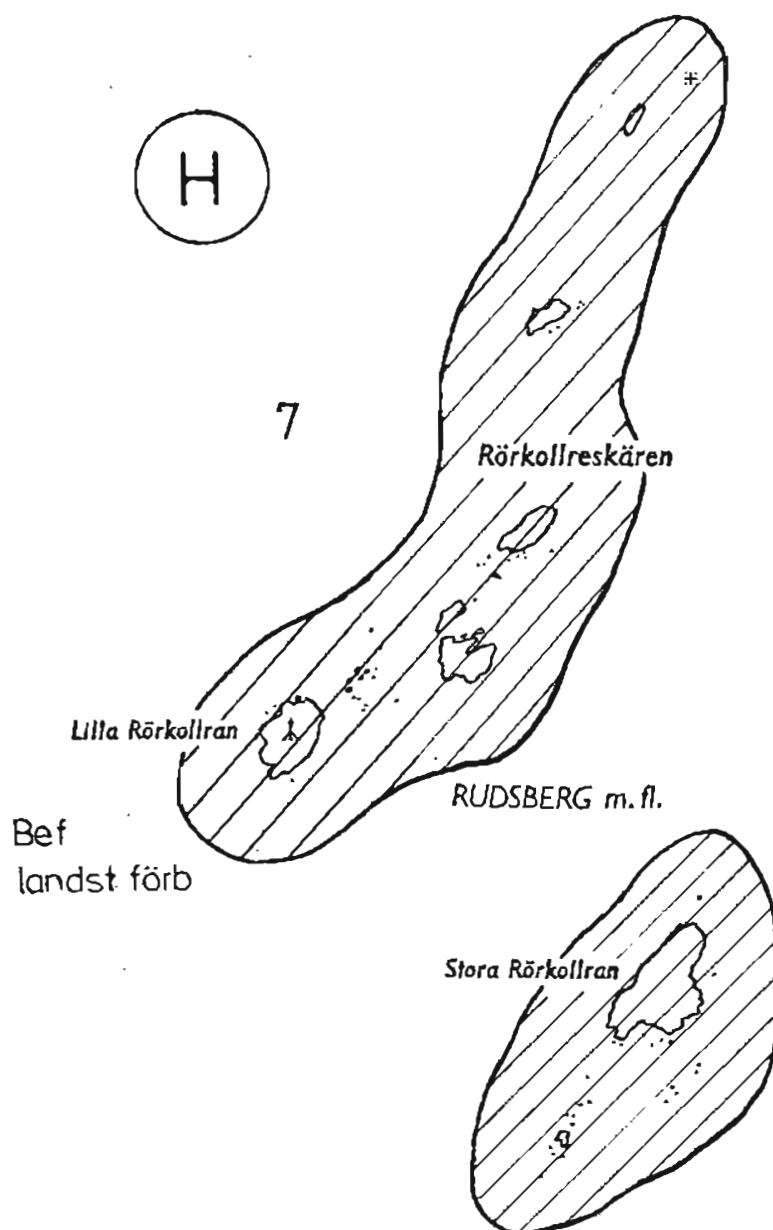
Isbolmen

Tjärn

Svartebergsudden

10359

* Alvödsen

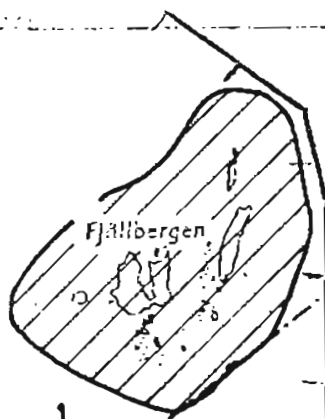

103 48

100 KARLSTAD 4 VALC

421.00 KARLSTAD 4 VALC
PRISTIDIVISIONEN

Fjällberget

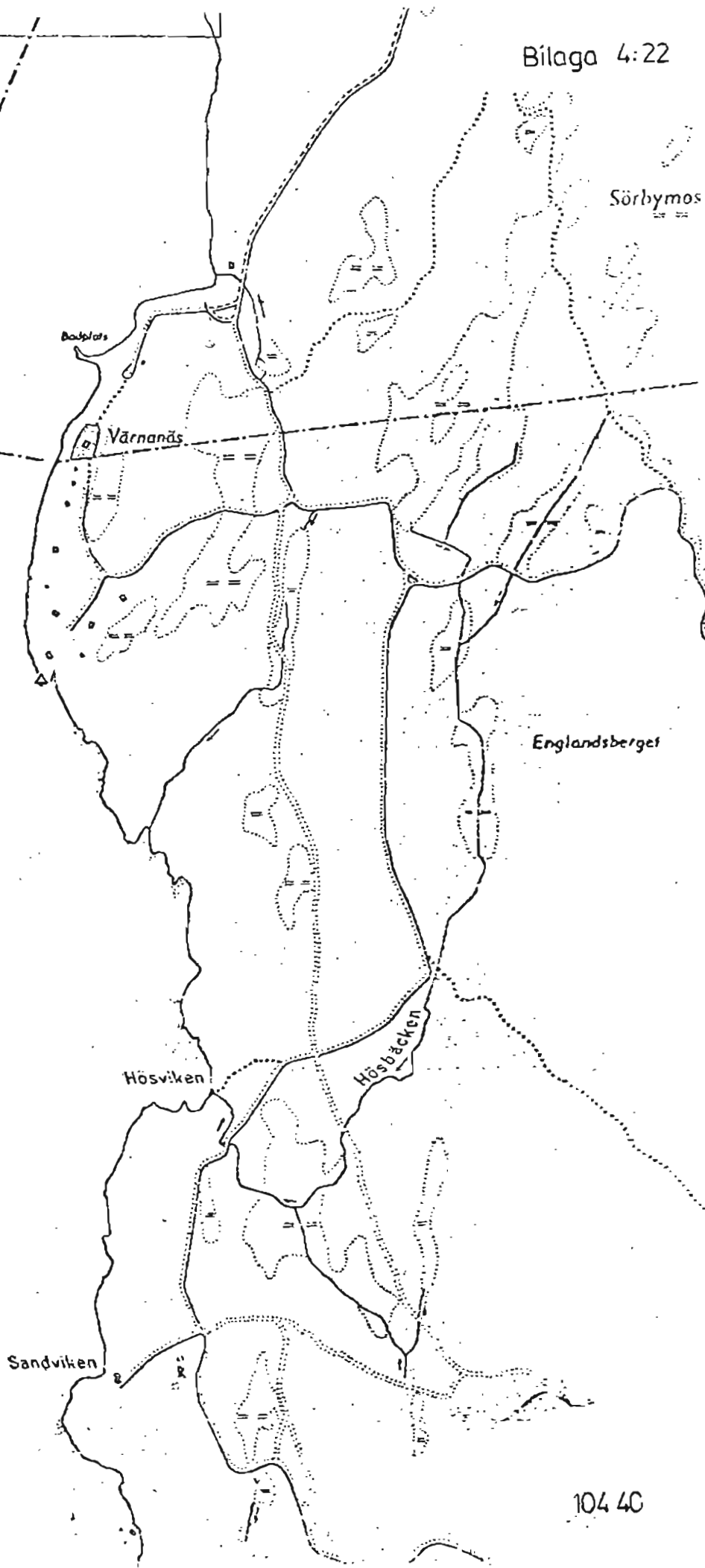

Vänern
43.3-45.3

2

Fallskären

Bakholms

Värnanäs

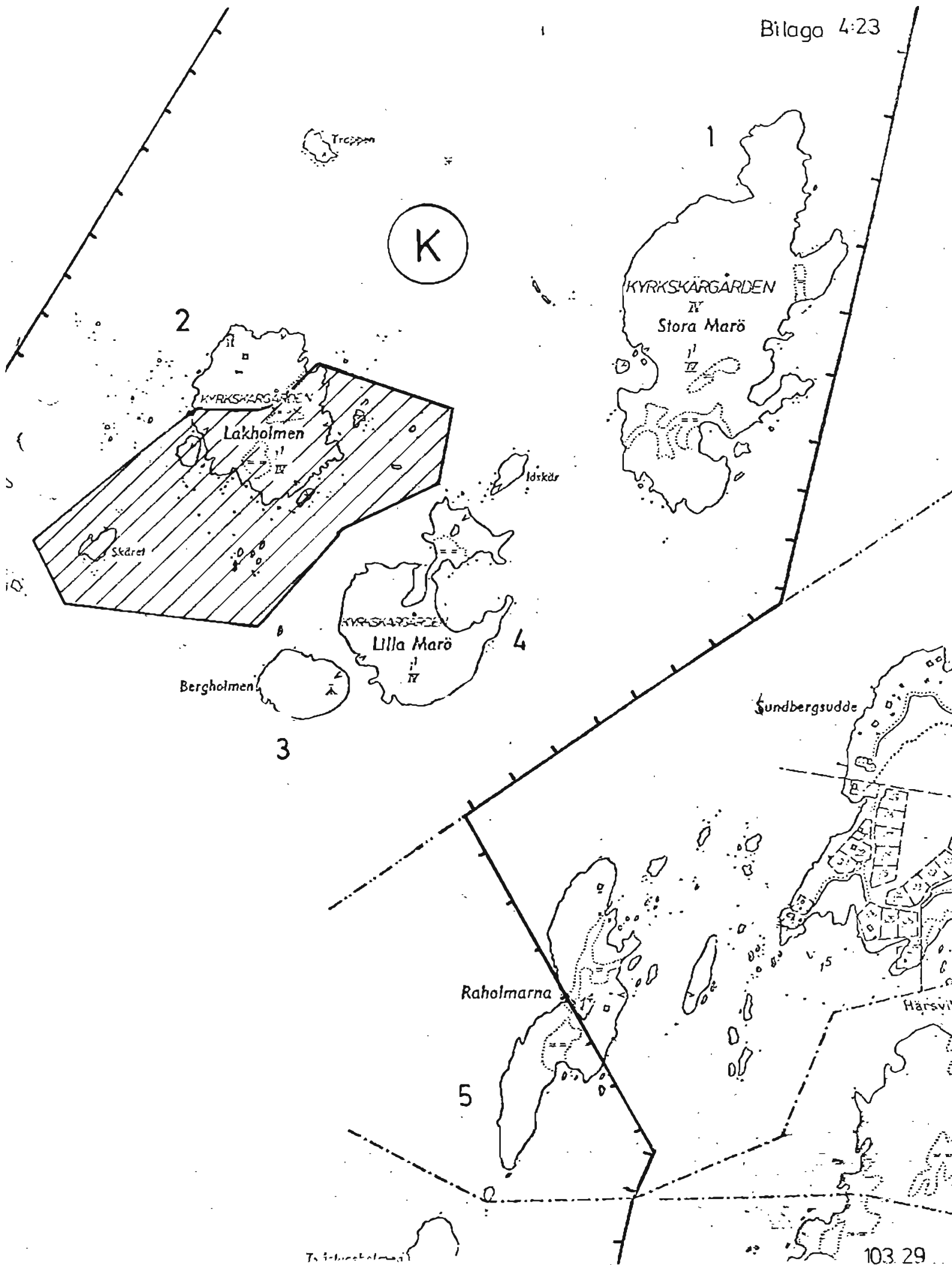
Sörbymos

Englandsberget

Hösviken

Hösbäcken

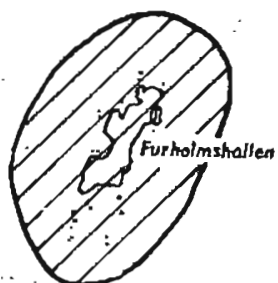
Sandviken

59°10'

6

Flybergen

Lassesgrunden

7

Smällenabb

Gluckegrund

KYRKSKÄRGÅRDEN

2'

Furholmarna

12

Märdängsskär

VIKEN

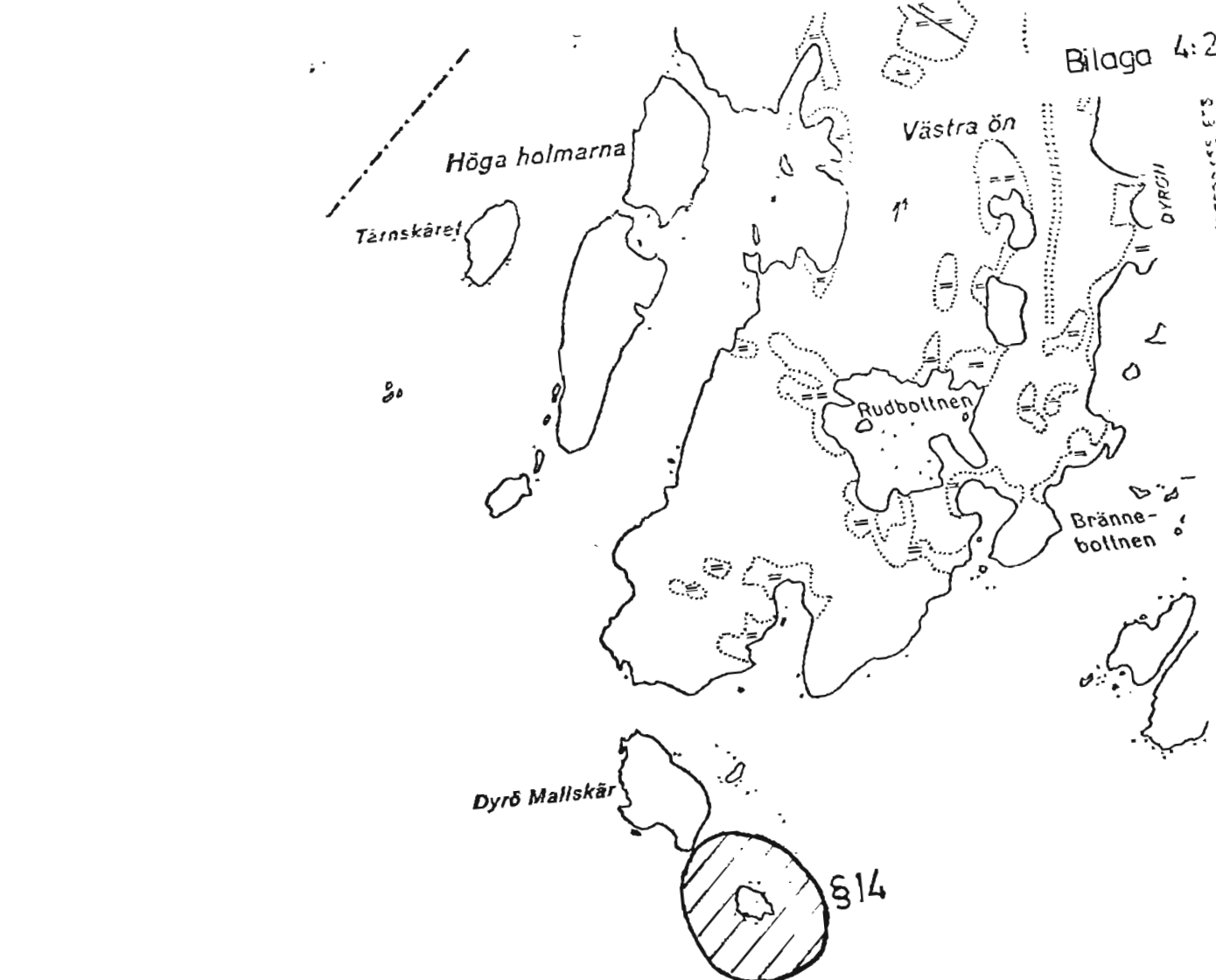
103 29

14°

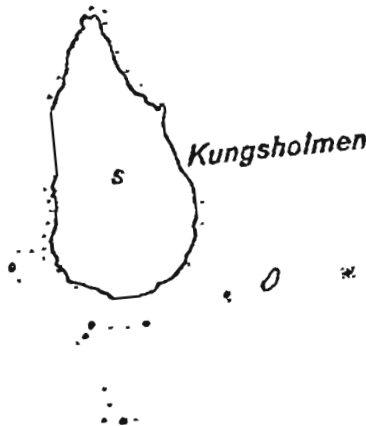
6560

1395

ELIN

Mallskärshålet

2180
VISNUMS-KILS S.N
VISNUMS K.N
VÄRMILANDS LÄN

AMNEHÄRADS S.N
AMNEHÄRADS K.N
SKARABORGS LÄN

91 SVENNINGSSÖARNA

Skötselplan för naturreservatet VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

Innehåll

1. Allmän beskrivning
  - 1.1 Ändamål med reservatet
  - 1.2 Allmän beskrivning
    - 1.2.1 Data
    - 1.2.2 Naturförhållanden
    - 1.2.3 Kulturförhållanden
    - 1.2.4 Kommunikationer
    - 1.2.5 Serviceanordningar
    - 1.2.6 Föreskrifter
2. Dispositions- och skötselplan
  - 2.1 Allmän målsättning för skötseln
  - 2.2 Principer för disposition av mark
    - 2.2.1 Skogsbruk
    - 2.2.2 Bete
    - 2.2.3 Jakt och viltvård
    - 2.2.4 Fiske
    - 2.2.5 Byggnader
    - 2.2.6 Tillsyn
    - 2.2.7 Serviceanordningar
    - 2.2.8 Dokumentation
    - 2.2.9 Kulturminnesvård
  - 2.3 Beskrivning, målsättning och åtgärdsprogram för delområden (se bil 1)
3. Plan för anläggning, disposition och skötsel av anordningar för besökare
  - 3.1 Allmänt
  - 3.2 Friluftsanordningar
    - 3.2.1 Förtöjningsringar och bryggor
    - 3.2.2 Toalett
    - 3.2.3 Eldstäder
    - 3.2.4 Strövstigar
    - 3.2.5 Tältning
    - 3.2.6 Sammanställning i tabellform av friluftsanordningar
  - 3.3 Information
    - 3.3.1 Informationstavlor

- 3.3.2 Folder
- 3.3.3 Vägvisning
- 3.3.4 Trivselreglers spridning
- 3.3.5 Guidade visningar
- 3.3.6 Naturum
- 3.3.7 Övrig spridning av information
- 3.4 Finansiering

Bilagor

1. Områdesbeskrivningar m m (avsnitt 2.3)
2. Översiktskarta, skala 1:50 000 (se bil 3 i reservatsbeslutet)
3. Sammanställning i tabellform av friluftsanordningar
4. Skiss till ekonomisk flerårsplan

Skötselplan för naturreservatet VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

1. Allmän beskrivning

1.1 Ändamålet med reservatet

Att bevara skärgårdsmiljöer så långt möjligt ostörda, i första hand utifrån naturvetenskapliga motiv men även utifrån landskaps-estetiska och rekreativa motiv. Ändamålet är vidare att - i den mån det inte strider mot bevarandeintressena främja allmänhetens friluftsliv och naturkännedom. Därvid skall enkla anläggningar - anpassade till naturmiljön - iordningställas för att motverka slitage och nedskräpning.

1.2 Allmän beskrivning

1.2.1 Data

Avsatt: 1980 i samband med fastställelse av denna plan.

Areal: Total landareal ca 1 200 hektar

Kommun: Hammarö, Grums, Karlstad, Kristinehamn, Säffle

Läge: Vänerens norra kust- och skärgårdsområden inom Värmlands län. (Se kartbilaga 2 och 3 i reservatsbeslutet)

Markägare: Framgår av markägarförteckning som förvaras hos länsstyrelsens naturvårdsenhet

1.2.2 Naturförhållanden

Området omfattar en zon av öar och i viss mån fastlandsuddar utefter Vänerens norra strand.

Genomgående höjer sig skärgårdens öar endast obetydligt över Vänerens yta. Terrängen är flack, men kan i sina detaljer vara mycket bruten genom berggrundens bandstruktur. Längst i öster möter gnejserna en berggrund av granit.

Mycket stor del av öarnas yta (30 - 40 %) utgöres av hållmarker som är kala eller täckta av en tunn och slitagekänslig vegetation dominerad av lavar. Berggrundens allmänna struktur i regionen framträder tydligt. Speciellt i området Hammarön - Arnön är "Hammarö-formationen" bandstruktur tydligt framträdande. Berggrundens bandning

är där på många håll mycket iögonenfallande i strandhällarna. Strukturen går även igen i större skala genom kedjan av långsmala öar mellan Hammarö och Arnön. Även inom andra delar av skärgården framträder tydliga band- och ryggstrukturer i berggrunden. Bl a vid Båröns och Åsundaöns västra stränder (Segerstads skärgård) framträder tydliga ryggformer i sydväst-nordostlig riktning. På Timmeröarna och några mindre öar österut (samt några öar i Lurö skärgård) förekommer hyperit och andra mörka bergarter i berggrunden och i anslutning därtill en rikare flora och frodigare vegetation.

Skogsbestånden domineras av mager tallskog som i strandnära lägen ofta har formats av väder och vind. Lövskogar finns dock i olika delar av skärgården. Inom flertalet större öar har skogsavverkning förekommit, dock har sällan större sammanhängande föryngringsytor tagits upp. Några delområden har lämnats utan skoglig åtgärd under lång period och visar nu naturskogskaraktär.

Fågellivet inom området är av betydande intresse. Inslag av marina arter förekommer. Bl a häckar grågås, strandkata, roskarl, havstrut, silltrut och silvertärna. Storskarv observeras nästan året runt medan ejder, svärta, labb och skräntärna främst ses under flyttningsperioderna. Storlom häckar i flera områden. Av rovfågel kan nämnas fiskgjuse (med ett 20-tal boplatser) och lärkfalk. Pilgrimsfalk har setts. Några områden har betydelse som rastplatser för sträckande vadare och änder. Detta gäller bl a öar söder om Arnön. Omedelbart innanför - norr om - reservatsområdet ligger en rad grunda, delvis vasstäckta vikar av mycket stor betydelse för sjöfågel.

En kort karaktäristik av respektive ö redovisas i avsnitt 2.3.

1.2.3 Kulturförhållanden

Reservatsområdet är tämligen glest bebyggt med i huvudsak fritids-
hus av yngre årgång. Bebyggelsen saknar i stort sett kulturhisto-
riskt intresse. Utmed norra Vänerkusten finns åtskilliga lämningar
från förhistorisk tid. Flertalet av dessa har dock anlagts på fast-
landet och endast ett fåtal återfinns på öarna. Inom reservatsav-
gränsningarna finns sammanlagt två stensättningar, två rösen, varav
ett långröse samt en medeltidsanläggning.

Rösen utgör en av de vanligaste förekommande gravtyperna i Värmland
och dateras traditionellt till bronsåldern (1500-500 f Kr). De har
ofta givits en monumental placering med vidsträckt utsikt över
Vänern eller någon vik av denna. Bundenheten till vattendrag är
ett kännetecknande drag för rösen, inte bara vid Vänern utan också
i övriga Sverige. Det ena av de bägge rösen som finns inom reser-
vatsområdet är ett s k långröse, en relativt ovanlig konstruktion
i länet.

Stensättningar är flackare och mer anspråklösa till sitt utseende. Ibland har de anlagts invid rösen men förekommer också separat. De kan vara antingen samtida med rösena eller något yngre, från bronsålderns slutskede eller övergången till järnåldern (1000 f Kr-Kristi födelse).

På några platser runt Väneren finns rester av medeltida bebyggelse. En av dessa är Saxen eller Saxholmen vid Ölmeviken. På krönet finns här murrester och vallar som tolkats på olika sätt. De huvudsakliga teorierna har utmynnat i att holmen varit platsen för en gårdsanläggning eller befästning, men endast en vetenskaplig undersökning av området torde kunna ge definitivt svar på frågan.

1.2.4 Kommunikationer

Huvuddelen av området utgörs av öar som endast kan nås per båt. Passagerartrafik saknas i stort sett för närvarande. Vissa möjligheter finns dock att från Kristinehamn nå de närmaste öarna (Sibberön m fl). Vidare har tidvis gjorts försök att från Karlstad arrangera skärgårdsturer.

Allmänheten kan via enkel bilväg landvägen nå attraktiv skärgårdsnatur vid ett fåtal fastlandspartier. Vid Hammarö sydspets, Raggårdsviken på Hammarön, Björnrukan på Arnön samt Arnäs udde på Segerstadshalvön och Getgarsudde i Grums kommun finns sådana möjligheter. De två senare punkterna ligger inom redan tidigare avsat-
ta naturreservat.

Farleder inom området finns markerade på sjökort (och topografiska kartblad).

1.2.5 Serviceanordningar

På några platser har inseglingen underlättats genom markeringar av olika slag.

Toaletter av mer eller mindre avancerat eller tillfälligt slag har "spontant" uppkommit lite varstans i skärgården.

På Härön finns ett par gamla fiskestugor som står öppna för allmänheten. På Nabben-Öster Hammarön har Karlstad Segelsällskap klubbstuga och stor brygga. Vid västra delen av V Långholmen har Karlstad Sjöscouter klubbstuga i det gamla fyrhuset. Vid Söököjan har Vänerens seglationsstyrelse en stor brygga. Vid Hammarö sydspets finns parkeringsplats knappt en km från strand, informationstavla samt ett vindskydd. Ibland (ej regelbundet) är det gamla fyrtornet öppet för allmänheten. På Arnön, östra delen, finns en kommunal parkeringsplats norr om den stora sandstranden vid Björnrukan. Toalett finns även på samma plats. Vid Långön (G-16) har Kristinehamns

Båtklubb ordnat en brygga och toalett. Sanitära anordningar finns även vid de kommunala badplatserna (Vålön, V Söön och Raggårdsviken Hammarön).

Inom tidigare avsatta naturreservat i skärgården finns serviceanläggningar i huvudsak enligt sammanställning i tabellen nedan.

	Förtöjningsringar	Brygga	Öppen stuga	Hjälp-radio-station	Toalett	Eldstad	Övrigt
Getgarsudde		x ¹⁾			x ¹⁾		P-plats ¹⁾
Segerstads skärgård	x	Anneholmarna			7 st	x	P-plats, Arnäs udde
Timmeröarna	x			Västra ön Norra stranden	2 st	x	
Kärrholmen	x ¹⁾		Nordost		2 st	x	
Sibberön		x	Regnskydd		2 st	x	Båtturer
(Kummelön)		x	x		x		P-plats

1) skall iordningställas enligt skötselplan.

1.2.6 Föreskrifter

Jämför bifogat beslut.

2. Dispositions- och skötselplan

2.1 Allmän målsättning för skötseln

Syftet med vården och förvaltningen är att tillse att naturmiljön inte skadas samt att främja allmänhetens friluftsliv och naturupplevelser i den mån det inte strider mot bevarandeintressena.

Föreliggande skötselplan anger ramen för åtgärder, tillsyn m m och skall i första hand gälla i fem år. Mer detaljerade skötselplaner för respektive delområde upprättas av länsstyrelsen snarast möjligt.

Förverkligandet av skötselplanen i form av direkta åtgärder, tillsyn, information m m sker efter hand i den takt länsstyrelsen beslutar i sin årliga fördelning av medel för vård av naturreservat, beredskapsarbeten etc.

Tillsyn av reservatet och information om naturförhållanden, bestämmelser och allmänt naturvett är viktiga delar av verksamheten.

I den mån det inte strider mot bevarande-intressena skall enkla serviceanordningar iordningställas för att underlätta för besökare att uppleva skärgårdsnaturen. Samtidigt skall nedskräpning, slitage och störningar på växt- och djurliv undvikas. Mängden anordningar skall starkt begränsas och varje enskild anordning väl inpassas i naturmiljön.

Vägledande för reservatsförvaltningens praktiska arbete skall vara en filosofi som går ut på att besökarna skall - i största möjliga mån - uppleva en ostörd, och "naturlig" natur.

2.2 Principer för disposition av mark samt åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Skogsbruk

Omfattande avverkningar i skärgårdsmiljön skall undvikas. Små öar och speciellt känsliga miljöer bör ej avverkas alls. På större öar kan avverkning ske efter särskild prövning i varje särskilt fall. Efter hand som biologiska detaljstudier genomföres skall preciserade planer för markdisposition och skötsel upprättas i samråd med berörda sakägare.

2.2.2 Bete

Bete bedrives för närvarande endast undantagsvis inom reservatet. Tillstånd till bete prövas av länsstyrelsen. Vid tillståndsgivning skall stor hänsyn tagas till naturförhållanden, till allmänhetens tillträdesmöjligheter och till risken för markskador m m till följd av överbetning.

2.2.3 Jakt- och viltvård

Jakten påverkas ej direkt av reservatsbildningen. Dock bör samråd ske mellan jakträttsinnehavare och reservatsförvaltaren så att viltvårdsambitioner och allmänna naturvårdsaspekter kan kombineras i konkreta åtgärder.

Jakträttsinnehavare bör visa tillbörlig hänsyn till eventuell utfordring och utplantering av örn, berguv o d.

- 2.2.4 Fiske berörs ej direkt av reservatsbildningen. Observeras skall dock förbudet att under perioden 1 april - 31 juli landstiga på vissa öar eller varkatigt uppehålla sig i vattenområdet närmast därikring. Yrkesfiskare kan dock efter länsstyrelsens prövning undantagas från tillträdesbestämmelserna. Tillstånden utformas efter de lokala förhållandena så att reservatets syfte inte väsentligen motverkas. Respektive markägare är även undantagen från tillträdesförbudet.

Även om undantag från de formella bestämmelserna meddelas skall givetvis berörda personer uppträda med största möjliga hänsyn till naturmiljön.

2.2.5 Disposition och skötsel av byggnader

Reservatsbildningen medför i och för sig ingen direkt ändring i dispositionsrätten beträffande befintliga byggnader.

Målsättningen är dock att reservatsförvaltningen genom arrendeavtal eller köp skaffar sig dispositionsrätt till byggnader lämpliga att använda i skötselarbetet - för personaländamål, lagerutrymmen, informationsändamål samt av rast- och övernattningskoja för allmänheten.

Beträffande tomtområde kring befintliga bostadshus gäller vissa undantag från reservatsbestämmelserna.

2.2.6 Tillsyn

Reservatsförvaltaren skall under sommarhalvåret utöva regelbunden tillsyn. Inriktningen och intensiteten i detta arbete bestäms av länsstyrelsen och kan omprövas årligen eftersom ökat antal besök och därmed ökad belastning på skärgården kan påräknas. Reservatsförvaltaren upprättar i enlighet med dessa anvisningar instruktion för sin fältpersonal.

Speciell tillsyn skall organiseras under känslig del av häcknings-säsongen. Tillsynen samordnas med motsvarande uppgifter för tidigare avsatta reservat i skärgården.

Tillsynspersonalen skall etablera samarbete med polisbåten för Vänern, sjöräddningen, tullverket och Vänerns seglationsstyrelse. Program och instruktion för tillsynen upprättas.

Möjligheterna att begränsa slitage och störningar i det utsträckta skärgårdsområdet torde i mycket stor utsträckning bero av hur tillsynsverksamheten byggs ut. Av flera skäl torde det vara lämpligt att kombinera olika arbetsuppgifter - reparationer och underhåll, renhållning, övervakning av bestämmelser, information m m till verksamhet inom särskilda tillsynspatruller. Stort behov av tillsyn

torde finnas även (eller speciellt) under helgdagar. Detta pekar på ett mycket stort behov av tillsynspersonal. Eventuellt kunde rereservatsförvaltningens tillsynspatruller samordnas med insatser från andra organisationer. Frågan bör ingående prövas av särskilt skötselråd för området. Se även avsnitt 3.4. Praktiskt samarbete bör etableras med båtklubbar inom området samt med markägare och intresserade orsbor.

2.2.7 Serviceanordningar

Med serviceanordningar avses i första hand toalett, eldstad och brygga.

Vid utbyggnaden av ytterligare serviceanordningar fördelas kostnaderna mellan reservatsförvaltningen, berörd kommun eller berörd båtorganisation enligt särskilda avtal. Takten i utbyggnaden av de sanitära anordningarna m m bestäms bl a av huruvida sådana avtal kan tecknas.

Likaså avtalas med berörd förening om arbetsfördelning i de fall klubbstuga eller motsvarande ligger inom reservatet.

Det praktiska arbetet med renhållning samordnas i huvudsak med reservatsförvaltningens övriga arbeten och tillsynsverksamheten. Iordningställda toaletter skall regelbundet städas av tillsynsman.

2.2.8 Dokumentation

Fördjupad kännedom om skärgårdsnaturen skall eftersträvas. Årlig rapport om fågellivet sammanställs av reservatsförvaltaren i samarbete med ornitologisk expertis.

Kännedomen om olika naturtyper och organism-grupper ökas genom att botanisk och zoologisk expertis efter hand engageras enligt program som länsstyrelsen upprättar i samråd med reservatsförvaltaren.

Studier av slitage och annan störning på naturmiljön sker med fortlöpande stöd av återkommande provyteanalyser och fotodokumentation genom reservatsförvaltaren.

2.2.9 Kulturminnesvård

I likhet med vad som sker i övriga delar av länet bör välbevarade fornlämnningar bli föremål för vårdåtgärder av olika slag. Detta förhöjer ytterligare deras värde för en bredare allmänhet som på ett pedagogiskt sätt får uppleva en del av Vänerns tidigare historia och de spår tidigare generationer lämnat efter sig.

2.3 Beskrivning, målsättning och åtgärdsprogram för delområden

Kortfattad beskrivning för respektive delområde liksom angivande av målsättning och principiellt åtgärdsprogram återfinnes i bifogade förteckning - bil 1 till skötselplan.

Översikt av den principiella dispositionen framgår av karta i skala 1:50 000 bilaga 3 till reservatsbeslutet. Mer detaljerade skötselplaner för respektive delområde upprättas efter hand.

3. Plan för anläggning, disposition och skötsel av anordningar för besökare

3.1 Allmänt

Anordningarna skall inte ges någon större omfattning eller tillåtas dominera området. De skall diskret inpassas i naturmiljön.

Anordningar för besökare koncentreras till vissa delområden (öar, fastlandsdelar) enligt karta bilaga 3 (skala 1:50 000) till reservatsbeslutet.

Utbyggnaden av markerade anordningar beräknas ske under en 5-årsperiod. Utbyggnadstakten bestäms dock av tillgången på medel för skötsel från kommuner och statens naturvårdsverk.

Prioritering vid utbyggnaden görs beträffande platser med stort antal besökare och/eller där åtgärder bedöms kunna bidra till att en kanalisering bort från störningskänsliga naturmiljöer kan åstadkommas.

3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Förtöjningsringar ordnas vid delområden (enligt bilaga 2 och 3 till skötselplan) där även toalett och eldstad ordnas.

Bryggor däremot endast i ett fåtal fall, jämför bilaga 2 till skötselplan.

3.2.2 Toaletter ordnas vid delområden enligt bilaga 2 och 3. Sopkärl däremot endast inom ett fåtal av dessa delområden.

3.2.3 Eldstäder ordnas vid delområden enligt bilaga 2 och 3. Ved bör finnas tillgänglig genom reservatsförvaltaren. Eldning är ej tillåten annat än vid dessa av reservatsförvaltningen iordningställda skyltade platser. Besökande allmänhet får heller inte fälla träd eller bryta kvistar till ved.

Under speciella väderleksförhållanden kan totalt eldningsförbud utfärdas av länsstyrelsen och kan då gälla även dessa iordningställda platser.

- 3.2.4 Strövstigar ordnas på vissa (större) öar. Sådana markerade stigar ordnas dels av praktiska skäl för passage till serviceanordningar dels för att underlätta naturstudier och dels i strävan att begränsa slitage och störningar på naturmiljön genom kanalisering.
- 3.2.5 Tältning får endast ske tillfälligt under högst 2 dygn. Tillsynsman skall beivra långtidscamping. För längre tids tältning i samband med lägerverksamhet och liknande kan förvaltaren anvisa särskilda platser. Dessa skall utpekas av länsstyrelsen i samband med den fortsatta detaljplaneringen.
- 3.2.6 Sammanställning i tabellform av friluftsanordningar
Se bilaga 3.
- 3.3 Information
- 3.3.1 Informationstavla. Vid ett mindre antal speciellt betydelsefulla och allmänt frekventerade platser uppsättes informationstavlorna med bl a upplysningar om skärgårdsnaturen. Tavlorna skall ha en diskret placering.
- 3.3.2 Folder för Värmlandsskärgården framställles.
- 3.3.3 Vägvisning och stigmarkering utföres enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar.
- 3.3.4 Via båtorganisationer, kommunala fritidskontor, turistbyråer m m sprids information om de "trivseregler" och bestämmelser som gäller samt information om naturförhållanden av speciellt intresse för besökare.
- 3.3.5 Guidade visningar bör i viss mån genomföras i samarbete med naturskydds- och båtorganisationer.
- 3.3.6 I anslutning till lämplig byggnad inom området eller i småbåtshamn på fastlandet bör permanent utställning - "naturum" - ordnas.
- 3.3.7 I samråd med olika berörda intressen bör prövas andra möjligheter att nå ut med information om naturkunskap, naturvett m m.
- 3.4 Finansiering
Iordningställande av planerade anordningar samt tillsyn och löpande skötsel kommer väsentligen att bero av medel från naturvårdsverket över det s k "vårdanslaget".

Tidigareläggning av iordningställandet kan komma att ske med hjälp av medel från AMS.

Beträffande den del av skötseln som gäller renhållning bör berörda kommuner medverka. Särskilda avtal mellan respektive kommun och reservatsförvaltning bör träffas. Befintligt avtal beträffande Segerstads skärgård (Karlstads kommun) kan utnyttjas som norm. Avtalen bör utformas så att kommunen bekostar visst antal dagsverken.

Som tidigare (avsnitt 2.2.5) berörts finns anledning att organisera en ganska omfattande tillsynsverksamhet. När skötselrådet analyserar denna fråga bör även finansiering utöver ordinarie anslag via statens naturvårdsverk prövas för att möjliggöra en intensiv tillsyns- och informationsverksamhet.

Bilagor

- Bilaga 1, områdesbeskrivning (kap 2.3)
- " 2, sammanställning av friluftsanordningar
- " 3, ekonomisk flerårsplan

/BF

Delområde A

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: A

KOMMUN: Säffle

EKON KARTBLAD NR: 10C 3j Mässvik

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
A1 (tidigare 85-43)	Björnholmen	Attraktiv ö med relativt hög och tät tallskog. På östra sidan omfattande hållmarker. I södra delen markerade strandvallar.	Utnyttjas för friluftsliv utan spec anordningar.	T v inget utöver städning.	
A2 (tidigare 85-44)	Fulholmen	Fågelbiotop. Mager vegetation med enstaka träd.	Fågelskydd med tillträdesförbud. 1/4-31/7.	Skyltning.	
A3 (tidigare 85-45)	Dagsholmen	Rel hög och mycket attraktiv ö med delvis mycket högvuxen och gammal tallskog. På östra och södra sidorna magra marker eller hållmark. Brant östsida. Bestånden är komplexa och av urskogskaraktär. Fornminne på östra strandsluttnings krön. I nordväst en långt utskjutande strandsporre av klappersten.	Utnyttjas t v för friluftsliv utan spec anordningar. Öns speciella naturvärden gör att ev tillträdesförbud kan aktualiseras efter ytterligare undersökningar.	Detaljerade studier av biologiska förhållanden.	

Delområde B

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: B

KOMMUN: Säffle och Grums

EKON KARTBLAD NR: 10C 4j och 10C 5j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
B1 (tidigare 85-47)	Talleskär och Orreholmen	Talleskär mager klippö. Orreholmen rel hög ö med tallbestånd och framför allt på sydvästra sidan betydande inslag av asp.	Öarna utnyttjas för friluftsliv utan spec anordningar.	T v inga utöver städ- ning.	
B2 (tidigare 64-4)	Knipan	Större och hög ö med varie- rande naturförhållanden. I norr har tidigare omfattan- de föryngringshuggning skett. I de centrala delar- na har länsstyrelsen 1976- 09-29 meddelat dispens för avverkning. Den södra udden samt östra stranden karak- täriseras av mycket magra hällmarker med knotiga tall- bestånd. Några markerade strandvallar finns. På syd- västra stranden en utmärkt naturhamn.	Replipunkt för fri- luftslivet. Begräns- ningar av avverkning (i huvudsak i enlighet med länsstyrelsens dis- pensbeslut 1976-09-29).	Sopmaja. Eldstad. Strövstig. Information.	
B3 (tidigare 64-5)	Balsen	Liten ö med sparsam vegeta- tion. Två små tallbestånd. Berggrunden visar en intres- sant, veckad och "bladig" struktur. Fiskgjuse har ti- digare häckat på ön.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod. (1/4-31/7)	Skyltning.	

DELOMRÅDE: B

KOMMUN: Grums

EKON KARTBLAD NR: 10C 5j, 10C 4j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
B4 (tidigare 64-3)	Harvelsön m fl	Grupp på tre små öar. Rel höga med heterogent skogsbestånd. Öarna är rel svåra att angöra pga klapperstensstränder Dispensansökan betr skogsavverkning har behandlats av länsstyrelsen 1976-09-29.	Begränsning av avverkningar med hänsyn till landskapsbild (i huvudsak i enlighet med länsstyrelsens dispensbeslut 1976-09-29). Friluftsliv utan spec anordningar	-	
B5 (tidigare 64-2)	Vassudden	Mycket exponerad udde med mager hållmarkstallskog. I sina detaljer mycket bruten berggrundsyta. Fornminne i form av ett gravröse finns på udden.	Begränsning av avverkning med hänsyn till landskapsbild. Friluftsliv utan spec anordningar. Fri sikt från fornlämningen ut mot vattnet i söder och väster.	Vidnfälle som täcker röset tas bort. Skylt sätts upp vid röset. Serieskylt röse användes.	
B6 (tidigare 64-1)	Getgarsudde	Utskjutande udde med en serie markerade strandvallar. Attraktiva hållmarker. I norra viken vidsträckt vassfält. Reservatsbeslut 1977-03-21. Tillgängligt även från landsidan där en bilparkering ordnats.	Bevara en attraktiv vistelsemiljö. Bevara och informera om de geologiska formationerna.	Enligt skötselplan.	
B7 (tidigare 64-8)	Skarrholmen	Långsmal ö med rel goda växtbetingelser. Tätt, talldominerat skogsbestånd. I västra stranden lövskogsbård. Hög frekvens skadade och fallna trädstammar.	Huvudsakligen orörd miljö. Friluftsliv utan spec anordningar.		

Delområde C

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: C

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 5d, 3d

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
C1 (tidigare 61-18)	Otholmen	Liten, rel hög ö med stränder som är rel svåra att angöra. Barrblandbestånd.	Friluftsliv utan spec anordningar.	Årlig städning	
C2 (tidigare 61-19)	V Söön	Stor, barrskogsklädd ö. I norra delen omfattande sandmarker bl a en stor sandplaya. Mot sydväst mer heterogena skogsbestånd med bl a alkärr. Välbesökt ö med utgångspunkt från Skoghall-Sörviken. Badbrygga och sanitära anordningar i kommunens regi.	Replipunkt för friluftsliv.	Successiv komplettering av enkla serviceanordningar. Årlig städning. Större satsning på information.	
C3 (tidigare 61-20)	Revskär	Grupp småöar och skär med ringa trädbestånd. Nästan sammanhängande med V Söön.	Friluftsliv utan spec anordningar.	Städning vid behov.	
C4 (tidigare 61-21)	Torrholmen	Rel hög ö med mager hållmark. Vid nordöstra stranden vassfält. 200-300 m öster om ön en kommunal badplats.	Friluftsliv utan spec anordningar.	Årlig städning.	
C5 (tidigare 61-30)	Kattholmarna	Grupp av småöar och skär med ringa trädbestånd. Markerade strandvallar. Sammanlagt 3 fritidshus.	Friluftsliv utan spec anordningar.	Städning vid behov.	

Enligt karta 1:50000
är kattholmarna C6

C5 är Svartskär.

Är kartan eller bilagsketch
sanning?

Delområde D

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: D

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 4d och e samt 5 e

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
D1 (tidigare 61-23)	Hammarö sydspets	Rel variationsrikt område med en rad olika naturtyper. Kala sten- och klippstränder, magra hållmarkstallskogar och mer ordinära barrblandskogar, produktiva blandbestånd och alkärr, starrmader och vass-fält. Vid vägslutet en grupp fritidshus. Bilparkering. Stig (och spång) ut till Store Holme med bl a fyr torn. Området är omtyckt. utflyktsmål. Tornet ägs av föreningen Fyr tornet. Upplåtet för Karlstad Ornitologiska förening för sträckfågelobservationer. Föreningen har en stuga nära vägslutet. Nätfångst av flyttfågel samt ringmärkning har skett under ca 10 år. Vindskydd med eldstad byggt vid sydöstra stranden.	Friluftsliv, utflyktsmål. Sträckfågelstudier. Informationscentral.	Successiv utbyggnad av serviceanordningar. Särskild skötselplan utarbetas snarast. Detaljerade, biologiska undersökningar. Större satsning på information till allmänheten.	
D2 (tidigare 61-24)	Skallholmarna	Låga holmar med flertal djupt inskurna, smala vikar. Mager hållmark med heterogent skogsbestånd som påverkas av tidigare militära skjutövningar. I norr delvis vass i vikarna. Tillträdesförbud under häckningsperiod 1/4-15/7 gäller enligt länsstyrelsens beslut 1973-06-05.	Fågelbiotop med tillträdesförbud under perioden 1/4-31/7.	Skyltning.	

DELOMRÅDE: D

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 4d och e samt 5e.

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
D3	Ö Grisen	Kala skär. Av viss betydelse som fågelbiotop.	Fågelbiotop.	Studier av fågellivet.	
D4 (tidigare 61-25)	Fiskviksholmen	Låga holmar med djupt inskurna smala vikar. Mycket mager hållmarkstallskog. Två fritidshus inom området samt ett par hopfallna skjul.	Utnyttjas för friluftsliv utan spec anordningar. Begränsningar betr ev skogsavverkning för att bevara landskapsbilden.	T v inga utöver städning vid behov.	
D5 (tidigare 61-26)	"Möviken"	Dels klippstränder samt klapperstensfält i öster, dels magra hållmarker på utskjutande uddar mot söder.	Utnyttjas för friluftsliv - från landsidan - utan spec anordningar (utöver befintlig stig från Rågårdsviken).	Årlig städning	
D6 (tidigare 61-27)	Bonäsudden	SÖ om udden breda strandzoner med kala hållmarker som så småningom övergår i tallbestånd. Nordväst om udden delvis marker med djupare jordlager och frodigare vegetation. Även här finns dock betydande hållmarker på en serie utskjutande uddar. Uddarna som ligger ungefärligen i öst-västlig riktning illustrerar Hammaröseriens berggrundsstruktur. I områdets norra del finns ett avsnitt (Orrsandarna) med sand, formad i en serie strandvallar.	Utnyttjas för friluftsliv från landsidan.	Befintliga serviceanordningar på själva Bonä udden kompletteras vid behov. I övriga delar av området inga anordningar utöver markerad stig samt information i anslutning till stigen.	

Delområde E

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: E

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10 D 5c

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
E1 (tidigare 61-8)	V Långholmen	Långsträckt ö i öst-västlig riktning. Hammaröformationens berggrundstruktur tydligt framträdande. Karaktäriseras av magra hållmarker med ingen eller mycket gles tallskog. Norr om det långsträckta krönet en del lösa jordarter och därigenom frodigare vegetation med blandskogsbestånd eller tallbestånd med delvis grova stammar. På västra udden fyrbyggnad med uthus. Byggn disponeras av Karlstad Sjöscoutklubb. Rel goda angoringsmöjligheter på nordvästra stranden. Områdena innanför stranden mycket hårt slitna och (tidvis) nedskräpade.	Utnyttjas för rörl friluftsliv. Inga skogsavverkningar med hänsyn till vistelsemiljö, landskapsbild och möjlighet att begränsa slitaget.	Förbättra angoringsmöjligheterna (ev brygga) Toalett. Eldstad Information	

DELOMRÅDE: E

KOMMUN: Hammarö

ECON KARTBLAD NR: 10D 5f

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
E2 (tidigare 61-7)	Ö Långholmen	Långsträckt ö i öst-västlig riktning. Karaktäriserad av Hammaröformationens berg-grundsstruktur. I betydande omr nakna hållar eller magra hållmarkstallskogar. Sösidan är mycket starkt utsatt för vågor och vind. I en ca 100 m bred zon finns knappast någon skogsvegetation. Därefter följer en annan 100 m-zon med huvudsakligen grova och virkesrika bestånd av rel hög ålder. I väster finns kraftigt inslag av gran i högproduktivt avsnitt vid litten göl. Mitt på ön ett par mindre avsnitt med ca 30-årig tallskog. Vikar och sänkor i norr med vass-fält. På NV "skaftet" växer heterogent skogsbestånd där lövträd överväger. Marken är delvis sank delvis bergbunden. På de norra stränderna en rad av fritidshus. Angöring möjlig kanske främst vid norra sidan av västra udden. Rel ringa slitage och nedskräpning.	Utnyttjas för rörligt friluftsliv betr de södra delarna. Ingen skogsavverkning i de södra delarna. Begränsning på norra uddarna med hänsyn till landskapsbild.	Förbättring av angöringsmöjligheter i nordväst. Eldstad.	

DELOMRÅDE: E

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 5f, 10D 6e, 6f

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
E3 (tidigare 61-10)	Nabben	Rel stor och flack ö. Karlstad segelsällskap har klubbhus m fl anläggningar på ön. Ytterligare en fritidsbyggnad. I nordväst hamn med stor brygga. (Segelsällskapets brygga). Huvudsakligen tallbestånd över ön. Delvis rel grova stammar. Mot söder heterogena bestånd med förutsättningar för rikare fågelliv.	Replipunkt för rörligt friluftsliv. Begränsning av skogsavverkning av hänsyn till landskapsbild och naturmiljön i övrigt.	Komplettering av toaletter m fl anordningar för friluftsliv.	
E4 (tidigare 61-9)	Milholmarna	Rel stor och flack ö med ett antal fritidshus vilka gör att öns norra delar knappast är tillgängliga för rörligt friluftsliv. Heterogent skogsbestånd.	Begränsning av skogsavverkning med hänsyn till landskapsbild och naturmiljön i övrigt.	-	
E5 (tidigare 61-5)	Söo-köjan	Flack ö med mycket begränsad trädvegetation. De torra hällmarkerna har dock en rel rik flora i fältskiktet. Fyrbyggnad samt tre uthus. Stor brygga på norra stranden för seglationsstyrelsens behov.	Friluftsliv utan spec anordningar.		

DELOMRÅDE: E

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 5f

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
E6 (tidigare 61-2)	Bryngel	Attraktiv ö med god naturhamn vid norra stranden. Mycket fina solklippor i söder. Omfattande slitage och nedskräpning. Mängder med små "dass" i buskarna. Åtskilliga eldstäder och stympade träd. Skogseld har svett åtskilliga stambaser. Långtidscamping förekommer. "Islada" med nyligen utförd påbyggnad. Grova tallar i norr.	Replipunkt för friluftslivet.	Städning. Toalett. Ordnad eldstad. Angöring underlättas genom viss vass-slåtter (ev brygga).	
E7 (tidigare 61-3)	Östra Bryngeln	Även denna mindre ö är attraktiv med god naturhamn. Markerad strandvall. Öppna hållmarker i söder. Obetydlig träd- och buskvegetation på öns norra halva. Intressant torrmarksflora. Långtidscamping synes förekomma. Omfattande slitage och "dass" i buskarna. Stor eldstad och "bordgrupp" illustrerar utnyttjandet.	Replipunkt för friluftslivet.	Städning. Ordnad eldstad. Befintlig brygga kompletteras.	
E8 (tidigare 61-4)	Svartköjan	Glesbevuxen ö som är relativt svår att angöra.	Lämnas i princip orörd.	T v inga utöver städning vid behov.	

DELOMRÅDE: E

KOMMUN: Hammarö

EKON KARTBLAD NR: 10D 5f

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
E9 (tidigare 61-6)	Ö Söön	Stor ö med varierande skogsbestånd. Genomgående relativt produktiva marker med betydande inslag av lövträd. Nordöstra-östra delarna samt södra stranden har hållmarkstallskog. Centralt på ön resterna efter gammal bosättning med ca 1 ha öppen åkermark och enorma stengärdesgårdar. Goda angöringsmöjligheter i norr.	Replipunkt för friluftslivet. I första hand lämnas öns skogsbestånd orörda och får utvecklas som naturskog. I andra hand begränsas skogsavverkning med hänsyn till landskapsbild, vistelsemiljö och naturskydd. Om avverkning skulle aktualiseras bör en strandzon lämnas helt orörd. Bredare zon i nordost och ost. Spec i de centrala och västra delarna sparas grova aspar med hänsyn till fågellivet.	Toalett. Eldstad. Information. Angöringsringar vid norra stranden. Markerade stigar över ön.	
E10 (tidigare 61-1)	Lindön	Rel hög ö med ett par strandvallar vid krönet. Rel gles tallskog. Den södra stranden utgörs av klapper och uppsprucken hållmark - alltså inte speciellt attraktiv "badstrand". En liten grupp lindar ungefär mitt på ön. Ett fritidshus vid norra stranden.	Ön lämnas i princip orörd. Utnyttjas för friluftsliv utan speciella anordningar.	5-10 tallar tas bort för att gynna lindarna.	

Delområde F

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTBLAD NR: 10D 5g

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F1 (tidigare 80-21)	Tennholmen	Grov tallskog ger karaktär åt ön. liksom markerade strandvallar. Bälte av lövskog (främst klibbal) i strandkanterna. Torräng på hållmark i väster. I östra delen lövdunge med stort inslag av rönn. Ön synes inte vara speciellt utnyttjad.	Friluftsliv t v utan ^{spec} anordningar.	-	
F2 (tidigare 80-20a)	Koberget	Grupp av holmar och skär med bl a fiskgjusebo. Rel djupt vatten intill öarna god naturhamn. Betydande störningar av fiskgjusehäckningar har skett tidigare år.	Se F3		
F3 (tidigare 80-18)	Arnöns sydvästra strand.	Attraktiva sand- och klippstränder. Vid avverkningar innanför strandzonen har betydande skogsridåer sparats.	Friluftsliv. Strändernas "orörda" karaktär bevaras genom begränsning av anordningar och avverkning.	Strövstigar till P-plats. Toalett.	
F4 (tidigare 80-19)	Kvinnholmen	Skogsbevuxen rel varierande ö. I östra delen grupp av äldre fritidshus. Betydande lövbestånd, främst asp, i inre delarna. Samråd ang skogsavverkning har skett med markägare in- nebärande begränsning till "plockhuggning".	Begränsning av skogsavverkning för att bevara attraktiv landskapsbild och vistelsemiljö. Friluftsliv utan spec anordningar.	Städning.	

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTBLAD NR: 10D 6g

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F5 (tidigare 80-17)	Långerudden	Väseåsens utlöpare i Vänern, Sand- och grusformationer som resultat av vänervågornas nedbrytning av rullstensåsen. Tallskär används som båtplats och utflyktsmål. Relativt starkt slitage. Yrkesfiskare i trakten har 1978 fått dispens från gällande bestämmelser för att iordningställa mindre hamnanläggning (ca 5 platser). Stugby på uddens östra del. Tallungskog dominerar udden. Dock gles, knotig strandtallskog i söder och heterogent blandbestånd i sydöst. Reservatets gräns sammanfaller med gräns för byggnadsplaneområdet.	Friluftsliv, naturstudier. Begränsning av utnyttjande (betr biltrafik) i syfte att hindra slitage och skadegörelse på formationerna. Ev utvecklas bättre angoringsmöjligheter för allmänheten på Tallskär	Städning. Information. Skyltning gällande bestämmelser. Promenadstigar.	
F6 (tidigare 80-15)	Långholmen	Lång, långsträckt ö uppbyggd på rygg i den berggrundsstruktur som karaktäriserar stora delar av skärgården (Hammaröformationen). Glest trädbevuxen. Tidvis fårbeta.	Friluftsliv utan speciella anläggningar. Ingen skogsavverkning. Fårbetet anpassas för att undvika markskador genom överbetning.	Städning	

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTBLAD NR: 10D 6h 5h

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F7 (tidigare 80-16)	Björnrukan	Arnöns sydöstra del domineras av sandstränder. Betydande sträckor utgörs av långa "playor". Skogen har i en strandzon lämnats utan ingrepp i samband med omfattande skogliga åtgärder i de inre delarna av ön. De attraktiva stränderna besöks flitigt under sommaren. Problem föreligger med att besökare försöker köra bil ända ner till stranden vilket medför sönderkörning av sandmarkerna. Långtids-camping förekommer. P-plats har 1978 anlagts norr om objektet (av Karlstads kommun).	Bad och rekreationsområde. Långtidscamping motverkas. Bilkörning motverkas.	Städning. Information. Bilparkering ordnas på lämpliga platser inne på ön. Strövstigar. Toaletter.	
F8 (tidigare 80-2)	Gersholmen m fl	Ögrupp med hällmarkstallskog i väster och rel produktiva marker med heterogena blandbestånd i öster. Gammal fiskebod längst i öster.	Begränsning av avverkning med hänsyn till växt- och djurliv samt landskapsbild.	T v inga.	

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTBLAD NR: 10D 5h, 10D 5g, 10D 4g

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F9 (tidigare 80-3)	Gersholmsskären	Grupp av skär och låga holmar i större vassfält. Delvis rik flora pga näringsrik berggrund.	Ingen avverkning. Området mellan V Tormesön och fastlandet skall så långt möjligt lämnas ostört till förmån för växt- och djurliv. Betesdrift enligt tidigare modell kan ske betr F8 och F9. Överenskommelse skall dock träffas mellan brukare och reservatsförvaltare för att motverka överbetning.	T v inga.	
F10 (tidigare 80-4)	V Tormesön	Större ö som domineras av markerade bergryggar i VSV-ONO. Dispens för gallringsingrepp mellan bergryggarna lämnades 1975. Attraktiv terräng vid norra stranden. God ankoringsplats vid nordöstra udden. Jfr särskilt PM 1974-09-18.	Begränsning av skogsavverkning i huvudsak enl riktlinjer i PM 1974-09-18. Begränsade insatser för friluftslivet.	Skytning vid östra udden m anledning av fiskgjusehäckningen.	
F11 (tidigare 80-5)	Bälten	Mindre ö med liten dunge av lövskog. Frekventeras av campare.	Friluftsliv utan spec anordningar.	Städning.	
F12 (tidigare 80-12)	Russvillorna	Gräsbevuxet skär. Rikt fågelliv. Rastplats för vaddare.	Fågelskydd. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skytning.	

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTBLAD NR: 10D 5g,5h

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F13 (tidigare 80-13)	Laxhallarna	Låga skär. God häckningslokal vid lågvattenår. Betydande rastplats för vadare och änder.	Fågelskydd. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	upphävt fågelskydd 2007-06-10 dnr 511-9879-00
F14 (tidigare 80-14)	Storskär	Häckningslokal för vitfågel och änder. Häckning för strandkata har (1976) misslyckats pga störningar.	Fågelskydd. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	
F15 (tidigare 80-11)	Timmerköjan	Huvudsakligen mycket mager liten ö i utsatt läge. Två mindre fiskestugor på var sin del av ön. Mellan dessa delar en djup vik som nästan delar ön i två mindre.	Friluftsliv t v utan speciella anordningar. Befintliga stugor bör genom särskild överenskommelse med ägarna disponeras för reservatsförvaltning.	För närvarande inga.	
F16 (tidigare 80-10)	Timmeröarna	Ögrupp med ovanligt rik vegetation, bl a beroende av hyperitförekomst. Stort lindbestånd på västra ön. Goda naturhamnar. Reservatsbildning 1977. Åtgärder för friluftslivet påbörjades 1977. Se i övr reservatshandlingar.	Replipunkt för friluftslivet. Ingen avverkning utöver de som föranledes av åtgärder enl skötselplan. Utnyttjandet begränsas och styrs för att motverka störning på växt och djurliv. Landstigningsförbud för ö Hästen.	Enligt skötselplan.	

DELOMRÅDE: F

KOMMUN: Karlstad

EKON KARTEBLAD NR: 10D 4g, 5g

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
F17 (tidigare 80-6)	Ormskären m m	Flertal holmar och skär i grupp. På Ormholmen i öster ett fritidshus. På flerta- let holmar gles hållmarks- tallskog. Fiskgjuse m fl arter häckar.	Fågelskydd. Tillträdesförbud under häckningsperiod. Ormholmen undantages från landstigningsför- bud (se detaljkarta).	Skyltning.	
F18 (tidigare 80-9)	Myrholmen	Mager holme	Friluftsliv t v utan spec anordningar.		
F19 (tidigare 80-8)	Ullholmen	Liten, rel hög ö med håll- markstallskog. Gammalt fiskgjusebo.	Se F18		
F20 (tidigare 80-7)	Ullholms Laxhall	I det närmaste kalt skär.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	

Delområde G

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerats under 1979.

DELOMRÅDE: G

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 5i 5h

VÄRMLANDSESKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ATGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
G1 (tidigare 81-35)	Järnbodholmarna	Öar och skär med hållmarks- tallskog på de högre parti- erna. Klibbal vid vatten- linjen. Klippstränder med lavklädda hållar. På Bohol- men går hyperit i dagen.	Friluftsliv t v utan spec anordningar. På sikt ev enkla ser- viceanordningar för friluftsliv.	Detaljinventeringar.	
G2 (tidigare 81-34)	Bränningen	Mycket magra marker i expo- nerat läge. Attraktiva stränder och tallbestånd av urskogskaraktär.	Strandskogen bevaras med hänsyn till land- skapsbild och bota- niskt-skogshistoriska aspekter.	Detaljinventeringar.	
G3 (tidigare 81-48)	Ö Tormesön m fl	Barrskogsbevuxen ögrupp med huvudsakligen mycket magra hållmarker. Särpräglad och intressant berggrundsstruk- tur som framträder mycket tydligt i flygbild. I södra halvan extremt magra håll- marker. Fiskgjusehäkning. Fritidshus på västra ön - Rellingen. Dispens för plockhuggning i norra delen lämnades 1975. Naturhamnar på flera platser runt ön. Flitigt besökt.	Friluftsliv med begrän- sade serviceanordning- ar. Särskild hänsyn till naturmiljön iakttages betr den södra halvan av ön.	Vid naturhamn i norr och vid mindre ö i sö- der iordningställes enkla serviceanordning- ar typ förtöjningsring- ar, toalett. Detaljinventeringar. Information.	
G4 (tidigare 81-47)	Hästholmen	Långsträckt ö med hållmarks- tallskog. Långtidscampare har under flera år ockuperat ön. Skogsbrand har förstört mer än halva skogsbeståndet.	Utnyttjas för friluftsliv.	Städning. Skyltning. I <u>senare</u> skede ev enk- la serviceanordningar. T v inhägnas stora provytor för att vege- tationens nyetablering där skall kunna stude- ras.	

DELOMRÅDE: G

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 5h, 4 h

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
G5 (tidigare 81-46)	Äggskären	Den tidigare vitfågelkolonin på skären har utsatts för allvarliga störningar av intensivt friluftsliv.	Utnyttjas för friluftsliv utan speciella anordningar.		
G6 (tidigare 81-45)	Husholmen	Skogsbevuxen mindre ö direkt anslutning till Raholmen i söder. God naturhamn mellan öarna.	Friluftsliv utan spec anläggningar		
G7 (tidigare 81-44)	Raholmarna	Långsträckt ö med varierande skogsbestånd. Spec hållmarkstallskog i södra halvön har attraktiv karaktär. Intressant fågelliv bl a (tidigare) häckningsplats för fiskgjuse. Omfattande byggnation har under senare år förekommit i de norra delarna.	Friluftsliv utan spec anordningar. Begränsning av skogsavverkning m hänsyn till växt- och djurliv samt landskapsbild.		
G8 (tidigare 81-43)	Klintarna	Skär plus liten ö med enstaka träd.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	
G9 (tidigare 81-42)	Raholmens laxhallar	Rel stort skär med några buskar. Rikt fågelliv,	Fågellokal Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	

DELOMRÅDE: G

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 4g, 4h

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
Q10 (tidigare 81-49)	Härön	Skogstäckt ö i yttersta delen av skärgården. I södra delen heterogent blandbestånd med betydande inslag av löv främst asp. Förutsättningar för rikt fågelliv synes här vara rel goda. I norra delen tallbestånd delvis tät- och högstammiga. Norra udden är uppbyggd på isälvmaterial som i norr är formad till strandvallar. Två gamla fiskestugor varav den ena är i rel gott skick och står öppen, utnyttjas av besökande allmänhet. I nordvästra delen av ön inträffade en mindre skogsbrand. 1976.	Replipunkt för friluftslivet. Utnyttjandet bör dock i första hand begränsas till de norra delarna. De södra delarna bör däremot i största möjliga utsträckning lämnas ostörda till förmån för växt- och djurliv. Ingen avverkning i söder. I norr ev plockhuggning med strävan att bevara ett attraktivt tallbestånd. Gräns mellan delarna strax söder om den södra fiskestugan.	Förbättrade förtöjningsmöjligheter. Toaletter. Eldstad. Upprustning (åtminstone) en av de gamla stugorna.	
Q11 (tidigare 81-40 b)	Moskär mo	Liten skogklädd ö samt några skär i omgivningarna. Mycket rikt fågelliv. Störningar har allvarligt påverkat fågellivet.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	

DELOMRÅDE: G

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 4h, 4i, 5i

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
G12 (tidigare 81-41)	Kråkskär mo	Liten skogbeksld ö med skär i anslutning till ön.	Fågellokal Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning	
G13 (tidigare 81-33)	Nypholmarna	Skär och holmar med häll- markstallskog. Rel rik flora.	Utnyttjas för friluftsliv utan speciella anordningar.		
G14 (tidigare 81-40 a)	Hova - Svarthallen	Liten skogklädd ö samt några skär i omgivningarna. Mycket rikt fågelliv. Störningar har allvarligt påverkat fågellivet.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning.	
G15 (tidigare 81-39)	Galgen mo	Kalt skär med lavklädda hällar. Mindre buskar med vide och klibbal.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningssäsong.	Skyltning.	
G16 (tidigare 81-37)	Långön mo	Flitigt frekventerad ögrupp. Öarna karaktäriseras av mager hällmarkstallskog i de inre delarna och kala hällar runt stränderna. Stor brygga i ordninggjord 1977. God naturhamn i skyddat läge. Betydande slitage på markvegetation i anslutning till hamnen. Fritidshus på västra ön (Kroko) begränsar något användningen för allmänheten. På nordöstra udden ett fiskgjusebo. I övrigt ringa fågelliv (sannolikt pga långvarig störning).	Replipunkt för friluftslivet. Skydd för fiskgjusens häckningsplats. Avverkning endast som plockhuggning med målsättning att bevara ett sammanhängande och attraktivt trädbestånd.	Utbyggnad av serviceanordningarna. Skyltning av tillträdesförbud för nordöstra udden.	Ändrad avgränsning för fågelskydd 2007-06-10 dnr 511-6038-03

DELOMRÅDE: G

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 4i, 5i, 5h

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
G17 (tidigare 81-38)	Alvön	Mycket god naturhamn mellan Alvön och Svinön öster därom. Attraktiva strandhällar. Flitigt besökt område. Hällmarkstallskog karaktäriserar de höga öarna. På Alvöns västsida ett betydande område med extremt mager hällmark. Vissa stråk dock med fuktig mark och stort inslag av lövskog. Hyperit på nordligaste udden. Betydande slitage och stort antal eldstäder och arrangemang med bord, vindskydd m m. Betydande nedskräpning i vissa delar.	Replipunkt för friluftslivet. Avverkning endast som plockhuggning med målsättning att bevara ett sammanhängande och attraktivt bestånd. Partier med täta och avskärmande lövdungar bör sparas.	Städning. Toaletter. Eldstäder. Strövstig (naturstig)	
G18 (tidigare 81-31)	Grässkäret m fl	Lavklädda hällar med gräs och starr i sprickorna. Klappersten längs östra stranden. Betydande tärnkoloni. Lämplig häckningsplats även för andra arter.	Fågellokal. Tillträdesförbud under häckningsperiod 1/4-31/7.	Skyltning.	
G19 G20	Järnberget Rahästen	Små öar med fåtal träd.	Se G13		

Delområde H

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: H

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10E 4j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
H1 (tidigare 81-25)	Ramholmarna	Stor, barrskogsbevuxen ö. Barrblandskog, hedtallskog dominerar. Spec på de två södra uddarna betydande hållmarkstallskog. På sydvästra udden stort lövskogsdominerat bestånd kring tjärn. Några stråk med fuktig ängsvegetation. Vidsträckt vassfält i öster. Betydande skogsavverkning 1977 efter dispensprövning av länsstyrelsen. De två stora uddarna i öster är flitigt besökta. Omfattande långtidscamping förekommer liksom besvärande nedskräpning (även på sydvästra och nordvästra uddarna).	Replipunkt för friluftsliv - spec betr de östra uddarna. Skogsbruk bedrivs med de principiella begränsningar som framgår av länsstyrelsens dispensbeslut 1975-11-18.	Städning. Sopmaja. Angöringsmöjligheterna förbättras. Information. Strövstig (naturstig)	
H2 (tidigare 81-24)	Roholmen	Öarna är m e m ockuperade av fritidsbebyggelse. Hedtallskog med kala hållar efter stränderna.	Öarna torde f n väsentligen sakna direkt betydelse för allmänheten. Skogsavverkning begränsas med hänsyn till landskapsbilden.	-	

DELOMRÅDE: H

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10E 4j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
H3 (tidigare 81-23)	Tjyvholmarna	Flitigt besökta öar. Betydande slitage men begränsad nedskräpning. Långtidscamping förekommer. Norra udden på Stora T består av gnejs som stupar brant mot vattnet. Högsta partierna hållmarkstallskog mot söder heterogent blandbestånd med tall, gran, enerönn, klibbal, vide och brakved. Längs södra och västra stranden hyperitgångar och rikligt m hyperitblock. Trots detta är florán fattig (grunda jordtäckén). Lilla T är en låg Ö med blandskog m inslag av klibbal å fritidshus.	Utnyttjas för friluftslivet. Avverkning endast i samband med åtgärder för friluftslivet.		
H4	Mörtskär	Låg holme med fåtal träd.	Fågellokal. Tillträdesförbud under perioden 1/4-31/7.	Skyltning.	

Delområde I

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: I

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 5j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
I1 (tidigare 81-28)	Saxen	Hög hyperiholme med forn- lämning på högsta delen. Enkel brygga finns. Flitigt besökt. Nedskräpat. Rel rik flora.	Utflyktsmål, replipunkt för friluftslivet, na- turstudier.	Städning. Information Borgkullen och alla murrester röjs helt fria från träd och sly. I övrigt görs siktgall- ring och röjning mot vattnet. Stora tallar lämnas. Även enbuskar- na gallras. Gångstig uppmärkes.	
I2 (tidigare 81-29)	Korvhallen	Kalt skär med betydande tärnkoloni. Utsatt läge som inneburit störningar för häckande fågel.	Fågellokal Tillträdesförbud under häckningssäsong 1/4 - 31/7.	Skyltning	

DELOMRÅDE: I

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 5j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
I1 (tidigare 81-28)	Saxen	Hög hyperiholme med forn- lämning på högsta delen. Enkel brygga finns. Flitigt besökt. Nedskräpat. Rel rik flora.	Utflyktsmål, replipunkt för friluftslivet, na- turstudier.	Städning. Information Borgkullen och alla murrester röjs helt fria från träd och sly. I övrigt görs siktgall- ring och röjning mot vattnet. Stora tallar lämnas. Även enbuskar- na gallras. Gångstig uppmärkes.	
I2 (tidigare 81-29)	Korvhallen	Kalt skär med betydande tärnkoloni. Utsatt läge som inneburit störningar för häckande fågel.	Fågellokal Tillträdesförbud under häckningssäsong 1/4 - 31/7.	Skyltning	

Delområde J

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: J

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10E 4a, 4j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
J1 (tidigare 81-16)	Fjällberget	Fågelskär vid inloppet till Vålösundet. Lövklädda hällar, det östra skäret med gräs och enstaka klibbalar. Det västra dessutom vide och björkbuskar. Yppig örtveg p g a fågelspillning. Upplag för prickar till farled.	Fågelskydd. Tillträdesförbud under häckningsperiod. Seglationsstyrelsens personal undantages från förbudet.	Skyltning.	
J2 (tidigare 81-15)	Fallskären	Mycket variationsrik och intressant ögrupp. De inre delarna av öarna består av en strandvall i ungefär nord-sydlig riktning. Tro- ligen är det isälvs-material som har omlagrats. Hedtallskog och lövskogsbestånd omväxlar. Artrikedomen är betydande betr såväl växter som djur (fågel). Området är ett av de få i skärgården som är lämpade för vaddare. Tyvärr spolieras en del av häckningen p g a skärens popularitet som utflyktsmål och tältplats. Långtidscamping förekommer. Betydande nedskräpning förekommer.	Friluftsliv med begränsade anordningar. Växt- och djurliv främjas. Begränsning av camping-verksamhet.	Städning. Inform. Förbättrade förtöjningsmöjligheter.	

DELOMRÅDE: J

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10E 3a 4j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
J3 (tidigare 81-12)	Fallholmen	Hällmarkstallskog i de centrala delarna. Blandskog i västra delen med björk, al, rönn och smågran, i östra delen tallbestånd. Vassfält mellan Fallholmen, Trinneholme.	Utnyttjas för friluftsliv.	Inventering. Toalett Strövstig (naturstig) Vass-slätter. Förbättrade förtöjningsmöjligheter.	
J4 (tidigare 81-11)	Trinneholme	Liten ö med hällmarkstallskog. Mycket anlitaad som utflyktsmål. Flertal gamla eldstäder spår efter långtidscamping. nedskräpning i olika former.	Replipunkt för friluftsliv.	Förtöjningsmöjligheterna förbättras. Brygga Eldstad, toalett ordnas	
J5 (tidigare 81-13)	Viskär	Klapperstenstrand i öster. Hällmarkstallskog i nordvästra delen. Torräng i viken i norr. Beskrives som fladdermuslokal av G Samuelsson (1977).	Friluftsliv utan spec anordningar.	Inventering spec betr förekomsten av fladdermöss.	
J6 (tidigare 81-17)	Vålöns östra och södra strand	Utefter östra stranden löper en attraktiv gång- och cykelväg. På ett flertal ställen finns sand- och klippstränder, friluftsanläggningar, sanitära anläggningar o d.	Speciell hänsyn till landskapsbild och naturmiljö vid ev skogsavverkningar. Friluftsliv utan spec anordningar utöver befintlig promenadväg.	Underhåll av gång- och cykelvägen. Information.	

Delområde K

Angivna objektnummer anknyter till markeringar på karta i skala 1:50 000 i bil 3 till beslutet.

Inom parentes finns även de nummer som tidigare använts i det förslag som distribuerades under 1979.

DELOMRÅDE: K

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 2j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
K1 (tidigare 81-10)	Stora Marön	Klippstrand i nordväst och på uddar i norr och nordost. Klapperstenstrand i syd och ost. Vass-sträckta vikar i öster. Tre bergryggar dominerar centrala delen av ön. Mellan och söder om bergryggarna relativt ung (ca 40-50 år) och produktiv granskog. I nordväst ett litet, ej rensat hygge ca 15 år. Den södra delen av ön är mycket heterogen såväl betr topografi som vegetation. Välbesökt i nordost där goda hamnmöjligheter och attraktiv vegetation finns. Långtidscamping förekommer. Botanisk inventering gjord 1978 (Hallingbäck).	Replipunkt för fri-luftslivet i norra delen. Den södra delen lämnas orörd.	Förbättra förtöjnings-möjligheter vid nordöstra udden. Sopmaja. Eldstad. Lätt utglesning i beståndet nordöstra udden till förmån för eneträd och rönn.	
K2 (tidigare 81-7)	Lakholmen	Fyr med fyrvaktarbostad numera använd som sommarstuga. Angöring kan ske i norr i anslutning till huset. Grovstamig tallskog från tidigare betesepok. Betydande del (ca 20 %) kan betecknas som alkärr. Botanisk inventering 1978. (Hallingbäck).	Ön lämnas orörd som "biologiskt" arkiv och referensområde. Tillträdesförbud 1/4-31/7 med undantag för delen närmast fyren (se detaljkarta).	Skyltning. Fortsätta biologiska studier.	

DELOMRÅDE: K

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 2j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
K3 (tidigare 81-8)	Bergholmen	Heterogen vegetation som huvudsakligen synes likna den på angränsande öar. Mitt på ön dock hållmarkstallskog.	Friluftsliv utan spec anordningar	Detaljinventeringar.	
K4 (tidigare 81-9)	L Marön	Klapperstrand i öst, sydost och väst. I nordväst tallskog. I väst enebestånd. Inre delarna blandskog med betydande inslag av gran. Många vindfällen och täta buskage. Mot nordost och mot Idskär bladvass och säv.	Friluftsliv utan spec anordningar.		
K5	Raholmen	Mestadels magra hållmarker. Endast södra halvan av ön ingår i reservatet.	Friluftsliv utan spec anordningar		
K6 (tidigare 81-6)	Furholmshallen	Långsträckt skär m klippstrand utom i norr där klappersten finns. Tuvig gräsbotten i svacka m småbuskar.	Fågelskydd Tillträdesförbud under häckningsperiod.	Skyltning	

DELOMRÅDE: K

KOMMUN: Kristinehamn

EKON KARTBLAD NR: 10D 2j

VÄRMLANDSSKÄRGÅRDEN

OBJEKT NR	NAMN	BESKRIVNING	MÅL	ÅTGÄRDSFÖRSLAG	ANTECKNINGAR
K7 (tidigare 81-5)	Furholmarna	Uppbyggda kring långsträckta bergryggar i SSV-NNO. Magra hållmarker, prod marker, fuktiga stråk samt långa vikar grupperade kring ryggarna. Utomordentligt fina hamnmöjligheter i nordväst. I södra delen finns ett äldre fritidshus samt en nyligen tillkommen byggnad. Fiskgjuse häckar på ön.	Replipunkt för friluftsliv i första hand beträda nordvästra delarna. Spec i de centrala delarna bevaras förutsättn för ett rikt djurliv. Hittillsvarande form av markanvändning - fårbeta - kan fortgå. Skogsavverkning i den södra halvan kan ske i form av plockhuggning efter prövning av reservatsförvaltn. och m hänsyn till djurlivet. I den norra delen ingen avverkning utöver den nordvästligaste delen i samband med att anordningar för friluftslivet iordningställes.	Sopmaja, eldstäder, brygga, angoringsringar m m ordnas i den nordvästra delen av ön. Detaljplan för anläggning upprättas av reservatsförvaltningen. Skyltning m anledn av fiskgjusehäckning.	

Bil 2 till skötselplan

A = befintlig anläggning

x = planerade

(x) = ev senare skede

¹ = se kommentar i avsnitt 2.

Sammanställning av friluftsanordningar

(Befintliga och föreslagna)

Delområde Nr	Namn	För- töjn ring	Brygga	Eldstad	Toa	Koja		P-plats	Ströv- stig	Inform tavla	Prioritet			Anteckn
											1	2	3	
G1	Järnbodholmarna												x	
G3	Ö Tormesön	x		x	x				x	x ¹	x			
G5	Äggskär	x											x	
G6	Husholmen												x	
G16	Långön	A	A	x	A					x	x			
G17	Alvön	x		x	x					x	x			
H1	Ramholmarna	x	(x)	x	x				x	x	x	x		Successiv utbyggnad.
H3	St Tjuvholmen	x		x	x							x		
I1	Saxen									x		x		
J2	Fallskären	x							x				x	
J3	Fallholmen								x		x			
J4	Trinne Holme	x	A	x	x					x	x			
J6	Vålön	-	-	-	-				A					
K1	St Marö	x		x	x								x	Anordn enbart i norr.
K7	Furholmarna	x		x	x				x			x		"-
					21									

Bil 2 till skötselplan

Sammanställning av friluftsanordningar

(Befintliga och föreslagna)

A = befintlig anläggning

x = planerade

(x) = ev senare skede

¹ = se kommentar i avsnitt 2.3

Delområde Nr	Namn	För- töjn ring	Brygga 2)	Eldstad	Toa	Koja		P-plats	Ströv- stig	Inform tavla	Prioritet			Anteckn
											1	2	3	
B2	Knipan	x	(x)	x	x				x			x		
C2	V Söön	x	A		A				x	x			x	Anläggning av Hammarö kn
D1	Store Holme			A	A	A ¹		A	x	x	x			Fyrtorn m fl byggn "Fören Fyrtornet"
D6	Bonäsudden	x		A	A			(A)	A	x			x	Anläggning skötes av Hammarö kommun.
E1	V Långholmen		A		x	A ¹			x	x	x			Fyrtorn m fl byggn. Sjöscout.
E2	Ö Långholmen	x	(x)	x	x							x		
E3	Nabben	x	A	A	A	A ¹				x				Klubbhus. KSS
E5	Söököjan		A		A					x		x		Seglationsstyrelsens brygga. Fyrtorn m fl byggnader.
E6	Bryngel	x	(x)	x	x							x		
E7	Bryngel	x										x		
E9	Ö Söön	x		x	x				x	x		x		
F2	Koberget	x			(x)				x	x		x		
F5	Långerudden		A ¹		(x)				x	x			x	
F7	Björnrukan				A			A	x	x		x		
F10	V Tormesön								x	(x) ¹		x		Liten ängsyta hålles öppen.
F17	Ormholmen	x										x		2) Nya bryggor till- kommer endast vid utpräglat behov och i samarbete m båtorganisation e d.

Skiss till ekonomisk flerårsplan för naturreservatet Vänerskärgårdarna
Värmlandsskärgården

Bil 3 till skötselplan

Åtgärd	Dagsverken					Materialkostnad 1000-tals kronor					Anteckningar
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	1	2	3	4	5	
Toaletter anläggning 4 st/år, reparerat, tillsyn, renhålln	16	16 5	16 10	16 10	16 10	3 1	3 1	3 1	3 1	3 2	Utbyggnaden av serviceanordningar beror delvis på huruvida avtal träffas mellan reservatsförvaltaren och berörd kommun resp båtorganisationer beträffande underhåll m m.
Eldstäder anläggning 3 st/år vedhållning	7 10	7 10	7 15	7 20	7 20	1 2	1 2	1 3	1 4	1 4	
Angöringsringar anläggning 15 st/år	8	8	8	8	8	1	1	1	1	1	
Bryggor anläggning 1 st/år underhåll	20	20 5	20 10	20 10	20 15	5	5 2	5 3	5 3	6 4	
Upprustning, underhåll befintl1 kojor	20	20	20	10	15	5	10	10	10	10	
P-plats, underhåll, kompl (1/år)	5	5	5	10	10	3	3	3	3	3	
Informationstavla anläggning, underh(3-4 st/år)	10	10	10	10	10	1	1	1	1	1	
Strövstigar anläggning, underh	5	5	10	10	5	2	3	3	3	3	
Skyltar (tillträdesförbud m m) utsättning, underhåll	5	5	5	5	5	-	-	-	-	-	
allmän städning Rövning ängar, "hagmarker" Vass-rövning	25 15 10	25 15 10	25 15 10	25 15 10	25 15 10	1 1 1	1 1 1	1 1 1	1 1 1	1 1 1	
Kompl åtg enligt detaljerade skötselplaner för olika delomr	10	10	10	10	10						

Skiss till ekonomisk flerårsplan för naturreservatet Vanerskärgårdarna

Värmlandsskärgården

Bil 3 till skötselplan

Åtgärd	Dagsverken					Materialkostnad 1000-tals kronor					Anteckningar
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	1	2	3	4	5	
Information (broschyr, spec guidning, skylttext)	(35	40	45	50	55)	5	25	6	7	8	} Åtgärden förutsätter särsk anslag för ändamålet. "materialkostn" innefattar i detta fall även arvodes- kostn m m. Avser kompletteringar betr de- taljplaner för delområden inom ramen för den princip-plan som fastställs samtidigt med re- servatsbeslutet. "Dubbla" tillsynspatruller bor- de agera i skärgårdarna under dels tidig häckningsperiod dels under "högsäsong". Tillsynsverksamheten kombineras i största möjl utsträckning med åtgärder beträffande servicean- ordn enligt ovan.
Vetenskaplig dokumentation						25	25	25	20	15	
Skötselplaner						25	20	15	10	10	
Allmän tillsyn	50	50	50	50	50						
Kostnad för båt, transporter mm						25	25	25	25	25	
Totalsumma	216 (35	226 40	246 45	246 50	251 55)	107	130	108	100	99	

BESVÄRSHÄNVISNING

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos regeringen. Besvärshandling skall ha kommit in till jordbruksdepartementet, 103 33 Stockholm, inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

I besvärshandlingen skall anges länsstyrelsens beslut. Vidare bör anges vad som yrkas och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör även uppge namn, postadress och telefonnummer.